

บทความวิจัย

เรื่อง การศึกษานวนิยายแปลจีน เรื่อง พระนางซูสี จักรพรรดินีผู้บัลลังก์

โดย

นางสาวลดา ภู่อสร

รหัสนักศึกษา 05540675

เสนอ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วีรวัฒน์ อินทรพร

บทความวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษารายวิชา 450108 ระเบียบวิธีวิจัยเอเชียศึกษา

สาขาวิชาเอเชียศึกษา คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ภาคการศึกษาต้น ปีการศึกษา 2557

ชื่อหัวข้อบทความวิจัย	การศึกษานวนิยายแปลจีน เรื่อง พระนางซูสี จักรพรรดินีผู้บัลลังก์
ชื่อ – นามสกุลนักศึกษา	นางสาวยลดา ภูธร รหัสประจำตัว 05540675
ชื่อ – นามสกุลอาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีรวัฒน์ อินทรพร
สาขาวิชาเอก	เอเชียศึกษา คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา	2557
คำสำคัญ	“ พระนางซูสีไทเฮา ” “ตัวละครเอก” “นวนิยายประวัติศาสตร์”

บทคัดย่อ

บทความนี้มุ่งศึกษานวนิยายเรื่อง *พระนางซูสี จักรพรรดินีผู้บัลลังก์* ของ อันฉี หมิน ฉบับแปลภาษาไทยของ ภคปภา เทพพิทักษ์ โดยมีวัตถุประสงค์ 3 ประการคือ ศึกษากลวิธีการสร้างตัวละครเอก ศึกษาวิธีการแต่งและศึกษาวิธีการสร้างฉาก ผลการศึกษาพบว่าในด้านการสร้างตัวละคร อันฉี หมินสร้างลักษณะนิสัยตัวละครเอก ได้แก่ พระนางซูสีไทเฮา พระจักรพรรดิทงซวีและหลี่หงจางให้มีลักษณะ *Round Character* ที่มีลักษณะเป็นตัวละครหลายลักษณะ สามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามสถานการณ์แสดงให้เห็นถึงความเป็นมนุษย์ ของตัวละครที่มีลักษณะทั้งดีและไม่ดี นอกจากนั้นอันฉี หมิน ยังสร้างลักษณะนิสัยตัวละครเอกอย่างพระนางซูสีไทเฮาให้แตกต่างไปจากประวัติศาสตร์โดยนำเสนอภาพของพระนางซูสีไทเฮาในฐานะจักรพรรดินีผู้มีความเด็ดขาดในการตัดสินใจ มีความสามารถในการบริหารบ้านเมือง รักประเทศชาติและยังมีความรักลูก กลวิธีการแต่ง อันฉี หมิน ให้พระนางซูสีไทเฮาเป็นผู้เล่าเรื่อง โดยใช้ผู้เล่าเรื่องเป็นบุรุษที่ 1 โดยแทนตัวเองว่า ฉัน มีการเปิดเรื่องโดยมารดาได้ทั้งคำสอนไว้ให้พระนางซูสีไทเฮาได้นำไปใช้เพื่อประโยชน์ในการปกครองบ้านเมือง มีการดำเนินเรื่องตามปฏิทิน โดยเขียน พ.ศ. เป็นตัวเจาะจง ปิดเรื่องด้วยการเปลี่ยนมาใช้บุรุษที่ 3 ในการเล่าเรื่องเพื่อสรุปเหตุการณ์ต่างๆ กลวิธีการสร้างฉาก มีการบรรยายฉาก 2 ฉากคือในวังหลวงและนอกวังหลวง ฉากบรรยายให้เห็นถึงบรรยากาศของประเทศจีน วิถีชีวิต วัฒนธรรม และความ เป็นอยู่ในสมัยนั้น

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สตรีชาวจีนผู้ที่มีบทบาทในการออกว่าราชการและบริหารบ้านเมืองในสมัยราชวงศ์ชิง คือ พระนางซูสีไทเฮา พระนางซูสีไทเฮาประสูติเมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน ค.ศ.1835 ทรงเป็นราชินิกุลชาวแมนจู ในประวัติศาสตร์จีนสมัยราชวงศ์ชิง โดยทรงเป็นพระราชวงศ์ผู้ปกครองประเทศจีนถึงสี่สิบเจ็ดปีและเมื่อสวรรคตแล้วไม่นานราชวงศ์แมนจูและระบอบราชาธิปไตยในจีนก็สิ้นสุดลงพระนางซูสีไทเฮา สวรรคตเมื่อ 15 พฤศจิกายน ค.ศ. 1908 (photoontour,2552) เมื่อพระนางซูสีไทเฮามีพระชนม์อายุ 66 พรรษาพระนางซูสีไทเฮาได้รับเลือกเป็นพระสนมแห่งพระเจ้าเสียนเฟิงและประสูติพระโอรสในปี ค.ศ.1856 ครั้นเมื่อพระเจ้าเสียนเฟิงสิ้นพระชนม์ในปี 1861 โอรสนั้นขึ้นเป็นองค์จักรพรรดิฉิงจื้อ พระนางซูสีไทเฮาในฐานะราชมารดาจึงเป็นพระพันปี และขึ้นเป็นผู้ว่าราชการแทนพร้อมกับพระพันปีฉืออัน พระมเหสีเอกแห่งพระจักรพรรดิเสียนเฟิง ครั้นเมื่อพระพันปีฉืออัน สิ้นพระชนม์พระนางซูสีไทเฮาจึงรวมอำนาจไว้ที่ตนเพียงผู้เดียว นับตั้งแต่พระนางซูสีไทเฮาได้รับการคัดเลือกเข้าวังหลวงจนกระทั่งเสด็จสวรรคตนั้น พระนางซูสีไทเฮามีพระชนม์ชีพยืนยาวผ่านรัชสมัยการปกครองของจักรพรรดิถึง 4 พระองค์ นั่นคือ พระจักรพรรดิเสียนเฟิง พระสวามี พระจักรพรรดิฉิงจื้อ พระโอรส พระจักรพรรดิฉิงกวงซวี พระราชนัดดา และพระจักรพรรดิฉืออี้ (พระราชวงศ์เธอ กรมหมื่นพิทยาลงกรณ อังใน พิภู นุษยก ,2556 : 11- 38)

ในช่วงเวลาที่มีการเปลี่ยนผู้ปกครองประเทศนั้นพระนางซูสีไทเฮามีหน้าที่ในบทบาทต่างๆ มากมาย ทั้งบทบาทพระสนมและพระมเหสีของพระจักรพรรดิเสียนเฟิง บทบาทของพระราชมารดาของพระจักรพรรดิฉิงจื้อ และบทบาทผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ในรัชสมัยจักรพรรดิฉิงจื้อและจักรพรรดิฉิงกวงซวี (พระราชวงศ์เธอ กรมหมื่นพิทยาลงกรณ อังใน พิภู นุษยก ,2556 : 11- 38)

จะเห็นว่าบทบาทของพระนางซูสีไทเฮาที่จารึกไว้ในประวัติศาสตร์นั้นเป็นที่กล่าวขานกันมาตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน และมีผู้นำเรื่องราวที่น่าสนใจของพระนางซูสีไทเฮามาแปรรูปเป็นสื่อหลายชนิด ไม่ว่าจะเป็น ละคร หรือภาพยนตร์ เช่น ในเรื่อง *ซูสีไทเฮา (Empress Dowager)* (ฮ่องกง,1988) , *ซูสีไทเฮา นางพญาหงส์ยอมเหนื้อมังกร* (ฮ่องกง,1989) ซึ่งได้รับความนิยมมากในประเทศจีน และประเทศอื่นๆรวมทั้งประเทศไทย นอกจากจะรับสื่อที่เป็นผลงานสร้างจากประเทศจีน โดยตรงแล้ว ผู้ผลิตสื่อในประเทศซึ่งเป็นคนไทยยังได้นำเรื่องราวของพระนางซูสีไทเฮามาถ่ายทอดเป็นภาษาไทยในรูปแบบต่างๆ ทั้งละครเวที เดอะมิวสิคัล เช่น *เรื่องซูสีไทเฮา เดอะมิวสิคัล* นอกจากสื่อเทคโนโลยีเหล่านี้ รวมทั้งไทยยังเสนอเรื่องราวเป็นข้อเขียน ผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ ซึ่งเรื่องราวของพระนางซูสีไทเฮาได้ถูกถ่ายทอดออกมาเป็นสื่อสิ่งพิมพ์จำนวนมากทำให้ผู้คนสามารถรับรู้เรื่องราวของพระนางซูสีไทเฮาผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ ได้แก่ หนังสืออิงประวัติศาสตร์ของนักเขียนชาวจีน ดังจะยกมาเป็นตัวอย่างดังนี้

เรื่องประวัติศาสตร์จีน ฉบับย่อ ซึ่งหนังสือเล่มนี้กล่าวถึงประวัติโดยย่อของพระนาง
ซูสีไทเฮา ในช่วงหลังพระจักรพรรดิเฉียนเฟิงสิ้นพระชนม์และพระนางซูสีไทเฮาขึ้นครองบัลลังก์ เป็นผู้ว่า
ราชการแทน พระจักรพรรดิฉงจื้อ และพระจักรพรรดิกวงชวี ซึ่งอิงจากประวัติศาสตร์ นอกจากนั้นยัง
กล่าวถึงพระนางซูสีไทเฮาในฐานะผู้กุมอำนาจของจักรพรรดิ ซึ่งมีความโหดเหี้ยม โหยหาอำนาจ
ทะเยอทะยานและใช้เงินอย่างสิ้นเปลือง (หลี่เจี้ยน, 2556: 548-552)

เรื่องบันทึกไว้ในประวัติศาสตร์ สตรีทรงอำนาจของโลก หนังสือได้กล่าวถึงประวัติ
พระนางซูสีไทเฮา การขึ้นครองราชย์ด้วยการรัฐประหาร จีนโหย่ว คือ การรวบรวมพรรคพวก เช่น
องค์ชายกง องค์ชายจุน รวมถึงพระนางซูสีอันไทเฮา เพื่อล้มขุนนางทั้ง 8 ที่พระจักรพรรดิเฉียนเฟิงแต่งตั้งให้
เป็นผู้ว่าราชการต่อด้วยเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในช่วงที่พระนางซูสีไทเฮาครองอำนาจในสมัยพระจักรพรรดิ
ฉงจื้อและพระจักรพรรดิกวงชวีแต่ในหนังสือผู้ประพันธ์ได้กล่าวขัดแย้งกับหนังสือเล่มอื่น ๆ นั่นคือการใช้
เงินอย่างฟุ่มเฟือยของพระนางซูสีไทเฮาเพื่อปรับปรุงพระตำหนัก ซึ่งหนังสือได้กล่าวว่าเป็นเงินที่ให้พวก
ขุนนางและราชวงศ์อยู่แล้ว ซึ่งขัดกับหนังสือเล่มอื่น ๆ (ชญา ปิยะชาติ : 207-236)

จะเห็นได้ว่าหนังสือเหล่านี้ได้สะท้อนความเป็นตัวตนของพระนางซูสีไทเฮาต่างกันออกไป
ซึ่งส่วนมากมักจะมองพระนางซูสีไทเฮาในฐานะเป็นทรราชย์ ผู้ทำลายประเทศชาติและทำให้ราชวงศ์ซึ่งต้อง
ล่มสลาย

ผู้วิจัยพบว่ามีหนังสือนวนิยายแปลจีนอีกหนึ่งเรื่องที่คุณเขียนมีมุมมองเกี่ยวกับพระนาง
ซูสีไทเฮาต่างออกไปจากเล่มอื่น ๆ ที่ไม่ได้สะท้อนความเป็นทรราชย์ของพระนางซูสีไทเฮา นั่นคือ เรื่อง
พระนางซูสี จักรพรรดินีผู้บัลลังก์ ซึ่งประพันธ์โดยนักเขียนชาวจีน อันฉี หมิน นวนิยายเล่มนี้เขียนอิงมาจาก
ประวัติศาสตร์ ซึ่งส่วนหนึ่งมีเนื้อหาจากประวัติศาสตร์จริง แต่อีกส่วนเนื้อหาผ่านการเลือกสรร ความคิด
ทัศนคติและจินตนาการของผู้เขียนมาแล้วขั้นหนึ่ง นั้นยังทำให้เรื่องน่าสนใจมากขึ้น นักเขียนผู้โด่งดังผู้นี้
สามารถถ่ายทอดเรื่องราวผ่านกลวิธีการแต่งของนวนิยาย โดยใช้ การสร้างตัวละครที่มีอยู่จริงตาม
ประวัติศาสตร์ แต่เปลี่ยนทรศนะในการเขียนตัวละครที่แตกต่างไป โดยใส่ ความรู้สึกรู้ผิดชอบชั่วดี ให้กับ
ตัวละคร เพื่อเพิ่มอรรถรสในการอ่านให้แก่ผู้อ่านสามารถ เข้าใจและเข้าถึงประวัติศาสตร์ได้โดยง่าย

อันฉี หมิน เกิดในเซี่ยงไฮ้ ถูกกักขังอยู่ในสังคมนิยมมิวนิสต์ ภายใต้การนำของเหมาเจ๋อตง
เธอเดินทางไปอเมริกาเพื่อไขว่คว้าหาเสรีภาพ แต่สิ่งที่เธอพบกลับไม่เป็นอย่างที่คิด เธอต้องพบกับ
อุปสรรคต่างๆมากมาย แต่เธอไม่เคยยอมแพ้ เธอเขียนบันทึกความทรงจำเรื่อง Red Azalea (อะเซเลียสีแดง)
เป็นหนังสือเล่มแรกที่ติดอันดับหนังสือขายดีระดับนานาชาติประเทศ นอกจากนี้ยังมีหนังสือของเธออีกหกเล่มที่

ได้รับการตีพิมพ์ รวมทั้ง *Becoming Madame Mao* (กลักรักเกมอำนาจเจียงซิง) *Empress Orchid* (ซูสีไทเฮา ราชินีดอกกล้วยไม้) และล่าสุด คือเรื่อง *Pearl of China* ต่อเนื่องมาเป็นตามลำดับ (อันฉี หมิน.2557: 469)

การเขียนเรื่องเกี่ยวกับเมืองจีนทำให้ อันฉี หมิน ได้สัมผัสกับรากเหง้าของตัวเองตลอดเวลา เป้าหมายของอันฉี หมิน คือ สร้าง ห้องแสดงภาพเชิงวรรณศิลป์ บอกเล่าเรื่องราวของสตรีผู้มีชื่อเสียงโดดเด่นในประวัติศาสตร์จีนตั้งแต่ยุคโบราณจนถึงปัจจุบัน

อันฉี หมิน นั้นเขียน นวนิยายอิงประวัติศาสตร์ ที่มีเรื่องราวเกี่ยวกับพระนางซูสีไทเฮาไว้ถึง 2 เล่ม เล่มแรกมี ชื่อ *ซูสีไทเฮา ราชินีดอกกล้วยไม้ (Empress Orchid)* ซึ่งเนื้อหาในเล่มนี้ได้กล่าวถึง พระนางซูสีไทเฮาตั้งแต่ทรงพระเยาว์ จนกระทั่งเข้าวังหลวงได้รับเลือกเป็นพระสนมของพระเจ้าจักรพรรดิเสียนเฟิง มีพระโอรส 1 พระองค์ และเริ่มเข้าสู่การมีอำนาจทางการเมือง ส่วนเล่มที่สอง คือ *พระนางซูสี จักรพรรดินีผู้บัลลังก์(The Last Empress)* เนื้อหาในเล่มนี้ กล่าวถึงช่วงที่พระนางซูสีไทเฮาเข้ามามีอำนาจทางการเมืองอย่างเต็มตัว โดยอาศัยการออกว่าราชการอยู่เบื้องหลังองค์จักรพรรดิถึงจื่อ พระราชโอรสของพระนางซูสีไทเฮา ในเนื้อหาเล่มนี้จะกล่าวถึงพระนางซูสีไทเฮาในบทบาทของการว่าราชการ การจัดการกับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เป็นปัญหา ทั้งจากภายในประเทศและจากภายนอกประเทศ

ในการเขียนนวนิยายทั้งสองเรื่องนี้ อันฉี หมิน ต้องตัดสินใจว่าจะนำเสนอหนังสือในรูปแบบของนวนิยายหรือในรูปแบบของประวัติศาสตร์ ซึ่งอันฉี หมิน ได้กล่าวว่า

“แม้ฉันจะจัดนวนิยายอิงประวัติศาสตร์ของตัวเองไว้ในประเภทวรรณกรรม แต่ฉันภูมิใจที่ได้นำเสนอข้อมูลตรงความเป็นจริง *Empress Orchid* (ซูสีไทเฮา ราชินีดอกกล้วยไม้) เป็นชีวิตจริงของเด็กสาวชาวบ้านคนหนึ่งชื่อดอกกล้วยไม้ เด็กสาวคนนีมาจากมณฑลอันฮุยซึ่งยากจนที่สุดเธอกลายเป็นราชินีองค์สุดท้ายที่ครองแผ่นดินอยู่นานถึงสี่สิบปี ฉันพยายามหลีกเลี่ยง ไม่ดัดแปลงตัวละครให้ผิดไปจากความจริงมากนัก

ตอนเขียนเรื่อง *The Last Empress* (พระนางซูสี จักรพรรดินีผู้บัลลังก์) ซึ่งเป็นภาคต่อเรื่อง *Empress Orchid* (ซูสีไทเฮา ราชินีดอกกล้วยไม้) ฉันจำเป็นต้องตัดสินใจเลือกทางใดทางหนึ่ง ฉันรู้หากใส่ตัวละครและเหตุการณ์ที่ไม่ใช่เรื่องจริงเข้าไป นิยายของฉันก็จะน่าสนใจมากขึ้นแต่ฉันตัดสินใจไม่ทำเช่นนั้น เพราะมันเป็นเรื่องสำคัญ ที่ผู้อ่านจะต้องได้รับความรู้แท้จริงเกี่ยวกับประเทศจีน ฉันตั้งใจเน้นให้เห็นถึงความพยายามของดอกกล้วยไม้ ที่จะรักษาความเป็นเอกภาพของจีนไว้ ณ ช่วงเวลาเลวร้ายที่สุดในประวัติศาสตร์ เป้าหมายของฉันไม่ได้มุ่งให้ความบันเทิงเพียงอย่างเดียว และฉันก็กลัวว่าตัวเองจะทำให้ผู้อ่านเข้าใจผิด ๆ ฉันพบว่าหนังสือหลายเล่ม ตลอดจนบทความอีกหลายชิ้น มักสะท้อนให้เห็นภาพประเทศจีนในทางที่ไม่ถูกต้อง ถ้าฉันทำให้ประวัติศาสตร์เปลี่ยนไปเพื่อหวังผลทางการค้า ก็เท่ากับว่าฉันกำลังทำใน

สิ่งที่เป็นพิษภัยต่ออเมริกา ” (อันฉี หมิน.2557: 455-456)

นวนิยายแปลจีน เรื่อง พระนางซูสีไทเฮา จักรพรรดินีกู้บัลลังก์ จึงเป็นผลงานของ อันฉี หมิน ที่พยายามสะท้อนความจริงของจีนในสมัยราชวงศ์ชิง โดยการเล่าเรื่องผ่านตัวละครเอก คือ พระนางซูสีไทเฮา โดย อันฉี หมิน พยายามมุ่งเน้นอารมณ์ความรู้สึกของตัวละครพระนางซูสีไทเฮาที่ต้องพบเจอกับชะตาชีวิตและสถานการณ์ต่าง ๆ อันมีส่วนหล่อหลอมความเป็นจักรพรรดินีของจีน นวนิยายดังกล่าวจึงเป็นการ ได้ต่อกับตัวบทประวัติศาสตร์ทางการที่มุ่งเน้นนำเสนอเฉพาะเหตุการณ์ความเป็นมา ทำให้ผู้อ่านละเอียดหรือมองข้ามด้านอื่นของตัวละครในประวัติศาสตร์ไป ในบทนำ อันฉี หมิน เปิดกล่าวมาด้วยชะตาของพระนางซูสีไทเฮาที่ต้องเผชิญกับความทุกข์ของการสูญเสียแม่ผู้เป็นที่รักไป แต่ยังคงมีความเป็นภรรยาผู้นำที่ถึงแม้จะ เสียใจแค่ไหนก็จำเป็นต้องเดินหน้าทำหน้าที่ของตนเองต่อไป นอกจากนี้อันฉี หมิน ยังสร้างตัวละครพระนางซูสีไทเฮาที่เป็นพระราชมารดาของพระจักรพรรดิฉือจื้อ จำเป็นต้อง ผินขบจารีตประเพณี โดยการออกว่าราชการหลังม่านเพื่อรักษาบัลลังก์ของพระจักรพรรดิฉือจื้อไว้ไม่ให้สั่นคลอน ไปตามแรงปรารถนาของเหล่าขุนนางที่พยายามล้มบัลลังก์อยู่ทุกเมื่อ ผู้อ่านจะเห็นถึงความรักของแม่และการต่อสู้เพื่อลูกท่ามกลางภัยอันตรายรอบด้านซึ่งการกระทำดังกล่าวกลับทำให้เธอถูกมองว่ากระหายอำนาจ และนอกจากนั้นพระนางซูสีไทเฮาเห็นว่าหุนเหิดทางการเมืองตัวจริงนั้นคือพระนางซูสีไทเฮาเองมากกว่า เพราะบทบาทสำคัญของพระนางซูสีไทเฮามีเพียงอยู่ในพิธีการเท่านั้น ส่วนผู้ที่กุมอำนาจอย่างแท้จริงนั้นคือเหล่าขุนนางตำแหน่งสูงๆ

จะเห็นได้ว่านวนิยายเรื่อง พระนางซูสีไทเฮา จักรพรรดินีกู้บัลลังก์ นั้นผู้เขียนอันฉี หมิน ต้องการกอบกู้ชื่อเสียงของพระนางซูสีไทเฮา โดยมีการนำเสนอเรื่องให้เห็นภาพของผู้หญิงธรรมดาหนึ่ง ออกทนต่อความกดดันทั้งจากภายในประเทศ และภายนอกประเทศที่ต้องรับมือกับศึกที่คอยรุกรานอยู่เสมอ เพื่อความสุขของประเทศซึ่งอาจขัดกับนวนิยายอิงประวัติศาสตร์อีกหลายๆเล่มที่มองพระนางซูสีไทเฮาเป็นเช่นทรราชย์ จิตใจโหดเหี้ยม กระหายในอำนาจ เพราะอันฉี หมิน ได้เติมแต่งความรู้สึกนึกคิดให้กับตัวละคร ทั้งความเป็นแม่ ภาวะผู้นำของพระนางซูสีไทเฮาที่จำเป็นต้องตัดสินใจบางอย่างเพื่อรักษาบัลลังก์ มังกรให้อยู่สืบต่อไป ทั้งยังดำเนินเรื่อง เป็น ไปตามลำดับเหตุการณ์การที่เกิดขึ้นจริงตามประวัติศาสตร์ ทำให้คนสามารถเข้าใจเหตุการณ์ประวัติศาสตร์ได้โดยง่าย จึงน่าสนใจที่จะศึกษากลวิธีการแต่งของนวนิยายเรื่องนี้ เพื่อให้เห็นวิธีการนำเสนอเรื่องราวของบุคคลจีนในประวัติศาสตร์ในรูปแบบ นวนิยายว่าจะมีลักษณะเช่นใด

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิธีการแต่งของนวนิยายแปลจีน เรื่องพระนางซูสี จักรพรรดินีกู้บัลลังก์ของ นักเขียนอันฉี หมิน ในด้านการสร้างตัวละคร การดำเนินเรื่อง และการสร้างฉากตามที่ปรากฏในนวนิยายแปลจีนเรื่อง พระนางซูสี จักรพรรดินีกู้บัลลังก์

โดยศึกษาจากนวนิยาย แปลจีน เรื่องพระนางซูสี จักรพรรดินีผู้บัลลังก์ (The Last Empress) ของ อันฉี หมิน แปลโดย ภคปภา เทพพิทักษ์ พิมพ์ครั้งที่ 3 มิถุนายน 2554 โดย สำนักพิมพ์มติชน

ผู้ศึกษามีสมมติฐานว่านวนิยายแปลจีนเรื่องพระนางซูสี จักรพรรดินีผู้บัลลังก์ มีกลวิธีการแต่งที่น่าสนใจ ด้วยการสร้างตัวละครจากบุคคลจริงที่มีตัวตนจริงตามประวัติศาสตร์แต่ผสมผสานจินตนาการในด้านการกำหนดพฤติกรรมและลักษณะเพื่อสร้างอารมณ์ร่วมแก่ผู้อ่าน การดำเนินเรื่องตามปฏิทินที่สอดคล้องกับตามประวัติศาสตร์จริง และสร้างฉากเกิดจากจินตนาการผู้เขียนผสมกับเหตุการณ์จริงตามประวัติศาสตร์ เพื่อนำเสนอเรื่องราวให้มีความสมจริง

ผู้ศึกษาได้สำรวจงานวิจัยเกี่ยวกับประวัติและชีวิตของพระนางซูสีไทเฮาพบว่า มีผู้ศึกษาทั้งจากเอกสารทางประวัติศาสตร์และนวนิยายดังนี้

วรพล ผสมทรัพย์(2554) เขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง การนำเสนอภาพลักษณ์ใหม่ของพระนางซูสีไทเฮาใน นวนิยาย *เอ็มเพรส ออร์คิด* และ *เดอะลาสท์ เอ็มเพรส* โดยศึกษาจากหนังสือประวัติศาสตร์และนวนิยายอิงประวัติศาสตร์ทั้งในประเทศและต่างประเทศ วัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์การนำเสนอภาพลักษณ์ใหม่ของพระนางซูสีไทเฮาจากมุมมองของอันฉี หมิน รวมทั้งวิเคราะห์ภาพลักษณ์เดิมที่บรรยายถึงจักรพรรดินีผู้นี้ เพื่อนำเสนอทัศนคติมุมมองของผู้ประพันธ์ที่มีต่อตัวละครประวัติศาสตร์หญิงผู้นี้

งานวิจัยนี้พบว่านวนิยายอันฉี หมินมีบทบาทสำคัญในการได้กลับภาพลักษณ์เดิมของตัวละครจักรพรรดินีซูสีที่ปรากฏในงานเขียนประวัติศาสตร์และวรรณกรรมชิ้นอื่นๆก่อนหน้านี้ ผู้ประพันธ์ได้เผยให้เห็นว่าอคติทางเพศของสังคมบิดาธิปไตยมีส่วนสำคัญในการนำเสนอตัวละครจักรพรรดินีซูสีในภาพลักษณ์ที่ไม่ดี ซึ่งจะเสนอในประเด็นต่างๆ แยกได้ดังนี้

เสนอให้มารยาทหญิง : กลวางชิงอำนาจชาย

จักรพรรดินีซูสี : อิศตรีผู้กระหายอำนาจ

ฮองไทเฮาซูสี : ราชนินีผู้กระหายเลือด

นอกจากนี้ผู้ประพันธ์ได้นำเสนอภาพลักษณ์ใหม่ของพระนางซูสีไทเฮาผ่านนวนิยายซึ่งสามารถสรุปได้ เป็น 5 ประเด็นด้วยกัน คือ ภาพลักษณ์บุตรที่มีความกตัญญูกตเวทีต่อบุพการี ภาพลักษณ์ภรรยา ภาพลักษณ์ของแม่ที่อุทิศทุกสิ่งทุกอย่างเพื่อลูก ภาพลักษณ์แม่ของแผ่นดินที่อุทิศร่างกายเพื่อประเทศชาติ และภาพลักษณ์ในฐานะเหยื่อแห่งข่าวลือ อาจกล่าวได้ว่านวนิยายของอันฉี หมิน เป็นการนำเสนอภาพลักษณ์ของตัวละครจักรพรรดินีซูสีในมุมมองที่แตกต่างออกไปจากเดิม

พิมพ์ลดา ดีมาก (2555) เขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง การสร้างเรื่องเล่าและตัวละคร “ซูลีไทเฮา” ในวรรณกรรม ภาพยนตร์ และละครโทรทัศน์. โดยศึกษาจาก วรรณกรรมจำนวน 2 เรื่อง ภาพยนตร์จำนวน 6 เรื่อง และละครโทรทัศน์เรื่องยาวจำนวน 4 เรื่อง โดยมีประเด็นการศึกษา เพื่อการศึกษาการเล่าเรื่องและลักษณะตัวละคร “ซูลีไทเฮา” ในวรรณกรรม ภาพยนตร์และละครโทรทัศน์โดยวิธีการวิเคราะห์ด้วยท ซึ่งได้ผลวิจัยดังนี้

1. การเล่าเรื่องในวรรณกรรม ภาพยนตร์ และละครโทรทัศน์ แบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ การเล่าเรื่องของภาพยนตร์ ละครโทรทัศน์ที่เน้นข้อเท็จจริงตามประวัติศาสตร์เป็นหลัก เช่น ภาพยนตร์เรื่อง 55 days at Peking (USA,1963) The Empress Dowager ซูลีไทเฮา ภาค1และThe Last Tempest ซูลีไทเฮา ภาค2 (ฮ่องกง,1975-1976) ซูลีไทเฮา Empress Dowager (จีน,1988)และการเล่าเรื่อง วรรณกรรม ภาพยนตร์ และละครโทรทัศน์ที่เน้นการใส่ความรู้สึกลึกลับให้ตัวละคร ดัดแปลงเรื่องราว การตีความหมายรูปแบบใหม่ แต่ยังคงข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์ เช่น บทละครโทรทัศน์เรื่อง ซูลีไทเฮา(ไทย,1958), นวนิยายอิงประวัติศาสตร์เรื่อง ซูลีไทเฮา ราชนิดอกกล้วยไม้ ภาค1 และ พระนางซูลี จักรพรรดินีผู้บัลลังก์ ภาค2 (นักเขียนจีนพลัดถิ่น,2005,2007)

2.การสร้างตัวละคร “ซูลีไทเฮา” ในวรรณกรรม ภาพยนตร์และละครโทรทัศน์แบ่งได้เป็น 3 ลักษณะ คือ การสร้างให้พระนางซูลีไทเฮา มีความกระหายอำนาจ พุ่มเพ็ญ ดიდอยู่ในลาภยศและตำแหน่ง เช่น “ซูลีไทเฮา”(ไทย,1958) ซูลีไทเฮา(Empress Dowager)(ฮ่องกง,1988) ซูลีไทเฮา นางพญาหงส์ยอมเหนือมังกร(ฮ่องกง,1989) ภาพที่สร้างให้พระนางซูลีไทเฮา มีความเมตตา มีเหตุผลในการกระทำต่างๆมีสำนึก รู้ผิดชอบชั่วดี เช่น ซูลีไทเฮา ราชนิดอกกล้วยไม้ ภาค 1 (Empress Orchid) และ พระนางซูลี จักรพรรดินีผู้บัลลังก์ ภาค 2 (The Last Empress)(นักเขียนจีนพลัดถิ่น,2005,2007) และสุดท้ายการสะท้อนภาพลักษณ์ในมุมมองพระนางซูลีไทเฮา พัฒนาประเทศ เปิดรับชาติตะวันตก เช่น ละครโทรทัศน์เรื่อง ซูลีไทเฮา (ไต้หวัน,1992)

นฤมล อาจไพรินทร์ (2551) เขียนสารนิพนธ์เรื่อง การนำประวัติศาสตร์มาถ่ายทอดเป็น ภาพยนตร์ กรณีศึกษา : พระราชประวัติของพระนางซูลีไทเฮา โดยศึกษาจาก หนังสือประวัติศาสตร์ นวนิยายอิงประวัติศาสตร์ และภาพยนตร์ ที่เกี่ยวข้องกับประวัติพระนางซูลีไทเฮา และเหตุการณ์ต่างๆในสมัยนั้น โดยมีประเด็นการศึกษา เพื่อเปรียบเทียบว่าการนำประวัติของพระนางซูลีไทเฮามาถ่ายทอดเป็นสื่อ ภาพยนตร์ และจากหนังสือที่เป็นบันทึกทางประวัติศาสตร์มีมุมมองที่เหมือนหรือต่างกันอย่างไร ซึ่งงานวิจัยเล่มนี้แสดงให้เห็นว่า มีการนำพระราชประวัติของพระนางซูลีไทเฮามาเผยแพร่สู่ชนรุ่นหลังอย่างแพร่หลาย

โดยส่วนใหญ่จะเป็นการนำเสนอพระราชประวัติของพระนางผ่านหนังสือที่เป็นบันทึกทางประวัติศาสตร์ ซึ่งมีการนำเสนอมุมมองที่ใกล้เคียงกันคือ บันทึกทางประวัติศาสตร์ในสมัยแรกมักนำเสนอภาพลักษณ์ด้านลบของพระนาง อีกทั้งนักเขียนและนักประวัติศาสตร์ในสมัยแรกได้ประณามพระนางอย่างรุนแรงผ่านตัวอักษรที่บันทึกเป็นหลักฐานทางประวัติศาสตร์ เป็นเหตุให้ประชาชนจีนในทุกยุคทุกสมัยต่างเชื่อและฝังใจในภาพลักษณ์ด้านลบของพระนางซุสึไทเฮาตลอดมา แม้ว่าในสมัยหลังจะมีนักเขียนรุ่นหลังเขียนถ่ายทอดพระราชประวัติของพระนางในด้านบวกก็ตาม

ในขณะที่เดียวกันเมื่อเทคโนโลยีสมัยใหม่เจริญขึ้น ทำให้ออกเหนือจากการนำพระราชประวัติของพระนางซุสึไทเฮามาเผยแพร่เป็นหนังสือแล้วยังมีการนำพระราชประวัติของพระนางมาถ่ายทอดในรูปแบบของภาพยนตร์อิงประวัติศาสตร์ซึ่งมีเนื้อหาสาระใกล้เคียงกับบันทึกทางประวัติศาสตร์ของนักเขียนและนักประวัติศาสตร์ในสมัยแรก ซึ่งเป็นการผลิตซ้ำของสื่ออันเป็นเหตุให้เกิดค่านิยมในทางลบต่อพระนางซุสึไทเฮาและสตรีผู้ที่มีลักษณะเช่นเดียวกับพระนางซุสึไทเฮา

ผู้ศึกษาพบว่า จากวรรณกรรมที่มีผู้ศึกษาเกี่ยวกับพระนางซุสึไทเฮาพบว่ายังไม่มีผู้ใดศึกษาเกี่ยวกับตัวละคร กลวิธีการแต่ง และฉากที่ผู้ศึกษาจะศึกษาดังต่อไปนี้

ผลการศึกษา

1 การศึกษาตัวละคร เรื่อง พระนางซุสึ จักรพรรดินีผู้บัลลังก์

ตัวละครเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของเค้าโครงเรื่อง ตัวละครจะเป็นตัวแทนในการดำเนินเรื่องราวต่างๆในนวนิยาย ตัวละครนั้นอาจไม่ใช่มนุษย์เพียงอย่างเดียวแต่อาจเป็นสัตว์ ต้นไม้ หรือสิ่งของก็ได้ สามารถแบ่งตัวละครได้ดังนี้

ชนิดของตัวละคร มี 2 ประเภทคือ

(1) *Flat Character* คือ ตัวละครที่มีความเปลี่ยนแปลงน้อยมากหรือไม่เปลี่ยนแปลงเลยทั้งเรื่อง

(2) *Round Character* เป็นตัวละครที่มีความซับซ้อนลึกซึ้งมีพัฒนาการเปลี่ยนแปลงลักษณะนิสัยเปลี่ยนแปลงได้ตามเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เช่น จิตใจ และความคิดจะพัฒนาไปกับขบวนการของความขัดแย้ง (สุพรรณิ โภควัฒน์, 2530 : 30-31)

วิธีการนำเสนอลักษณะอุปนิสัยของตัวละคร

ผู้เขียนมักจะมีวิธีการมากมายหลายวิธีที่จะทำให้ผู้อ่านรู้จักกับตัวละครที่ทำให้ผู้อ่านรู้จักกับตัวละคร ทั้งผู้เขียนบรรยายลักษณะของตัวละครเอง เช่น เสื้อผ้าที่สวมใส่ หรือผู้เขียนอาจใช้การอธิบายภาพลักษณ์ตัวละครผ่านความคิดเห็นของตัวละครอื่น คำพูดของตัวละคร เถาถึงภูมิหลังของตัวละคร เรื่องราวในอดีตที่ช่วยอธิบายลักษณะของตัวละครได้ ผ่านการสนทนาของตัวละครอื่นที่พาดพิงถึงตัวละครที่ผู้เขียนต้องการบอกลักษณะ ใช้ปฏิกิริยาโต้ตอบต่อสิ่งต่างๆ ซึ่งเป็นเครื่องชี้วัดได้ว่าบุคคลนั้นเป็นคนเช่นไร เป็นต้น (สุพรรณิ โกศลวัฒน์, 2530 : 36)

ในการศึกษาตัวละครของ เรื่อง *พระนางชูลี จักรพรรดินีผู้บัลลังก์* จะศึกษาตัวละครเอกซึ่งมีบทบาทสำคัญในการดำเนินเรื่องทั้งหมด 3 ตัว คือ พระนางชูลีไทเฮา พระจักรพรรดิทงจี่ และอุปราชแห่งมณฑลจ้อลี่หลี่หงจาง โดยผู้ศึกษาจะศึกษาลักษณะนิสัยของตัวละคร และกลวิธีการสร้างตัวละครของตัวละครแต่ละตัวตามลำดับ ดังนี้

1.1 พระนางชูลีไทเฮา

1.1.1 ลักษณะนิสัยของตัวละคร

บทบาทของพระนางชูลีไทเฮาในช่วงศตวรรษที่ 19 พระนางชูลีไทเฮาเป็นผู้ออกว่าราชการแทนพระโอรส(พระจักรพรรดิทงจี่)เนื่องจากพระสวามีของพระนางชูลีไทเฮาสิ้นพระชนม์ในช่วงสงครามฝิ่นและพระโอรส(พระจักรพรรดิทงจี่)ทรงพระเยาว์เกินกว่าจะออกว่าราชการได้เพียงลำพัง ซึ่งการร่วมออกว่าราชการนั้นทำให้เห็นลักษณะนิสัยของพระนางชูลีไทเฮาอย่างชัดเจน หรือจากหนังสือประวัติศาสตร์ที่มีผู้เขียนไว้ ซึ่งในระบอบตลอดชีวิตที่พระนางชูลีไทเฮาได้ร่วมออกว่าราชการ ต่างมีเสียงวิพากษ์วิจารณ์ต่าง ๆ นานา ในนิสัยของพระนางชูลีไทเฮา เช่น ในหนังสือ เรื่อง *สตรีทรงอำนาจของโลก บันทึกไว้ในประวัติศาสตร์* ได้กล่าวว่า “หากเปรียบเทียบกันแล้ว ชูลีไทเฮานั้นเป็นที่เคารพยำเกรงเพราะทรงมีพระจิตอ่อนโยนและมีพระเมตตา ซึ่งตรงกันข้ามกับชูลีไทเฮาที่ผู้คนยำเกรงโดยสิ้นเชิงเพราะมีพระจิตดุร้าย โหดร้ายและเจ้าเล่ห์ ” (ชญา ปิยะชาติ ,2556 : 236) ซึ่งหนังสือเล่มนี้ได้กล่าวถึงพระนางชูลีไทเฮาที่มีลักษณะนิสัยที่โหดเหี้ยม ไร้ความปรานี และเจ้าเล่ห์ แต่หากได้วิเคราะห์ตามเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นนั้นจะเห็นว่ายังมีเหตุการณ์สำคัญ เช่น ในช่วงศตวรรษที่ 19 ประเทศรัสเซีย ประเทศอังกฤษ และประเทศฝรั่งเศสเข้ามารุกรานประเทศจีนอย่างโหดเหี้ยมและไร้มนุษยธรรม ประเทศเหล่านี้เข้ามาเอาัดเอาเปรียบ เช่น บังคับให้ประเทศจีนเปิดท่าเรือเพื่อการค้า ยึดครองแผ่นดินบางส่วนของประเทศจีนนอกจากนั้นยังทำให้ประเทศจีนต้องประสบกับภาวะสงคราม บ้านเมืองอดอยากแร้นแค้น ซึ่งหากวิเคราะห์เหตุการณ์เหล่านี้ทำให้เห็นว่า

พระนางซุสึไทเฮาถูกบีบบังคับจากเหตุการณ์เพื่อให้มีความเด็ดขาดในการปกครองประเทศเพื่อรักษาให้ประเทศเป็นหนึ่งเดียวไม่แตกแยก

ในนวนิยายเรื่อง *พระนางซุสึ จักรพรรดินีผู้บัลลังก์* ผู้เขียน อันจิ หมิน สร้างตัวละครพระนางซุสึไทเฮาให้มีลักษณะนิสัยดังตัวอย่างต่อไปนี้

1.1.1.1 ความเด็ดขาดในการตัดสินใจ

ลักษณะที่สำคัญที่สุดของพระนางซุสึไทเฮาที่นวนิยายเรื่อง *พระนางซุสึ จักรพรรดินีผู้บัลลังก์* ได้แสดงออกมา คือ ความเด็ดขาดในการตัดสินใจ พระนางซุสึไทเฮามักจะกล้าตัดสินใจเพื่อรักษาผลประโยชน์ของประเทศและของตัวเองเอาไว้ ดังจะเห็นได้จากตัวอย่างดังต่อไปนี้

จากความขัดแย้งของประเทศอังกฤษและประเทศจีนที่เกิดขึ้นทำให้นายพลเรือเอกชิมอร์แห่งกองทัพเรืออังกฤษ ยื่นคำขาดเป็นครั้งสุดท้ายจากฝ่ายพันธมิตรผ่านทางท่านผู้ว่ามณฑลจ้อลี่ว่าจะยึดป้อมต้ากู่เป็นการชั่วคราว ไม่ว่าจะโดยความยินยอมหรือการใช้กำลัง ในเวลาตีสองของวันที่ 17 มิถุนายนทำให้พระนางซุสึไทเฮาต้องตัดสินใจอย่างเด็ดขาดโดยการเรียกให้มีการว่าราชการโดยด่วนและให้มีการร่างพระราชกฤษฎีกาตอบโต้การยึดครองป้อมต้ากู่เพื่อหาข้อยุติปัญหานี้

ฉันเรียกให้มีการว่าราชการโดยด่วนและจัดการให้กวางชวี่นั่งข้างๆฉันร่างพระราชกฤษฎีกาตอบโต้การยึดครองป้อมต้ากู่ครั้งนั้นมีใจความว่า “ชาวต่างชาติเรียกร้องให้เรามอบป้อมต้ากู่ให้อยู่ในความดูแลของพวกเขา มิฉะนั้นพวกเขาจะใช้กำลังเข้ายึดการข่มขู่นี้เป็นตัวอย่างของการเข้าควบคุมอย่างก้าวร้าวจากชาติมหาอำนาจตะวันตกในทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์กับจีน จะเป็นการดีที่สุดหากเราจะเข้าสู่กระบวนการต่อสู้ดีกว่าจะต้องสงวนท่าที และรับความละเอียดไปชั่ววันรันดร เราขอประกาศสงครามด้วยน้ำตานองหน้าต่อหน้าแผ่นดินบรรพบุรุษเรา”

(พระนางซุสึ จักรพรรดินีผู้บัลลังก์, 2554 : 376)

เมื่อปี พ.ศ. 2418 ในขณะที่ประเทศอังกฤษเข้ามาล่าอาณานิคมในแถบทวีปเอเชีย ประเทศอังกฤษได้เข้ายึดประเทศพม่าและเรียกร้องให้ประเทศจีนเปิดเป็นเมืองท่าเพื่อทำการค้ากับชาติตะวันตกอีกหลายแห่ง เช่น ประเทศอังกฤษ หลี่หงางมักจะเป็นผู้ไปเจรจาเพื่อหาข้อตกลงที่จีนพอจะยอมรับได้เพื่อให้ประเทศจีน

เสียประโยชน์น้อยที่สุดและไม่ให้เกิดสงคราม พระนางซูสีไทเฮาจึงมั่นใจและตัดสินใจอย่างแน่วแน่ว่าต้องรักษาคนแก่ไว้ เพื่อที่จะรักษาผลประโยชน์ของประเทศเอาไว้แม้ว่าทางสภาจะไม่เห็นด้วยก็ตาม

ฉันเชื่อว่าถ้าหากอุปราชท่านนี้ยอมอุทิศตนให้กับฉันอย่างเต็มที่แล้วฉันสามารถจะทำให้ประเทศจีนมีเสถียรภาพอีกได้ ฉันเดินหน้าแต่งตั้งให้หลี่หงจางเป็นเจ้าหน้าที่แห่งมณฑลที่สำคัญที่สุดของจีน โดยไม่ฟังคำแนะนำของสภา เขาจะดำรงตำแหน่งนี้ในจ้อลี้นานถึงยี่สิบสามปี

(พระนางซูสี จักรพรรดินีบูบัลลังก์ , 2554: 152)

จากการศึกษาลักษณะนิสัยตัวละครอย่างพระนางซูสีไทเฮาทำให้ผู้ศึกษาพบว่าพระนางซูสีไทเฮานั้นมีความเด็ดขาดในการตัดสินใจหากว่าตนนั้นมั่นใจแล้วว่าการตัดสินใจนั้นจะทำประโยชน์ให้แก่บ้านเมือง หรือจะสามารถรักษากันเมืองให้สงบสุขได้ พระนางซูสีไทเฮาจะตัดสินใจอย่างเด็ดขาดอย่างไม่มีฟังใคร

1.1.1.2 ความรักสหายของตน

ลักษณะนิสัยที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ ความรักสหายของตนของพระนางซูสีไทเฮา พระนางซูสีไทเฮามีสหายไม่มากนักเพราะด้วยยศและตำแหน่งทำให้ไม่มีใครเข้ามาเป็นสหายอย่างแท้จริง เมื่อพระนางซูสีไทเฮามีสหายจึงทำให้พระนางซูสีไทเฮา รัก เข้าใจ และปกป้องสหายของตนเสมอ จะเห็นได้จากตัวอย่างดังต่อไปนี้ ที่พระนางซูสีไทเฮามีต่อขันทีคู่อใจ

ขันทีคู่อใจของพระนางซูสีไทเฮามีชื่อว่าอันเต๋อไห่ อันเต๋อไห่ตายระหว่างออกไปหาของมาจัดพิธีอภิเษกของพระจักรพรรดิถึงจ้อ แต่ไม่มีใครสามารถบอกได้ว่าอันเต๋อไห่ตายอย่างไร พระนางซูสีไทเฮาได้รู้จากรายงานซึ่งลงวันที่สองอาทิตย์ก่อนพระนางซูสีไทเฮาจะได้รับ ส่งมาโดยผู้ว่าดิงแห่งมณฑลซานตุงและเห็นว่าอันเต๋อไห่ถูกจับและประหารชีวิตเพราะฝ่าฝืนกฎของมณฑลด้วยการร้องรำทำเพลงและแต่งกายชุดมังกรเลียนแบบพระจักรพรรดิ พระนางซูสีไทเฮาจากประวัติศาสตร์ถึงแม้ขึ้นชื่อว่าเป็นคนโหดเหี้ยมไร้ความปรานี หากแต่เมื่อขันทีสหายผู้เป็นที่รักตายไป หากดูความผิดกับโทษของเขาจะไม่สมเหตุสมผลกัน พระนางซูสีไทเฮามีได้อยู่เฉยแต่พยายามหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการตายของขันทีคู่อใจ

“ข้าอยากรู้ว่าขันทีของข้าตายที่ไหนเมื่อไหร่” และอย่างไรแน่ ฉันบอกกับ หลี่เหลียนหยิงซึ่งตอนนี้กลายเป็นผู้สืบตำแหน่งแทนอันเต๋อไห่ไปแล้ว “ข้าอยากรู้เรื่องราวของเขาและความปรารถนาครั้งสุดท้ายของเขา ” ไม่มีใครเต็มใจที่จะช่วยเหลือ “ไม่มีใครสักคนในวังหรือในสภาจะพูดแทนอันเต๋อไห่ และก็ไม่มีใครเต็มใจที่จะพยายามให้เขาด้วย” หลี่เหลียนหยิงรายงาน

(พระนางซูสี จักรพรรดินีผู้บัลลังก์ , 2554 : 81)

พระนางซูสีไทเฮาไม่ได้เพิกเฉยกับการตายของขันทีอันเต๋อไ่ให้ทั้งยังทุกข์ทรมานและเสียใจกับการจากไปของขันทีแสดงให้เห็นถึงความรักความเอาใจใส่ ที่พระนางซูสีไทเฮามีให้กับคนรอบข้าง

“หัวใจที่แหลกสลายเป็นชิ้นๆของฉันถูกเก็บคองด้วยความระทมเมื่อยามนอนรำคั้นช่างแสนยากที่จะผ่านไปในแต่ละคืน ฉันวาดภาพนกพิราบน้อยบินวนอยู่บนหลังคา และเสียงอ่อนโยนของอันเต๋อไ่ให้ที่ส่งเสียงเรียกฉัน”

(พระนางซูสี จักรพรรดินีผู้บัลลังก์ , 2554 : 81)

จากการศึกษาลักษณะนิสัยของพระนางซูสีไทเฮาที่มีความรักให้กับสหายนั้นทำให้ผู้ศึกษาพบว่าพระนางซูสีไทเฮารักและพยายามปกป้องสหายของตนแม้อันเต๋อไ่ให้จะตายไปแล้ว แต่พระนางซูสีไทเฮาต้องการล้างมลทินให้กับอันเต๋อไ่ให้และพยายามหาข้อพิสูจน์ว่าอันเต๋อไ่ให้บริสุทธิ์ และเมื่ออันเต๋อไ่ให้ตายไปพระนางซูสีไทเฮายังคงคิดถึงเสมอ

1.1.1.3 ความรักประเทศ

พระนางซูสีไทเฮามีลักษณะนิสัยที่รักประเทศมากเห็นได้จากเมื่อยามประเทศมีสงครามพระนางซูสีไทเฮาพยายามปกครองประเทศให้ประเทศเป็นหนึ่งเดียวกันไม่แตกแยกและยังพยายามหาทางแก้ไขปัญหาวางอย่างสันติกับทุกประเทศโดยการส่งคนไปเจรจาหาข้อตกลงที่ไม่ทำให้ประเทศจีนต้องเสียหายและเสียแผ่นดินไปในที่สุด จะเห็นได้จากเหตุการณ์สงครามระหว่างประเทศจีนกับประเทศญี่ปุ่น

ในช่วงที่ประเทศญี่ปุ่นรุกรานประเทศจีนประเทศญี่ปุ่นเรียกร้องข้อตกลงจากจีนหลายประการหนึ่งในนั้น คือ ให้ประเทศจีนยอมตกลงตามเงื่อนไขที่เจรจารวมถึงการยกกรรมสิทธิ์อย่างถาวรบนเกาะไต้หวันให้ประเทศญี่ปุ่น หมู่เกาะเผิงหูและแหลมเหลียวตง การเปิดเมืองท่าของประเทศจีนทั้งเจ็ดแห่งเพื่อให้ประเทศญี่ปุ่นทำการค้าได้ การจ่ายเงินชดเชยสองร้อยล้านตำลึง พร้อมทั้งยอมให้ประเทศญี่ปุ่นครอบครองท่าเรือเว่ยไ่ให้เว่ยจนกว่าจะจ่ายค่าชดเชยครบ และการยอมรับ “ความเป็นเอกราชและอิสระอย่างเต็มที่และสมบูรณ์ของประเทศเกาหลี” ซึ่งก็หมายถึงต้องปล่อยให้ประเทศญี่ปุ่นนั่นเอง ด้วยเหตุที่ประเทศจีนอ่อนแอกว่าประเทศญี่ปุ่นทำให้พระนางซูสีไทเฮาต้องยอมรับข้อตกลงบางข้อของประเทศญี่ปุ่นแต่พระนางซูสีไทเฮาไม่สามารถให้ดินแดนในส่วนที่ญี่ปุ่นขอได้เพราะพระนางซูสีไทเฮาต้องการรักษาแผ่นดินให้คงอยู่

ตอนนั้นเองที่ฉันทันบอกกับหลี่ว่า ฉันทากำลังคิดอะไรอยู่ “ยอมจำนนให้ญี่ปุ่นตามที่มันเรียกร้อง แต่อย่ายอมเสียดินแดนแผ่นดินจีนเป็นอันขาด”

(พระนางซูสี จักรพรรดินีกู่บัลลังก์ , 2554 : 244)

เมื่อประเทศญี่ปุ่นเข้ามารุกรานพระนางซูสีไทเฮาขอร้องให้หลี่หงจางเป็นตัวแทนจากประเทศจีนเพื่อไปเจรจากับประเทศญี่ปุ่น แต่หลี่หงจางกลับปฏิเสธเพราะรู้ว่าการเจรจากรังนี้มันอย่างไรประเทศจีนก็ต้องเสียแผ่นดินให้กับประเทศญี่ปุ่นและเขานอกจากจะไม่มีความคิดความชอบแล้วยังจะถูกคนทั้งชาติประณาม ถึงแม้พระนางซูสีไทเฮาจะเข้าใจเรื่องนี้ดีแต่พระนางซูสีไทเฮาต้องการคนที่มีความสามารถในการเจรจาเพื่อให้ประเทศญี่ปุ่นยอมอ่อนข้อให้ พระนางซูสีไทเฮาจึงเขียนจดหมายบอกถึงความรู้สึกที่ไม่อยากจะเสียดินแดนของประเทศให้กับประเทศญี่ปุ่นให้กับหลี่หงจางได้ฟัง

“ฉันทันไม่อยากเป็นพระจักรพรรดินีของแผ่นดินจีนเลย” เป็นข้อความในจดหมายที่ฉันทันเขียนตอบกลับเขาไป “ญี่ปุ่นกำลังเดินทางบุกเข้ามายังนครปักกิ่ง ข้าแทบทนไม่ได้แม้แต่จะนึกถึงภาพที่พวกมันจะเหยียบย่ำรุกรานเข้ามายังผืนแผ่นดินถิ่นบรรพชนแห่งราชวงศ์เรา”

(พระนางซูสี จักรพรรดินีกู่บัลลังก์ , 2554 : 243)

จากการศึกษาลักษณะนิสัยตัวละครของพระนางซูสีไทเฮาด้านความรักประเทศผู้ศึกษาพบว่าพระนางซูสีไทเฮามีความพยายามจะปกป้องไม่ให้ประเทศต้องเสียแผ่นดินให้กับต่างชาติพระองค์ทรงพยายามแก้ไขถึงแม้รู้ว่าตนเองนั้นเป็นรองก็ยังคงสู้ถึงที่สุดเพื่อรักษาแผ่นดินของประเทศไว้

1.1.1.4 ความรักบุตร

พระนางซูสีไทเฮามีโอรสกับพระจักรพรรดิเสียนเฟิงด้วยกัน 1 พระองค์มีพระนามว่า ถงจื่อ ต่อมาเมื่อพระจักรพรรดิเสียนเฟิงสิ้นพระชนม์องค์รัชทายาทถงจื่อจึงได้ขึ้นเป็นพระจักรพรรดิ พระจักรพรรดิถงจื่อขึ้นเป็นจักรพรรดิตั้งแต่ยังทรงพระเยาว์ทำให้พระนางซูสีไทเฮาต้องช่วยพระโอรสในการบริหารประเทศและร่วมออกว่าราชการเสมอ ทำให้พระนางซูสีไทเฮาไม่ค่อยได้ใช้เวลากับจักรพรรดิถงจื่อสักเท่าใดนัก และเพราะพระนางซูสีไทเฮาต้องการให้พระจักรพรรดิเป็นจักรพรรดิที่ดีแห่งราชวงศ์พระนางซูสีไทเฮาจึงให้การศึกษาที่ดีและสั่งสอนการทำงานให้แก่พระจักรพรรดิ แต่เพราะพระจักรพรรดิทรงพระเยาว์มากจึงรักสนุกและเห็นความหวังดีของพระนางซูสีไทเฮาเป็นสิ่งที่น่าเบื่อ พระองค์

พยายามหลีกเลี่ยงการออกว่าราชการเสมอ และมักออกเที่ยวตามสถานางโถมจนทำให้เกิดโรคและ
สิ้นพระชนม์ในที่สุด เมื่อพระจักรพรรดิถึงจ้อสิ้นพระชนม์พระนางซุสึไทเฮาจึงรับเลี้ยงบุตรชายของ
น้องสาวตนมาเป็นบุตรบุญธรรมชื่อว่า ใจ้เถียน ต่อมาเปลี่ยนพระนามเป็นพระจักรพรรดิกงชวี
พระจักรพรรดิกงชวีนั้นเป็นทุกอย่างของพระนางซุสึไทเฮา พระนางซุสึไทเฮาต้องการแก้ไขการเลี้ยงดู
บุตรที่ผิดพลาดจากพระจักรพรรดิถึงจ้อ ทำให้พระนางซุสึไทเฮามอบเวลาให้กับพระจักรพรรดิกงชวีมาก
ขึ้น ทำให้ทั้ง 2 พระองค์มีเวลาอยู่ด้วยกัน สนทนาเรื่องต่างๆด้วยกัน การศึกษาของพระจักรพรรดิพระนาง
ซุสึไทเฮายังให้การศึกษาคดีที่ดีที่สุดแต่เลือกครูที่ทำให้พระจักรพรรดิเข้าใจได้ง่ายขึ้น เมื่อพระจักรพรรดิ
กงชวีเติบโตขึ้นทุกครั้งที่มีปัญหาพระจักรพรรดิมักเข้ามาปรึกษาพระนางซุสึไทเฮาทำให้พระจักรพรรดิ
กงชวีและพระนางซุสึไทเฮาสนิทสนมกันมากกว่าที่พระนางซุสึไทเฮาสนิทกับพระจักรพรรดิถึงจ้อ

พระนางซุสึไทเฮาถึงจะมีหน้าที่เป็นผู้ปกครองบ้านเมืองที่ต้องใช้เวลาในการทำงานมากกว่าการ
ได้อยู่กับลูกแต่ถึงกระนั้นพระนางซุสึไทเฮายังอยากที่จะทำหน้าที่แม่ให้ดีที่สุด โดยจะพยายามหาเวลาได้อยู่
กับลูกและให้การศึกษาคดีที่ดีที่สุดให้กับลูก ถึงเมื่อยามที่ลูกป่วยพระนางซุสึไทเฮายังดูแลไม่ห่าง คอย
เช็ดหน้าเช็ดตัวดูแลเป็นอย่างดี พยายามทำทุกทางเพื่อให้ลูกหายป่วย จะเห็นได้จากตัวอย่างดังต่อไปนี้

พระนางซุสึไทเฮาต้องออกว่าราชการอยู่เสมอ ทำให้ไม่ค่อยมีเวลาได้อยู่กับลูกแต่
พระนางซุสึไทเฮาอยากจะได้ใช้เวลาอยู่กับลูกเช่นเดียวกับแม่คนอื่นๆพระนางซุสึไทเฮาจึงพยายามหาเวลา
แม้เพียงเล็กน้อยหรือแม้ในเวลาที่ถูกหลับแค่เห็นหน้าลูกพระนางซุสึไทเฮาก็มีความสุข

ขณะที่วาด ใจฉันทก็ล่องลอยไปถึงลูก ยิ่งคิดยิ่งควบคุมสมาธิยากฉันทมักจะจินตนาการถึงใบหน้า
ของจ้อขณะที่ยานอนหลับ ลูกกำลังฝันถึงอะไรอยู่หนอ เมื่อความปรารถนาอยากอยู่ใกล้ลูกมีมากจนสุดจะทน
ได้ ฉันทก็ถึงกับวางพูกันแล้ววิ่ง ไปหาลูกที่พระราชวังของจ้อ ซึ่งห่างจากตำหนักฉันทไปถึงสี่ตำหนัก ฉันทอดทน
รอให้อันเต๋อให้จู้ตะเกียงไม่ไหวจึงรีบวิ่งฝ่าความมืดออกไป วิ่งชนกำแพงจนตัวลอกปอกเปิกจนกระทั่งถึง
เตียงลูก เมื่อนั่งลงข้างๆ ฉันทจะเอามือตัวเองที่ยังเปื้อนหมึกอยู่นั้นตรวจดูลมหายใจและแตะดูที่ศีรษะของลูก
เมื่อนางก้านลจู้เตียนฉันทจึงคิดว่าเอามาส่องใกล้ๆตรงหน้าลูก ใช้สายตาส่องหน้าผากที่ได้รูปสวยเรื่อยมายัง
เปลือกตา จมูก และริมฝีปาก ฉันทก้มหน้าลงหอมลูก ตาฉันทเริ่มชื้นด้วยหยดน้ำตาที่ได้เห็นใบหน้าอันละม้ายคล้าย
พระบิดาของเขา

(พระนางซุสึ จักรพรรดินีกู้บัลลังก์ , 2554 : 21)

พระนางซุสีไทเฮารักพระจักรพรรดิถึงใจมาก ในช่วงพระจักรพรรดิถึงใจป่วยหนัก พระนางซุสีไทเฮาคอยเฝ้าดูแลอยู่ไม่ห่างคอยเฝ้าดูอาการจนบางครั้งอาจลืมดูแลตัวเอง เอาแต่คอยภาวนาให้ ลูกมีอาการที่ดีขึ้นนอกจากนั้นยังทำทุกวิถีทางเพื่อให้ลูกหายป่วยทั้งรักษาทางการแพทย์และขอพรจากสิ่งศักดิ์สิทธิ์

ทุกๆวันในช่วงอาทิตย์สุดท้ายของเขานั้นฉันทำความสะอาดให้ลูกด้วยตัวเอง และทุกวันก็ได้เห็นว่ามี แผลใหม่เกิดขึ้นทุกครั้ง แผลใหม่เกิดแทรกขึ้นบนแผลเก่าทั้งมือทั้งขาเป็นปุ่มป้าเหมือนหนองจิง เมื่อฉันทนดูไม่ได้ ทุกครั้งฉันต้องวิ่งออกจากห้อง เข้าอ่อนทรุดลงกับพื้นแทบจะทรงตัวลุกขึ้นไม่ได้ หลี่เหลียนหยิงต้องเตือนว่าฉันยังไม่ได้รับประทานอะไรเลย ในตอนบ่ายหลี่เหลียนหยิงคอยวิ่งตามเอาชุปไก่มาให้ฉัน เขาต้องคอยถือถ้วยชุปหลบหลีกไม่ให้ฉันบีดหรือตะถั่วอย่างที่ผมทำมาแล้วหลายครั้ง ที่มีมือฉันเริ่มเป็นแผลพุพอง ฉันคงทำงานมากไป เชื้อคมาทั้งไก่ เป็ด ปลา และงู เพื่อเอาไปเป็นเครื่องสังเวชเช่น ไหว้ที่แทนบูชา ฉันวิ่งวนต่อฟ้าดินให้เมตตาลูกฉัน “ภูตผีที่หิวโหยตอนนี้ท่านคงได้รับอาหารการกินอิ่มหนำแล้ว ขอได้โปรดอย่ามายุ่งกับลูกของข้าเลย ”

(พระนางซุสี จักรพรรดินีกู้บัลลังก์ , 2554 : 104)

เมื่อพระจักรพรรดิถึงใจสิ้นพระชนม์พระนางซุสีไทเฮารับเลี้ยงพระจักรพรรดิทรงชีวิตเป็นบุตรบุญธรรม ความผิดพลาดในการเลี้ยงดูจักรพรรดิถึงใจทำให้มุมมองในการเลี้ยงดูจักรพรรดิทรงชีวิตจึงเปลี่ยนไป คือ พระนางซุสีไทเฮาต้องการให้เวลากับลูก เพราะพระนางซุสีไทเฮาไม่ได้ต้องการสิ่งใดจากลูกแค่ต้องการให้ได้มีเวลาอยู่กับลูก

การตายของถึงใจได้เปลี่ยนมุมมองชีวิตของฉันไป ฉันไม่ได้คิดถึงช่วงเวลาที่เขาได้เป็นพระจักรพรรดิ แต่คิดถึงยามที่ได้สัมผัสจับต้องเท้าเล็กๆของเขาเมื่อตอนที่เขาเกิด คิดถึงรอยยิ้มครั้งแรกเมื่อฟันเขายังไม่ขึ้นคิดถึงเวลาที่ได้พาเขาออกไปในสวนเฝ้าดูเขาวิ่งเล่นอย่างเสรี สิ่งที่เขาชอบมากที่สุดคือแต่งกิ่งหลิวเอามาทำที่เป็นจี่ม้า การเป็นพระจักรพรรดิไม่ใช่สิ่งสำคัญ แต่ที่สำคัญก็คือเรามีเวลาอยู่ด้วยกันมากกว่า

(พระนางซุสี จักรพรรดินีกู้บัลลังก์ , 2554 : 158)

จากการศึกษาลักษณะนิสัยตัวละครของพระนางซุสีไทเฮาในด้านความรักบุตรผู้ศึกษาพบว่า พระนางซุสีไทเฮาเป็นเหมือนแม่ธรรมดาคนหนึ่งที่รักลูกต้องการมอบสิ่งดีๆให้กับลูก ทั้งการศึกษา การงาน คู่ครอง ถึงแม้บางครั้งลูกอาจจะไม่เห็นในความหวังดีที่แม่มอบให้ เช่น การศึกษา ลูกอาจจะมองว่าน่าเบื่อหน่ายเป็นต้น แต่ถึงกระนั้นก็ยังแสดงถึงความหวังดีที่พระนางซุสีไทเฮามีให้ลูก

จากการศึกษาลักษณะนิสัยตัวละครของพระนางชูลีไทเฮาในด้านต่าง ๆ ผู้ศึกษาพบว่า พระนางชูลีไทเฮานั้นมีความเด็ดขาดในขณะเดียวกันความเด็ดขาดในการตัดสินใจนั้นก็เพื่อให้ประเทศมีความสงบสุข และเพื่อรักษาประเทศให้พ้นจากการรุกรานของต่างชาติซึ่งสิ่งเหล่านี้แสดงถึงความรักประเทศ นอกจากนี้พระนางชูลีไทเฮายังมีความอ่อนโยนรักและพยายามปกป้องสหายและบุตรของตน เมื่อสหายต้องตายอย่างไรสาเหตุพระนางชูลีไทเฮาพยายามหาข้อพิสูจน์ความจริงเพื่อล้างมลทินให้กับสหาย ความรักลูก พระนางชูลีไทเฮาเป็นดั่งแม่ธรรมชาติคนหนึ่งที่มีมอบความรักความหวังดีให้กับลูกของตนพยายามปกป้องและดูแลให้ดีที่สุด

1.1.2 การสร้างตัวละคร

พระนางชูลีไทเฮา เป็นตัวละคร *Round Character* คือ มีการเปลี่ยนแปลงตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป เช่น พระนางชูลีไทเฮามีความเด็ดขาดในการตัดสินใจแต่ในขณะเดียวกันก็ยังมีจิตใจที่อ่อนโยน ดังจะเห็นตัวอย่างต่อไปนี้

พระจักรพรรดิลงจ้อขึ้นครองราชย์ตั้งแต่ยังทรงพระเยาว์ส่งผลให้พระนางชูลีไทเฮาจำเป็นต้องออกว่าราชการร่วมกับพระจักรพรรดิลงจ้อทำให้องค์ชายกง(พระอนุชาของพระจักรพรรดิเสียนเฟิง) ไม่พอพระทัยเพราะเห็นว่าผู้หญิงไม่สมควรออกว่าราชการทำให้ในหลายครั้งองค์ชายกงจึงตัดสินใจปัญหาโดยไม่บอกพระนางชูลีไทเฮาทำให้พระนางชูลีไทเฮารู้สึกถึงการแทรกแซงการทำงานพระนางชูลีไทเฮาจึงจำเป็นต้องตัดสินใจถอดยศองค์ชายกงเพื่อจะรักษาอำนาจที่สูงสุดให้อยู่ที่พระจักรพรรดิลงจ้อเพียงพระองค์เดียวเท่านั้น

ฉันส่งคำร้องไปยังองค์ชายกงในนามของลูก ในการว่าราชการครั้งนั้นทุกคนต่างเงิบกิริบกันไปหมดขณะที่ลงจ้ออ่านคำร้องในมือของเขาซึ่งฉันเป็นคนร่างให้ สภาทั้งสภาต่างก็ตกใจคาดไม่ถึงเพราะไม่มีใครกล้าคัดค้านตามคำเรียก้องนั้น เมื่อคืนก่อนฉันสามารถหว่านล้อมให้พระนางชูลีไทเฮาอยู่ข้างเดียวกับฉันได้ แม้ว่าพระนางจะไม่ได้อยู่ตอนที่ลงจ้ออ่านคำประกาศนั้นก็ตาม ในร่างนั้นฉันไม่ได้ใส่รายการมากมายที่องค์ชายกงฝ่าฝืนกฎหมาย เหตุผลของฉันหนักแน่น หลักฐานก็สมบูรณ์พระกนิษฐภรรดาของฉันไม่มีทางอื่นนอกจากรับรู้และยอมรับว่าได้กระทำผิด ฉันจัดการปลดเขาออกจากทุกตำแหน่งรวมทั้งถอดยศด้วย

(พระนางชูลี จักรพรรดินีผู้บัลลังก์ , 2554 : 35)

ในขณะที่พระนางซุสีไทเฮาต้องมีความเด็ดขาดในการตัดสินใจปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นแต่เมื่อพระจักรพรรดิองค์มีพระราชพิธีราชาภิเษกกับอาลู่ทงและมีโฝวจาเป็นพระสนม ทำให้พระนางซุสีไทเฮาหวังไว้อย่างมากว่าทั้งสองจะสามารถให้กำเนิดหลานให้แก่พระนางซุสีไทเฮาได้และคิดจะเลื่อนตำแหน่งให้ถ้าใครสามารถให้กำเนิดหลานได้ เพราะพระนางซุสีไทเฮาไม่ยอมพลาดโอกาสที่จะเลี้ยงดูหลานเหมือนที่พลาดโอกาสในการเลี้ยงดูลูก พระนางซุสีไทเฮาจึงคิดเตรียมสิ่งของต่างๆไว้ให้หลาน ได้แก่ภาพวาดที่ใช้สำหรับปักเสื้อ จึงพบความอ่อนโยนของพระนางซุสีไทเฮาเสมอในช่วงที่อยู่นอกเวลางาน

ตอนที่ฉันนั่งวาดรูปให้กับลูกนั้น ฉันจึงรู้ว่าตัวเองพยายามลองวาดรูปอื่น ๆ นอกจากรูปดอกไม้และนกดูบ้าง ฉันวาดรูปปลาที่กำลังว่ายน้ำอยู่ในสระ กระรอกที่ซุกซ่อนอยู่บนต้นไม้ กวางที่ยืนอยู่ในทุ่งกว้าง ภาพที่ดีที่สุดบางภาพฉันเลือกไว้สำหรับปัก “ให้กับหลานของฉัน” ฉันพูดกับช่างเสื้อของราชสำนัก

(พระนางซุสี จักรพรรดินีกู้บัลลังก์ ,2554 : 90)

จากการศึกษาลักษณะการสร้างตัวละครของพระนางซุสีไทเฮาในเรื่อง พระนางซุสี จักรพรรดินีกู้บัลลังก์ ทำให้ผู้ศึกษาพบว่า ผู้เขียนสร้างตัวละครพระนางซุสีไทเฮาให้มีลักษณะ *Round Character* ซึ่งเป็นตัวละครที่มีการเปลี่ยนแปลงตามสถานการณ์ ทำให้พระนางซุสีไทเฮามีความเป็นมนุษย์มากขึ้นนั่นคือ มีความรู้สึกที่หลากหลายดังตัวอย่างข้างต้นที่พระนางซุสีไทเฮา มีความรู้สึกรัก ความอ่อนโยนเมื่ออยู่นอกเวลางาน พระนางซุสีไทเฮานั่งปักงานผ้าเพื่อเป็นของขวัญให้หลานในอนาคต จินตนาการว่าจะได้มีเวลาอยู่ร่วมกันกับหลาน ยิ่งแสดงให้เห็นถึงความรักเด็กและเป็นคนที่มีความจิตใจอ่อนโยนของพระนางซุสีไทเฮา และในขณะที่เดียวกันยังมีความเด็ดเดี่ยวกล้าตัดสินใจเมื่ออยู่ในเวลางานซึ่งจะตัดสินใจเด็ดขาดเพื่อรักษาอำนาจของตนเองไว้ดังตัวอย่างข้างต้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้ทำให้ผู้อ่านรู้สึกเข้าถึงและเข้าใจพระนางซุสีไทเฮามากขึ้นอีกด้วย

1.2 พระจักรพรรดิทงซวี

1.2.1 ลักษณะนิสัยของตัวละคร

ในนวนวนิยายได้เสนอตัวละครพระจักรพรรดิทงซวีแต่ก่อนนั้น มีนามเดิมว่า ใจเถียน เป็นบุตรของน้องสาวของพระนางซุสีไทเฮา พระนางซุสีไทเฮารับเลี้ยง ใจเถียนตั้งแต่อายุ 3 ปี ในขณะที่นั้น ใจเถียนถูกแม่แท้ๆของตนทำร้ายเพราะคิดว่าเขาเป็นตัวช่วยเป็นปีศาจจนทำให้ใจเถียนมีอาการตื่นกลัวตลอดเวลา ในวันที่ 25 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2418 ใจเถียนได้ขึ้นครองบัลลังก์มังกร และเปลี่ยนชื่อเป็นทงซวี เมื่อพระจักรพรรดิทงซวีได้รับการศึกษาจากอาจารย์ที่เก่งที่สุด คือ อาจารย์เวิง ซึ่งพระจักรพรรดิทงซวีจะเป็น

ผู้ที่สนใจกับสิ่งที่ศึกษาอย่างมากและไม่ค่อยสนใจกับสิ่งยั่วยุนอกพระนครต้องห้ามเหมือนพระจักรพรรดิ
ถึงจื่อ และพระจักรพรรดิกวางซวีสามารถอยู่กับการถอดอะไหล่หน้าพิก้าและใส่เข้าไปในที่เกิดได้เป็นเวลานาน
เมื่อพระจักรพรรดิเติบโตขึ้นพระจักรพรรดิกวางซวีไม่สามารถตัดสินใจแก้ไขปัญหาได้อย่างเด็ดขาด ต้องคอย
ปรึกษาและให้พระนางซุสึไทเฮาตัดสินใจเสมอ

พระจักรพรรดิกวางซวียังเป็นคนคล้อยตามคนง่ายเห็นจากเมื่อครั้งหนึ่งพระ
จักรพรรดิกวางซวีได้รู้จักกับคังโฮ้วเหวยนักปฏิรูปประเทศ พระจักรพรรดิกวางซวีเชื่อในตัวคังโฮ้วเหวย
มาก พระจักรพรรดิมักทำในสิ่งที่คังโฮ้วเหวยบอกให้ทำ เช่นการไล่ขุนนางที่คัดค้านการปฏิรูปออก การ
ยกเลิกสอบจอหงวน ซึ่งสิ่งเหล่านี้คือความคิดของคังโฮ้วเหวยไม่ใช่ของพระจักรพรรดิในที่สุดเมื่อการ
ปฏิรูปล้มเหลวทำให้พระจักรพรรดิรู้สึกผิดกับการกระทำของตนเองจนในที่สุดพระจักรพรรดิกลับมาอยู่กับ
ตัวเองไม่สนใจงานราชการ เก็บตัวเงียบทั้งวันทำเพียงแต่ถอดอะไหล่หน้าพิก้าออกมาและใส่กลับไปในที่เดิม

ในนวนิยายเรื่อง *พระนางซุสึไทเฮา จักรพรรดินิกู้บัลลังก์* ผู้เขียน อันฉี หมิน สร้างตัวละคร
พระจักรพรรดิกวางซวีมีลักษณะนิสัยดังตัวอย่างต่อไปนี้

1.2.1.1 ขาดความเป็นผู้นำ

ลักษณะนิสัยที่สำคัญของพระจักรพรรดิกวางซวี คือ พระจักรพรรดิกวางซวีเป็นคนขาดความเป็นผู้นำ
มักจะตัดสินใจโดยคำสั่งของคนที่พระจักรพรรดิเชื่อใจเสมออย่าง อาจารย์เวิง และคังโฮ้วเหวย หรือ
บ่อยครั้งจะให้พระนางซุสึไทเฮาเป็นผู้ตัดสินใจแทนให้ ซึ่งจะเห็นได้จากตัวอย่างดังต่อไปนี้

เมื่อประเทศญี่ปุ่นรุกรานประเทศจีน ในช่วงศตวรรษที่ 19 อาจารย์เวิงมีความคิดที่จะประกาศทำ
สงครามกับประเทศญี่ปุ่นและยังชักจูงให้พระจักรพรรดิกวางซวีตัดสินใจทำสงครามเช่นกันแต่
พระจักรพรรดิกวางซวีไม่มีความมั่นใจในการวางแผนการรบ และยังไม่มีความสามารถพอจะควบคุมขุนนาง
ไม่ให้แสดงอำนาจเหนือตนได้อีกทั้งยังไม่สามารถทำให้ญาติทั้งหลายคล้อยตามในสิ่งที่พระจักรพรรดิคิดได้
เพราะพระจักรพรรดิกวางซวีขาดอุปนิสัยที่เป็นผู้นำมักจะคล้อยตามคนอื่นมากกว่าทำให้คนอื่นคล้อยตาม ทำ
ให้ในที่สุดประเทศจีนต้องเสียท่าเรือพอร์ตอาร์เธอร์ให้กับประเทศญี่ปุ่น

ฉันสวดอธิษฐานขอให้เขากระทำเช่นเดียวกับที่บรรพชนผู้เกรียงไกรได้เคยทำไว้ คือทำในสิ่งที่
ถูกต้องและบังคับให้ศัตรูต้องล่าถอยไป แต่ในใจลึกๆแล้วฉันเกิดความกลัวอย่างมาก ด้วยประสิทธิภาพความ
น่าเชื่อถือของกวางซวีแล้ว ฉันรู้ว่าเขายังไม่สามารถแสดงบทบาทความเป็นผู้นำได้ เขาได้พยายามอย่างหนัก แต่ก็

ยังขาดยุทธวิธีที่มีพลังและความโหดเหี้ยมที่จำเป็น ความลับที่ฉันทัดบงไม่ให้สาธารณชนรู้จักคือปัญหาทางด้านสุขภาพและอารมณ์ของกวางซวี ฉันทัดไม่เห็นว่าเขาจะสามารถควบคุมผู้นำที่รบกวนเกลี้ยพระญาติที่มีอารมณ์ร้ายของเขาได้เลย และฉันทัดก็ไม่เคยเห็นเขาเกลี้ยกล่อมให้พระญาติชาวแมนจูที่อยู่ในสภามองเห็นคล้อยตามเขาได้เช่นกัน ฉันทัดอยากให้เขาบอกว่าฉันทัดเขาผิดไป ถึงแม้เขาจะมีข้อบกพร่องดังกล่าวยู่ แต่แล้วเขาก็จะ โขคิดและเอาชนะได้ในที่สุด

(พระนางซูสี จักรพรรดินีกู้บัลลังก์ , 2554 : 225)

พระจักรพรรดิ กวางซวีปฏิรูปบ้านเมืองโดยมีประเทศญี่ปุ่นเป็นต้นแบบตามคำโน้มน้าวของคังโหย่วเหวย โดยจะมีการเปลี่ยนให้มีกระทรวงเพื่อช่วยควบคุมดูแลงานด้านอื่นๆ ยกเลิกการสอบจอหงวน เปิดโรงเรียนการสอนแบบตะวันตก และย้ายเมืองหลวงไปเซี่ยงไฮ้ แต่เพราะการเปลี่ยนแปลงรุนแรงเกินไปทำให้ขุนนางในสภามองไม่พอใจและคัดค้านการปฏิรูปในครั้งนี้แต่พระจักรพรรดิ กวางซวีไม่เจรจาหาข้อตกลงที่ทุกฝ่ายพอใจกลับตัดสินประหารชีวิตหากใครคัดค้านซึ่งคังโหย่วเหวยเป็นผู้ชักจูงให้พระจักรพรรดิทำตามแต่กลับทำให้ในสภาต่อต้านการปฏิรูปครั้งนี้มากขึ้น ทำให้สภามองเขียนเอกสารเพื่อร้องขอให้ปลดพระจักรพรรดิออกจากตำแหน่ง พระจักรพรรดิกลายเป็นผู้อยู่ภายใต้อำนาจ ในที่สุดพระจักรพรรดิค่อยๆยกเลิกแผนการปฏิรูป เพราะไม่สามารถควบคุมสภาให้เชื่อตามตนเองได้

ถึงแม้กาลเวลาจะผ่านไปจนเวลาของฉันทัดที่เรียกขานไปเกาะตามซุ่มแล้ว ฉันทัดก็ยังไม่สามารถเกษียณได้ การไร้ซึ่งความสามารถของกวางซวีในการควบคุมสภา ทำให้เขากลายเป็นคนอ่อนแอ เขาสร้างศัตรูกับสมาชิกผู้อาวุโสทุกคนที่อยู่ในสภาเก่า และที่ปรึกษาใหม่ของเขาที่ไม่มีทั้งอิทธิพลทางการเมืองและกำลังทหารมาหนุนเพื่อกระทำการอันใดให้เกิดผลการปฏิรูปของเขาไม่ได้สร้างอะไรใหม่ขึ้นมาเลย และดูเหมือนว่าโครงการทั้งหมดเพื่อการเปลี่ยนแปลงของกวางซวีจะค่อยๆล้มพับไป

(พระนางซูสี จักรพรรดินีกู้บัลลังก์ , 2554 : 311)

จากการศึกษาลักษณะตัวละครของพระจักรพรรดิ กวางซวีในด้านขาดความเป็นผู้นำนั้น ผู้ศึกษาพบว่าพระจักรพรรดิ กวางซวีมีปัญหาทางด้านจิตใจมาตั้งแต่เด็กเพราะถูกแม่ทำร้ายทำให้พระจักรพรรดิ กวางซวีเป็นอ่อนแอ ไม่กล้าตัดสินใจ จึงเมื่อเป็นพระจักรพรรดิทำให้ลักษณะนิสัยเช่นนั้นส่งผลให้พระจักรพรรดิ กวางซวีขาดความเป็นผู้นำ มักจะคล้อยตามคนอื่นมากกว่าการตัดสินใจด้วยตัวเอง

1.2.1.2 ความรักประเทศชาติ

ถึงแม้ว่าพระจักรพรรดิ กวางซวี่จะไร้ความเป็นผู้นำดังที่กล่าวมาข้างต้น และในหลายครั้ง ตัดสินใจตามคำโน้มน้าวของอาจารย์เวิง คัง โย้ว เหวย และพระนางซูสีไทเฮา แต่พระจักรพรรดิ กวางซวี่ยังต้องการให้ประเทศมีความเจริญรุ่งเรือง ซึ่งแสดงให้เห็นลักษณะนิสัยที่สำคัญอีกประการหนึ่งที่นวนิยายนำเสนอภาพของพระจักรพรรดิ กวางซวี่ออกมา คือ ความรักประเทศ พระจักรพรรดิ กวางซวี่มักจะทำเพื่อประเทศเสมอ พระองค์ได้ใช้นโยบายการปฏิรูปประเทศ เพื่อจะทำให้ประเทศเจริญเท่าเทียมกับต่างชาติทั้งทางการศึกษาและเทคโนโลยี ในช่วงที่ประเทศจีนกำลังเผชิญหน้ากับความขัดแย้งกับนานาประเทศ

ในช่วงที่ประเทศจีนกำลังเผชิญหน้ากับความขัดแย้งกับนานาประเทศ พระองค์ได้ใช้ความกล้าทั้งหมด ใช้นโยบายการปฏิรูปประเทศเพื่อมอบความเจริญให้กับประเทศจีน โดยมุ่งให้ประเทศจีนเจริญให้เท่าเทียมกับประเทศญี่ปุ่น อังกฤษ รัสเซีย ฝรั่งเศส เป็นต้น

เมื่อ กวางซวี่ เข้ามาอ่อนน้อมขอ ร้องฉันทน์ เป็นครั้งที่สาม เพื่อขอ โอกาสพบกับ คัง โย้ว เหวย เขาถึงกับหลั่ง น้ำตา ดวงตาแดงกำบอกรู้ว่า เขาไม่ได้หลับใหลนอนอย่างเต็มที่ “อย่างที่ท่านแม่ทราบ หม่อมฉันก็ไม่ต่างอะไรกับ ชันที หม่อมฉันรู้ตัวว่าไม่สามารถผลิตหน่อเนื้อมังกรทองได้ ดังนั้นการปฏิรูปที่ประสบความสำเร็จจึงเปรียบเหมือนมรดกที่หม่อมฉันจะมอบให้กับแผ่นดิน ”

(พระนางซูสี จักรพรรดินี กู้บัลลังก์ , 2554 : 278)

จากการศึกษาลักษณะนิสัยของพระจักรพรรดิ กวางซวี่ ในด้านความรักประเทศ ถึงแม้พระจักรพรรดิจะเป็นคนไม่กล้าตัดสินใจ แต่ครั้งนี้พระจักรพรรดิ กวางซวี่ พยายามรวบรวมความกล้าทั้งหมด ปฏิรูปประเทศ เพราะอยากให้ประเทศนั้นมีความเจริญรุ่งเรืองเคียงเช่นกับประเทศที่ญี่ปุ่น พระจักรพรรดิ จึงใช้นโยบายการปฏิรูปประเทศเพื่อพัฒนาประเทศถึงแม้ว่าการปฏิรูปครั้งนี้จะไม่สำเร็จก็ตามแต่ยังคงแสดงถึงความพยายามที่พระจักรพรรดิ กวางซวี่ ต้องการให้ประเทศก้าวหน้า

1.2.1.3 ความอ่อนโยน

ลักษณะนิสัยตัวละครของพระจักรพรรดิ กวางซวี่ ที่สะท้อนความเป็นตัวตนของพระจักรพรรดิ กวางซวี่ ได้ดีที่สุด คือ ความอ่อนโยน เนื่องด้วยพระจักรพรรดิ กวางซวี่ นั้นถูกแม่ทำร้ายตั้งแต่เด็ก เมื่อเติบโตขึ้น พระจักรพรรดิ กวางซวี่ จึงรู้สึกเห็นใจคนที่ถูกทำร้ายหรือคนที่อ่อนแอเสมอ ประกอบกับลักษณะนิสัยส่วน

พระองค์ของพระจักรพรรดิทงซวีที่พระนางชูสีไทเฮาได้กล่าวว่า มีลักษณะอ่อนโยนมาตั้งแต่กำเนิดจึงส่งผลให้จึงส่งผลให้พระจักรพรรดิทงซวีนั้นปฏิบัติต่อกันด้วยความเมตตา โดยเฉพาะพระนางชูสีไทเฮาที่เปรียบเสมือนแม่แท้ๆของพระจักรพรรดิ ดังตัวอย่างดังต่อไปนี้

พระจักรพรรดิทงซวีโดนทำร้ายตั้งแต่ยังเด็กทำให้เขาเข้าใจความรู้สึกที่เจ็บปวดของคนอื่นเป็นอย่างดีเขาจึงปฏิบัติต่อกับคนอื่นด้วยความอ่อนโยน เข้าใจ และมีเมตตาเพื่อไม่ให้คนอื่นไม่รู้สึกรู้สึกเจ็บปวด อย่างที่เขาโดนกระทำ ดังจะเห็นได้จากกรณีที่พระจักรพรรดิทงซวีมักคอยปลอบโยนพระนางชูสีไทเฮารู้สึกเมื่อพระนางชูสีไทเฮารู้สึกคิดถึงพระจักรพรรดิถึงจ้อ การปลอบโยนจากพระจักรพรรดิทงซวีทำให้พระนางชูสีไทเฮารู้สึกมีความสุขมากขึ้นที่มีพระจักรพรรดิทงซวีอยู่ข้างกาย

มันทำให้ฉันมีความสุขขึ้น เพราะฉันจะได้ตั้งใจทำสิ่งที่ฉันปรารถนามากที่สุดนั่นก็คือได้อยู่เคียงกวางซวี หลายครั้งที่ผลพลุดอกเรียกเขาเป็นถงจ้อ แต่ทุกครั้งเขาจะดึงผ้าเช็ดหน้ามาซับน้ำตาให้ฉันด้วยท่าทางที่อดทนและแสดงความเห็นอกเห็นใจอย่างไม่น่าเชื่อ ความอ่อนโยน โดยกำเนิดทำให้ฉันซึ่งใจยิ่งนัก กวางซวีไม่เหมือนถงจ้อตรงที่เขาเติบโตเป็นเด็กอ่อนโยนและมีความเมตตา ฉันสงสัยว่าเป็นเพราะตัวเขาไม่แข็งแรงจึงมีความเข้าใจถึงความเจ็บปวดหรือเปล่าหนอ

(พระนางชูสี จักรพรรดินีกู้บัลลังก์ , 2554 : 132)

พระจักรพรรดิทงซวีเข้าใจถึงความเจ็บปวดที่พระนางชูสีไทเฮาได้รับหลังจากที่พระจักรพรรดิถงจ้อสิ้นพระชนม์ จึงทำให้พระจักรพรรดิทงซวีนั้นพยายามทำความดี ตั้งใจศึกษาไม่ออกนอกกลุ่มนอกทาง และเชื่อฟังพระนางชูสีไทเฮาเพื่อทำให้พระนางชูสีไทเฮามีความสุขและทดแทนสิ่งที่พระนางชูสีไทเฮาขาดหายไป

ตอนนี้กวางซวีที่อยู่ในวัยหนุ่มได้แสดงถึงความมุ่งมั่นและความมีวินัยของตัวเอง ฉันรู้สึกโล่งใจที่เขาไม่ได้แสดงออกถึงความกระตือรือร้นที่จะอยู่กับฉันที และไม่สนใจที่จะออกไปนอกพระราชวังเพื่อไปที่วัดตามโรงน้ำชาต่างๆ เขาชอบอยู่อย่างสันโดษมากกว่า เขาชอบรับประทานอาหารเพียงคนเดียว และรู้สึกอึดอัดที่จะอยู่ท่ามกลางผู้คน เมื่อต้องรับประทานอาหารร่วมกับพระนางชูสีหรือฉัน เขาจะนั่งนิ่งเงียบ และจะรับประทานอาหารแต่เฉพาะสิ่งที่จัดไว้ให้ในงานของเขา ความเสียใจจากการสูญเสียถงจ้อไปอย่างไม่มีความลับของฉัน มีผลกระทบอย่างรุนแรงต่อกวางซวีมาก จนเขาพยายามทำทุกอย่างเพื่อที่จะเอาใจฉัน

(พระนางชูสี จักรพรรดินีกู้บัลลังก์ , 2554 : 163)

อย่างไรก็ตาม ความอ่อนโยนของพระจักรพรรดิวงชวีบางครั้งก็แสดงออกในแง่ของความอ่อนแอ เมื่อครั้งพระจักรพรรดิยังทรงพระเยาว์อยู่เขาถูกแม่ของตนเองทำร้ายและกล่าวหาว่าเขานั้นเป็นปีศาจที่ฆ่าพี่ชายทั้ง 3 คน ทำให้พระจักรพรรดิวงชวีกลายเป็นคนขี้กลัวและไม่สู้คน ถึงแม้เขาจะมีอำนาจแต่ไม่สามารถใช้อำนาจปกป้องตนเองได้ ยอมให้คนอื่นทำร้ายได้โดยเฉพาะพี่น้องเพราะเขาสุภาพและอ่อนโยนเกินกว่าจะทำร้ายพี่น้องเขาได้

บางทีฉันอาจจะสัมผัสได้ถึงคราววิบัติของเขาแล้วก็ได้ ฉันเริ่มเป็นทุกข์กับความกลัวของเขา รู้สึกว่าตัวเองกำลังทำให้เขาผิดหวัง ฉันโกรธญาติพี่น้องของเของค์ชายฉุนน้อยและองค์ชายเจิ้งน้อยเอาเปรียบเขา พวกเขาพูดจាកับกวงชวีเป็นเบื้องหลังของพวกเขา ฉันต้องทนฟังเสียงของตัวเองร่ำร้องบอกกับกวงชวีว่า ให้ทำตัวสมกับที่เป็นพระจักรพรรดิหน่อยไม่ได้หรือ

(พระนางซูสี จักรพรรดินีผู้บัลลังก์ , 2554 : 226)

จากการศึกษาลักษณะนิสัยตัวละครพระจักรพรรดิวงชวีในด้านความอ่อนโยน ทำให้ผู้ศึกษาพบว่า พระจักรพรรดิวงชวีได้รับการกระทบกระเทือนทางจิตใจจากการถูกทำร้ายจากแม่แท้ๆของตนทำให้พระจักรพรรดิวงชวีกลายเป็นคนขี้กลัว ไม่มั่นใจในตัวเองไม่กล้าตัดสินใจ ไม่สามารถควบคุมคนอื่นให้อยู่ใต้อำนาจตนได้และมักคล้อยตามคนอื่นเสมอ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าพระจักรพรรดิวงชวีปฏิบัติต่อคนอื่นอย่างอ่อนโยนเพราะไม่อยากจะให้ใครนั้นต้องเจ็บปวดอย่างที่ตนเคยเจ็บปวด

ผลการศึกษาลักษณะนิสัยตัวละครพระจักรพรรดิวงชวี ผู้ศึกษาพบว่าพระจักรพรรดิวงชวีเป็นคนขาดความเป็นผู้นำซึ่งสาเหตุเกิดมาจากบาดแผลในอดีตที่เคยโดนทำร้ายจากแม่ของตน ซึ่งส่งผลให้พระจักรพรรดิวงชวีนั้นเป็นคนอ่อนแอ ไม่กล้าตัดสินใจนอกจากนั้นความเจ็บปวดในอดีตยังส่งผลให้พระจักรพรรดิวงชวีมีลักษณะจิตใจที่อ่อนโยนพระจักรพรรดิวงชวีมักปฏิบัติต่อคนอื่นด้วยความอ่อนโยน โดยเฉพาะพระนางซูสีไทเฮาที่เป็นเหมือนดังแม่คนที่ 2 ของพระจักรพรรดิวงชวี

1.2.2 กลวิธีการสร้างตัวละคร

พระจักรพรรดิวงชวี เป็นตัวละคร *Round Character* คือ มีการเปลี่ยนแปลงตามสถานการณ์ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

จักรพรรดิวงชวี ซึ่งเกิดจากพระอนุชาขององค์เล็กสุดของจักรพรรดิเสียนเฟิง จักรพรรดิวงชวีตอนยังทรงพระเยาว์นั้นจะเป็นคนขี้กลัว เพราะ โดนทำร้ายจากพระมารดา ทำให้พระจักรพรรดิวงชวีเข้าใจและ

เห็นอกเห็นใจความเจ็บปวดของคนอื่นเป็นอย่างดี พระจักรพรรดิ กวางชวี จึงมักปฏิบัติกับคนอื่นด้วยความ
อ่อนโยนและเป็นมิตร

ยิ่งเวลาผ่านไปเขาก็ยิ่งแสดงให้เห็นว่ามีความอยากรู้อยากเห็น เป็นอย่างมาก ถึงแม้ว่าจะยังไม่หายจาก
ความหวาดกลัวเสียชีวิตเวลานัก แต่ก็เริ่มมีความเชื่อมั่นในตัวเองมากขึ้น เขาเป็นเด็กที่มีมารยาทน่ารัก และเป็นมิตร
ที่น่าอภิรมย์เมื่อได้สนทนาด้วย เพราะเขารู้จัก ซักถามซึ่งเป็นการแสดงออกถึงความกระตือรือร้นอยากรู้อยาก
เห็นความเป็นไปของโลกภายนอกเข้ายังรักการอ่าน เขียน และฟังเรื่องต่างๆอีกด้วย

(พระนางซูสี จักรพรรดินี กู้บัลลังก์ , 2554 : 132)

ในช่วงเวลาที่ประเทศญี่ปุ่นรุกรานประเทศจีน อาจารย์เวิงยิ่นยั้นจะให้จัดตั้งคณะกรรมการ
กองทัพเรือภายใต้การดูแลขององค์ชายฉุน องค์ชายเจิง และหลี่หงจาง แต่หลี่หงจางบอกว่ากองทัพเรือยังไม่
พร้อมที่จะทำสงคราม เพราะทางโรงเรียนนายเรือเพิ่งจะทำการร่างหลักสูตรเสร็จ และก็เพิ่งจะมีการจ้างครูมา
สอน เจ้าหน้าที่นายเรือรุ่นแรกยังอยู่ในระหว่างการฝึกซ้อม แต่ไม่มีคนเชื่ออาจารย์เวิงพยายามบอกว่าการทำ
สงครามเป็นทางออกที่ดีและสามารถแสดงอำนาจของประเทศได้ให้พระจักรพรรดิฟัง พระจักรพรรดิเชื่อมั่น
ในอาจารย์เวิงมากทำให้พระจักรพรรดิตัดสินใจตามคำพูดที่โน้มน้าวของอาจารย์เวิงและยอมทำตามสภา
เพราะจักรพรรดิ กวางชวี สุภาพเกินกว่าจะปฏิเสธเหล่าขุนนางในสภาได้

ฉินยังโกรธตัวเองไม่หายที่ไม่หยุดยั้งความมั่นใจของกวางชวี เขายังคงขอความเห็นชอบและการ
สนับสนุนจากฉินอยู่ ฉินได้แต่เงียบไม่พูดอะไรเมื่อทั้งสภาเสนอให้ฉินกลับมาจัดการงานบ้านเมืองในแต่ละวัน
อีกครั้งฉินตั้งใจจะกระตุ้นลูก อยากรู้ว่าเขาทำทายนันและอยากให้เราเปิดอารมณ์โกรธออกมา ฉินบอกเขาว่า
เขาไม่จำเป็นต้องยอมสภา ถ้าเขารู้สึกว่าเขาควรจะเป็นผู้ใช้อำนาจนั้นด้วยตัวเอง ซึ่งจักรพรรดิที่ประสบ
ความสำเร็จอย่างยิ่งใหญ่หลวงของราชวงศ์เราก็เคยทำเช่นนั้นมาก่อนอย่างพระจักรพรรดิคังซี (ครองราชย์ตั้งแต่ปี
พ.ศ. 2205 – 2265) พระจักรพรรดิหย่งเจิ้ง (ครองราชย์ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2266 – 2278) และพระเป่ตามหัยกา (ทวด)
เถียนหลง (ครองราชย์ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2279 – 2338) แต่มันก็ไม่ใช่เช่นนั้น กวางชวีนั้นสุภาพมากเกินไป ขลาดมาก
เกิน เขาจะรีรอลังเล เกิดอาการขัดแย้งกับตัวเองจนในที่สุดก็ยอมแพ้

(พระนางซูสี จักรพรรดินี กู้บัลลังก์ , 2554 : 225-226)

พระจักรพรรดิ กวางชวี มีความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้งาน ถึงแม้พระจักรพรรดิ กวางชวี จะเป็นคน
ไม่กล้าตัดสินใจ ขาดความเป็นผู้นำแต่พระจักรพรรดิ กวางชวี ยังพยายามทำงานให้ดีที่สุดจนเริ่มมีความเข้าใจ
วิธีการทำงานและมีพัฒนาการในการทำงาน

ตลอดปี พ.ศ. 2439 ฉันทำงานอยู่กับกวางซวีในแต่ละวันและจิตใจที่เห็นความก้าวหน้าของเขา เขาพยายามอย่างมากที่จะเสริมการทำงานของสภาแต่ก็ต้องเผชิญกับอุปสรรคอย่างมหาศาล และขั้นแรกที่เราทำก็คือจัดการให้สิ่งต่าง ๆ เป็นระเบียบระบบ ฉันตื่นแต่เช้าตรู่ แล้วไปเดินที่สะพานหินเพื่อให้ใจโล่งโปร่งสบายพร้อมรับกับงานที่ต้องทำในแต่ละวัน ฉันเฝ้ามองคอกบัวที่เริ่มบาน ไปจนคอกที่เริ่มจะโรย คอยเฝ้าดูคอกที่บ้านเป็นคอกแรกในรุ่งเช้าแห่งฤดู

(พระนางซูลี จักรพรรดินีกู้บัลลังก์ , 2554 : 258)

จากการศึกษาลักษณะการสร้างตัวละครของพระจักรพรรดิ กวางซวีในเรื่อง พระนางซูลี จักรพรรดินีกู้บัลลังก์ ทำให้ผู้ศึกษาพบว่า ผู้เขียนสร้างตัวละครพระจักรพรรดิ กวางซวีให้มีลักษณะ *Round Character* ซึ่งเป็นตัวละครที่มีการเปลี่ยนแปลงตามสถานการณ์ ซึ่งจะเห็นจากลักษณะนิสัยของพระจักรพรรดิ กวางซวีที่ขาดความเป็นผู้นำแต่ถึงอย่างไรก็ตามผู้เขียนยังเสนออีกมุมมองหนึ่งคือความพยายามของพระจักรพรรดิ กวางซวีที่พยายามจะทำงานเพื่อประเทศ พยายามพัฒนาประเทศให้มีความเจริญ ซึ่งทำให้ผู้อ่านเห็นถึงความเป็นมนุษย์ของตัวละครพระจักรพรรดิ กวางซวีที่มีมุมทั้งด้านอ่อนแอและมุมด้านความพยายามเป็นต้น

1.3 หลีหิงจาง

1.3.1 ลักษณะนิสัยของตัวละคร

หลีหิงจางคืออุปราชแห่งมณฑลจื่อลี่ เขาเป็นคนเฉลียวฉลาด โดยเฉพาะเรื่องธุรกิจเขาสร้างความร่ำรวยพร้อมกับสายสัมพันธ์และอำนาจ ความร่ำรวยของหลีหิงจางเป็นแหล่งรายได้สำคัญของประเทศจีนที่กลับคืนมาในรูปของภาษี ตัวอย่างเช่น ขณะที่ทหารของหลีหิงจางควบคุมดูแลการขนส่งเกลือไปยังปักกิ่ง ซึ่งทำให้เขาได้ดูแลสัมปทานเกลือ ประเทศจีนเองก็จะเรียกเก็บภาษีจากเขานำมาบริหารประเทศต่อไป เขาสามารถใช้เงินคงคลังของมณฑลของเขาเพื่อปิดปากเจ้าชายแมนจูองค์ใดก็ตามที่ขัดขวางเขา เขายังสร้างความมั่นคงให้เองด้วยการจ้างงานคนในชาติ เพราะเมื่อธุรกิจเขาล่มเศรษฐกิจของประเทศจีนจะต้องล่มสลายไปด้วย ธุรกิจของเขามีทั้ง โรงงานผลิตอาวุธ ตู้ต่อเรือ โรงงานเหมืองถ่านหิน และทางรถไฟนอกจากนั้นเขายังมีกองทัพที่ทันสมัยอีกด้วย สิ่งเหล่านี้เขาสร้างเพื่อให้มั่นใจว่าประเทศจีนจะพัฒนาไปอย่างกว้างไกล เขายังให้เงินในการให้บริการทางไปรษณีย์และ โทรเลขเป็นครั้งแรก อีกทั้ง โรงเรียนช่างกลแห่งแรกและโรงเรียนสอนการเป็นล่ามครั้งแรกอีกด้วยเนื่องจากหลีหิงจางเป็นคนเฉลียวฉลาดในการต่อรองในด้านธุรกิจทำให้เขาเป็นทูตเจรจากับต่างประเทศที่เก่งที่สุด (อันฉี หมิน, 2554 : 153)

นวนิยายเรื่อง พระนางซูลีไทเฮา จักรพรรดินีผู้บัลลังก์ ผู้เขียน อันฉี หมิน สร้างตัวละครหลี่หงจางมีลักษณะนิสัยดังตัวอย่างต่อไปนี้

1.3.1.1 ความเฉลียวฉลาด

หลี่หงจางมีลักษณะนิสัยที่สำคัญ คือ ความเฉลียวฉลาดหลี่หงจางมักใช้ความเฉลียวฉลาดของตนในการเจรจาเพื่อผลประโยชน์ทั้งเพื่อประเทศและเพื่อตนเองในหลายครั้งหลี่หงจางสามารถเจรจากรทั่งสามารถยุติความขัดแย้งระหว่างประเทศจีนและต่างประเทศได้ เช่น ประเทศญี่ปุ่น ประเทศฝรั่งเศส ประเทศอังกฤษ เป็นต้น ซึ่งจะเห็นได้จากตัวอย่างดังต่อไปนี้

ในขณะที่ประเทศจีนกำลังย่ำแย่จากการที่ประเทศญี่ปุ่นเข้ามารุกราน ประเทศจีนคิดว่าจะได้รับ ความเห็นใจจากชาติอื่นแต่กลับพบว่าชาติตะวันตกกลับยิ่งเข้ามาซ้ำเติมเพราะเห็นว่าประเทศจีนกำลังอ่อนแอเพื่อจะมาครอบครองดินแดนของประเทศจีน พระนางซูลีไทเฮาส่งหลี่หงจางไปเจรจาเพื่อรักษาผลประโยชน์ของประเทศไว้ หลี่หงจางใช้ความฉลาดที่เขามียอมเสียบางส่วนเพื่อรักษาบางส่วนไว้ไม่ได้เสียทั้งหมด

กวางซวีสงสัยในตัวของหลี่หงจางเช่นเดียวกับคนอื่นๆว่าเขาจะแอบ เจรจาดตกลงกับชาวต่างชาติเพื่อผลประโยชน์ของเขาเอง “หลี่น่าจะเจรจาท่าสนธิสัญญาได้ดีกว่านี้” เขายืนยัน หลักฐานสิ่งเดียวที่กวางซวีมีก็คือ หลี่หงจางได้มอบหมายให้ลูกเขยของเป็นผู้ส่งอาวุธยุทธโปกรณ์ให้กับกองทัพ “ เป็นเพราะหลี่ได้รับ ประสพการณ์จากพระบิดาของเจ้าว่า พี่น้องและญาตินั้นเป็นสิ่งที่น่ากลัว ” ฉนั้นบอกเขา “ หลี่ไม่ได้ทุจริต มัน เป็นวิธีที่จีนจะไว้วางใจในคนที่เรามีสายสัมพันธ์เป็นการส่วนตัว สนใจแต่สิ่งที่เจ้าจะได้รับดีกว่า หลี่สามารถ รักษาเงินทุนที่จะใช้สร้างกองทัพเรือของเราขึ้นมาใหม่ไว้ได้สำเร็จ ”

(พระนางซูลี จักรพรรดินีผู้บัลลังก์ , 2554 : 260)

ในวันที่ 14 สิงหาคม พ.ศ. 2443 มีกองทัพจำนวนหมื่นสี่พันนายมีทั้งอังกฤษ ฝรั่งเศส ญี่ปุ่น รัสเซีย เยอรมัน อิตาลี ดัตช์ ออสเตรีย ฮังการี เบลเยียม และอเมริกา บุกเข้ามาในพระนครต้องห้ามพระนางซูลีไทเฮา พระจักรพรรดิ กวางซวีและเหล่าพระมเหสีและพระสนมของพระจักรพรรดิ กวางซวีต่างก็ต้องรีบอพยพเข้าป่า เพื่อรักษาชีวิตเอาไว้ ต่างชาติเรียกร้องให้ลงโทษผู้ที่ทำลายสถานทูตก่อนเจรจา ชื่ออันดับแรกคือพระนางซูลีไทเฮา พระนางซูลีไทเฮาจึงขอร้องหลี่หงจางเจรจาทหาทางแก้ไข หลี่หงจางใช้ความฉลาดในการต่อรอง

กับต่างชาติที่จะไม่ให้ลงโทษพระนางซุสึไทเฮา และบอกเขาถึงผลเสียที่จะเกิดตามมาหากลงโทษพระนางซุสึไทเฮา ในที่สุดเพราะความฉลาดในการเจรจาของหลี่หงจางพระนางซุสึไทเฮาไม่ได้รับการลงโทษ

ในที่สุดการเจรจาก็เริ่มขึ้น มิตรของเราโรเบิร์ต ฮาร์ดทำหน้าที่เป็นคนกลาง หลี่หงจางสร้างความคืบหน้าอย่างมีนัยสำคัญ โดยทำให้มหาอำนาจต่างชาติเชื่อว่า “ มีหลายวิธีที่จะประสานผลประโยชน์กันอย่างลงตัว ” และว่าการปลดกันหรือรัฐบาลของเราออกไป จะไม่เพียงทำให้ พวกเขาไม่ได้รับผลประโยชน์อย่างสูงสุด แต่ยังเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดความไม่สงบ อันจะนำไปสู่การจลาจลที่หนักยิ่งขึ้น

(พระนางซุสึ จักรพรรดินีกึ่งบัลลังก์ , 2554 : 393-394)

หลี่หงจางมักจะมีความฉลาดเสมอแม้เขาจะใช้ความฉลาดในเชิงเล่ห์เหลี่ยมและมักใช้เพื่อเอาตัวรอดแต่นั้นกลับเป็นวิธีที่สามารถทำให้เขาร่ำรวยและยิ่งใหญ่เขามักสานสัมพันธ์กับผู้ว่ามณฑลต่างๆ ขุนนาง และรวมไปถึงพระนางซุสึไทเฮาเพื่อให้เขาสามารถทำธุรกิจของเขาได้อย่างสะดวกสบาย

เขาก็มีวิธีที่จะใช้ต่อสู้กับสภา เขาอาศัยอยู่นอกเมืองปักกิ่งและจะเดินทางเข้าเมืองมาก็ต่อเมื่อเขาต้องการขออนุมัติขยายกิจการการงานของเขา เมื่อเขาตระหนักว่าเขาต้องการเสียงสนับสนุนจากสภา เขาก็จะสร้างสายสัมพันธ์กับเพื่อนที่มีอำนาจของเขา ไม่ว่าจะเป็นเพื่อนชาวแมนจูเรียหรือจีนชั้นนอกจากวงศ์ชายก่งแล้ว เขายังผูกมิตรกับผู้ว่าในมณฑลที่สำคัญอีกด้วย หน้าที่สำคัญที่สุดของเขาก็คือท่านผู้ว่าแห่งนครกวางตุ้งคือท่านจางจื่อตั้ง ผู้ก่อตั้งโรงหลอมเหล็กที่ทันสมัยและใหญ่ที่สุดของจีน หลี่หงจางทำข้อตกลงกับผู้ว่ามณฑลกวางตุ้งด้วยการสั่งซื้อวัสดุสำหรับการก่อสร้างทางรถไฟของเขาจากกวางตุ้งแทนการสั่งซื้อจากบริษัทต่างชาติ ทั้งสองคนได้รับฉายาว่า “เจ้าพ่อฝ่ายเหนือฝ่ายใต้”

(พระนางซุสึ จักรพรรดินีกึ่งบัลลังก์ , 2554 :154)

จากการศึกษาลักษณะนิสัยของตัวละครหลี่หงจางในด้านความเฉลียวฉลาด ผู้ศึกษาพบว่าหลี่หงจางมีความเฉลียวฉลาดในด้านการเจรจาเพื่อหาผลประโยชน์เนื่องจากหลี่หงจางเป็นนักธุรกิจ หลี่หงจางจึงใช้ความชำนาญทางด้านเจรจาธุรกิจมาใช้เจรจาระหว่างประเทศ เช่นการเจรจาเพื่อยุติสงคราม เจริญรุ่งเรืองสันติสัญญา เป็นต้น นอกจากนี้หลี่หงจางยังใช้ความฉลาดในการเจรจาเพื่อผลประโยชน์ทางธุรกิจและยังสามารถสานสัมพันธ์กับขุนนางเพื่อผลประโยชน์ของตน จึงเห็นได้ว่าถึงแม้หลี่หงจางมีความฉลาดในเชิงเล่ห์เหลี่ยมในการหาผลประโยชน์ทั้งเพื่อตนเองและเพื่อประโยชน์ของประเทศชาติ

1.3.1.2 ความไม่ติดกัณยศถาบรรดาศักดิ์

ลักษณะนิสัยที่สำคัญอีกหนึ่งของหลี่หงางนั่นคือความไม่ติดยศถาบรรดาศักดิ์ถึงแม้ในเวลาหลี่หงางอายุยังน้อยหลี่หงางมีความพยายามที่จะสร้างความรู้ร่ำรวยและยศถาบรรดาศักดิ์ให้กับตนเองด้วยการทำงานให้กับราชวงศ์แต่เมื่อแก่ตัวลงหลี่หงางกลับไม่ติดกัณยศ ไม่อยากทำงานให้กับราชวงศ์แต่กลับอยากอยู่สงบ ไม่มีการแย่งชิงอำนาจ ซึ่งจะเห็นจากเหตุการณ์ที่หลี่หงางถูกปลดออกจากตำแหน่งเพราะพระเจ้าจักรพรรดิเชื่อว่าหลี่หงางเป็นผู้ที่จะขัดขวางนโยบายการปฏิรูปประเทศของพระองค์

คังโหย่วเหวยทำให้พระเจ้าจักรพรรดิทรงเชื่อว่าหลี่หงางเป็นหัวเรือใหญ่ในการขัดขวางการปฏิรูปประเทศในครั้งนี้ทำให้หลี่หงางถูกปลดออกจากตำแหน่งทั้งหมด แต่เขากลับไม่มีท่าทีอยากจะทำกลับมามีอำนาจในราชวังให้กับราชวงศ์ แต่กลับดูพอใจกับการออกไปอยู่นอกเมืองปักกิ่งที่สงบเงียบที่ไม่มีการแย่งชิงอำนาจเหมือนดังในวังหลวง

“เกล้ากระหม่อมพยายามจะนำไปถวายให้พระองค์แล้ว” หลี่ว่า “แต่เกล้ากระหม่อมได้รับการปฏิเสธให้เข้าเฝ้า” “ทำไมละ” ฉันสงสัย “ฝ่าพระบาททรงปลดเกล้ากระหม่อมเมื่อวันที่ 1 เดือนกันยายนพะยะคะ” หลี่หงางพูดตามความจริง “เกล้ากระหม่อมทั้งตกงานและไม่มียศอะไรเลย” “สั่งปลดเจ้าจันนี่” ฉันแทบไม่เชื่อในสิ่งที่ฉันได้ยิน “พะยะคะ” “แต่..พระองค์ไม่ได้บอกให้ข้าทราบเลยนี่” “พระองค์คงจะทูลให้ทรงทราบเร็วนี้ๆ เหล่ากระหม่อมเน้อใจ” “แล้ว...แล้วเจ้าจะทำอะไรต่อไป” ฉันไม่รู้ว่าเจ้าทำอะไรต่อไปแล้วฉันรู้สึกกลัว “หากพระนางทรงประทานอนุญาต เกล้ากระหม่อมจะออกจากกรุงปักกิ่ง เกล้ากระหม่อมต้องการไปอยู่ที่กว้างต้ง” “เหตุผลนี้ไซ้ไหมที่เจ้าเข้ามาที่นี่ หลี่หงาง” ฉันถาม “เพื่อมาบอกข่าวนี้กับข้าไซ้ไหม” “พะยะคะ เกล้ากระหม่อมจะมาทูลพระนางด้วย เพื่อนสนิทของเกล้ากระหม่อมชื่อเอส.เอส.ฮวนเตรียมตัวจะถวายงานต่อพระนางในทุกเรื่องแต่อย่างไรก็ตามจะเป็นการดีหากเขาจะไม่ยุ่งเกี่ยวกับการเมืองของทางราชวงศ์”

(พระนางซูสี จักรพรรดินีกู้บัลลังก์ , 2554 :292)

จากการศึกษาลักษณะนิสัยของตัวละครหลี่หงางในด้านไม่ติดกัณยศถาบรรดาศักดิ์ ผู้ศึกษาพบว่าถึงแม้ หลี่หงางจะพยายามให้ตนร่ำรวยมีอำนาจแต่เมื่อตนแก่ตัวลงหลี่หงางกลับไม่อยากมีอำนาจแต่กลับรู้สึกมีความสุขที่ได้ออกจากปักกิ่ง ไปอยู่ต่างจังหวัดที่มีแต่ความสงบสุข

ลักษณะนิสัยของหลี่หงางโดยสรุป คือ หลี่หงางมีความเฉลียวฉลาดในด้านการเจรจาเพื่อหาผลประโยชน์เนื่องจากหลี่หงางเป็นนักธุรกิจ หลี่หงางจึงใช้ความชำนาญทางด้านเจรจาธุรกิจมาใช้เจรจา

ระหว่างประเทศ นอกจากนั้นหลี่หงจางเมื่อแก่ตัวลงยังไม่ติดกับยศถาบรรดาศักดิ์ถึงแม้ตนจะเคยแสวงหา
ความร่ำรวยแต่เมื่อแก่ตัวลงกลับอยากใช้ชีวิตอย่างสงบที่นอกวังหลวง

1.3.2 กลวิธีการสร้างตัวละคร

หลี่หงจาง เป็นตัวละคร *Round Character* คือ มีการเปลี่ยนแปลงตามสถานการณ์ ดัง
ตัวอย่างต่อไปนี้

หลี่หงจางเป็นผู้ที่มีความฉลาดและมุมมองกว้างไกลความฉลาดของเขามักเป็นที่พึงพอใจของทั้ง
ชาวต่างชาติและพระนางซูสีไทเฮา เขาเดินทางไปต่างประเทศอยู่เสมอความฉลาดของเขาทำให้เขามักนำ
สิ่งของที่ทันสมัยกลับมาเพื่อเป็นแรงบันดาลใจในการพัฒนาสิ่งของในประเทศต่อไป เขามีมุมมองที่
กว้างไกลที่จะสร้างโรงเรียนแบบตะวันตกเพื่อคนในประเทศจะมีความรู้อย่างกว้างขวาง สร้างกองทัพให้
ทันสมัย สร้างแรงงานในชาติในมีวิสัยทัศน์กว้างไกลเพื่อให้ทัดเทียมกับตะวันตก

หลี่หงจางเป็นคนที่รู้จักมารยาทและเป็นคนเรียบร้อย เขามีของมาฝากกัน เป็นของจากต่างประเทศ
และก็ใช้การได้จริง มีอยู่ครั้งหนึ่งเขานำแว่นสายตาสำหรับอ่านหนังสือมาฝากกัน ของทุกชิ้นที่นำมานั้นก็จะมี
เรื่องราวที่นำไป หรือไม่มีก็เหตุผลของการออกแบบที่ได้รับอิทธิพลทางวัฒนธรรมมาเล่าให้ฉันฟังประกอบ
เสมอ จึงไม่เป็นการยากเลยที่จะจินตนาการว่าทำไมเขาจึงเป็นที่นิยมอย่างมาก นอกจากองค์ชายกงแล้ว เขายัง
เป็นเจ้าของที่ของรัฐที่ชาวต่างชาติให้ความไว้วางใจ

(พระนางซูสี จักรพรรดินีกู้บัลลังก์ , 2554 : 220)

เมื่อหลี่หงจางเดินทางไปยังต่างประเทศตะวันตก วัตถุประสงค์ของเขาก็คือ “ไปพบเสด็จจริง” นั่นก็
คือเพื่อตรวจสอบข้อมูลที่แท้จริงว่า รัฐบาลของชาวตะวันตกทำงานกันอย่างไร ฉันจึงเห็นว่า สิ่งที่กำลังโหยงเหวย
ยึดเยียดให้กับพระจักรพรรดิ เป็นสิ่งที่หลี่หงจางได้ทำงานสำเร็จมาแล้ว ตัวอย่างหนึ่งคือ เรื่องการปฏิรูปการศึกษา
หลี่หงจางสนับสนุนเรื่องกองทุนของมหาวิทยาลัยในแบบตะวันตก ด้วยความช่วยเหลือของโรเบิร์ต ฮาร์ด เขาจึง
ได้จ้างมิชชันนารีชาวต่างชาติมาเป็นครูใหญ่โรงเรียนของเราในเมืองหลวง ฉันยังสนับสนุนพ่อแม่ชาวแมนจู
ทั้งหลายให้ส่งบุตรและธิดาของพวกเขาไปศึกษาต่างประเทศตามคำแนะนำของหลี่ ซึ่งเขาเชื่อว่าการทำเช่นนี้
จะทำให้การทำงานของเขาง่ายขึ้น หากว่าพวกชนชั้นหัวกะทิของเราเข้าใจสิ่งที่เขาพยายามจะทำให้สำเร็จ
สำหรับฉันคิดว่า หากพวกแมนจูยังคงต้องการจะเป็นผู้ปกครองประเทศสืบต่อไปแล้ว ความรู้และมุมมองที่กว้าง
ขึ้นจำเป็นและสำคัญไม่น้อยไปกว่าการมีอำนาจเลย หลี่หงจางพูดถูกเมื่อบอกว่า “ความหวังของเงินจะเกิดขึ้น

เมื่อประชาชนของชาติรู้สึกภาคภูมิใจที่มีลูกหลานมีอาชีพอย่างเช่น วิศวกร เราต้องการทางรถไฟ เหมือนแร่และ โรงงาน ”

(พระนางซูลี จักรพรรดินีกู่บัลลังก์ , 2554 : 285)

แต่ก่อนนั้นหลี่หงจางมีความฉลาดในเชิงเล่ห์เหลี่ยมเขามีความสามารถทางด้านการเจรจาเพื่อให้ ได้ตามที่เขาต้องการ ได้ เขาจึงร่ำรวยและมีอำนาจเพราะความเฉลียวฉลาดของเขา แต่เมื่อเขาแก้ตัวลงเขา ไม่ได้หวังเพียงทรัพย์สิน แต่ต้องการความสงบในชีวิตทำงานเพื่อความถูกต้อง ไม่ใช่เพื่อทรัพย์สินอีกต่อไป วันที่ 14 สิงหาคม พ.ศ. 2443 กองทัพจำนวนหมื่นสี่พันนายมีทั้งอังกฤษ ฝรั่งเศส ญี่ปุ่น รัสเซีย เยอรมัน อิตาลี คัดซ์ ออสเตรีย ฮังการี เบลเยียม และอเมริกา บุกเข้ากรุงปักกิ่งทำให้พระนางซูลีไทเฮาพระจักรพรรดิทงซวี และเหล่าพระมเหสีและพระสนมของพระจักรพรรดิทงซวีต่างก็ต้องรีบอพยพเข้าป่า ต่างชาติเรียกร้องให้ ลงโทษผู้ที่ทำลายสถานทูตก่อนเจรจา ชื่ออันดับแรกคือพระนางซูลีไทเฮา พระนางซูลีไทเฮาจึงขอร้องหลี่หงจางเจรจาแต่หลี่หงจางไม่ไปเจรจาดังแม้พระนางซูลีไทเฮาเสนอจะคืนตำแหน่งเดิมและทรัพย์สินทั้งหมดให้ ก็ตาม แต่สิ่งที่ทำให้เขามาเจรจาให้พระนางซูลีไทเฮาคือการที่ไม่อยากให้พระนางซูลีไทเฮาได้รับการลงโทษ

หย่งลู่เชื่อว่า ที่หลี่หงจางมัวแต่รีรอไม่มาช่วยพระจักรพรรดิทงซวีอีกครั้งนั้นเป็นเพราะว่าพระ จักรพรรดิเป็นสาเหตุให้เขาต้องลาออกจากกองทัพ ซึ่งยังผลให้เกิดการสูญเสียด้านการเมืองและการเงินต่อหลี่ อย่างใหญ่หลวง คู่แค้นและศัตรูของเขาซึ่งส่วนใหญ่เป็นพวกเจ้าชายเชื้อสายแมนจูค่อยๆ เข้าไปยึดครองผลิตผล ทางอุตสาหกรรมส่วนใหญ่ของเขา รวมถึงบริษัทเดินเรือพาณิชย์ของจีน และกองอำนาจการกิจการโทรเลขแห่ง พระจักรพรรดิ รวมทั้งเหมืองไคผิง หลังจากไม่ยอมเข้ามาทำตามคำสั่งของฉันทหลายครั้งเข้า ทั้งที่ฉันทสัญญาว่าจะ คืนตำแหน่งเดิมให้เขา รวมถึงทรัพย์สิน ทางธุรกิจหลี่จึงได้ย้ายไปเซี่ยงไฮ้อยู่หลายอาทิตย์ โดยอ้างว่าความเจ็บไข้ และอายุที่มากทำให้เขาเชื่องช้าลง หย่งลู่บเร้าเขาอยู่ตลอดเวลา โดยบอกว่ามีการร่างพระราชกฤษฎีกาที่จะ ลงโทษ และในนั้นก็มียรายชื่อของผู้ที่ต่างชาติเรียกร้องต้องการอยู่ด้วย หลังจากออกคำสั่งให้เขาเข้าเฝ้าหลายครั้ง เขาก็มาที่เทียนสินในวันที่ 19 กันยายน “ข้าไม่สามารถจะทำอะไรได้มาก จนกว่าจะมีการประกาศ พระราชกฤษฎีกาออกมา ” เป็นข้อความที่เขาเขียนถึงหย่งลู่ แปลกจริง ถึงตอนนี้ความตายที่รออยู่เบื้องหน้าไม่ สามารถข่มขวัญฉันทได้เลย ฉันทคิดว่ามันอาจให้เป็นประเด็นในการเจรจาได้เสียด้วยซ้ำ

(พระนางซูลี จักรพรรดินีกู่บัลลังก์ , 2554 : 391- 392)

จากการศึกษาลักษณะการสร้างตัวละครของหลี่หงจางในเรื่อง พระนางซูลี จักรพรรดินีกู่บัลลังก์ ทำให้ผู้ศึกษาพบว่า ผู้เขียนสร้างตัวละครหลี่หงจางให้มีลักษณะ *Round Character* ซึ่งเป็นตัวละครที่มีการ เปลี่ยนแปลงตามสถานการณ์ ซึ่งจะเห็นจากลักษณะนิสัยของหลี่หงจางที่มีความเฉลียวฉลาดที่มักใช้หา ผลประโยชน์ให้กับธุรกิจของตนเพื่อความร่ำรวยและยังใช้ความเฉลียวฉลาดในการสร้างผลประโยชน์ให้กับ

ประเทศ เช่น เจริญเพื่อให้ยุติสงครามระหว่างประเทศจีนกับประเทศญี่ปุ่นแต่ในขณะเดียวกันหลี่หงจางยังไม่อยากติดอยู่กับความวุ่นวายของประเทศ หลี่หงจางหลังจากถูกปลดออกจากตำแหน่ง หลี่หงจางกลับพอใจที่ถูกปลดออกจากตำแหน่งได้แล้วมีชีวิตที่สงบสุข

กล่าวโดยสรุปการศึกษาลักษณะนิสัยและกลวิธีการสร้างตัวละครเอกทั้งสามตัวในนวนิยายเรื่อง *พระนางซูสี จักรพรรดินีผู้บัลลังก์* ผู้ศึกษาพบว่าผู้เขียนสร้างตัวละครพระนางซูสีไทเฮา พระจักรพรรดิ กวางซวีและหลี่หงจางให้มีลักษณะ *Round Character* คือมีลักษณะนิสัยที่มีความเป็นมนุษย์จริงมีความรู้สึก ทุกข์ เศร้า ดีใจ มีความซื่อสัตย์ มีความพยายาม และเด็ดเดี่ยว ซึ่งลักษณะนิสัยเหล่านี้มักจะมีอยู่ในตัวมนุษย์จริง ทำให้ผู้อ่านสามารถเข้าถึงและเข้าใจตัวละครได้เป็นอย่างดี

2 การศึกษากลวิธีการแต่ง เรื่อง *พระนางซูสี จักรพรรดินีผู้บัลลังก์*

กลวิธีการแต่งเป็นอีกหนึ่งองค์ประกอบสำคัญของนวนิยายซึ่งสามารถบอกได้ถึงลำดับเหตุการณ์ และยังแสดงถึงความสามารถของผู้เขียนที่ดึงดูดความสนใจของผู้อ่านจากกลวิธีการแต่งได้เป็นอย่างดี โดยผู้ศึกษาจะศึกษากลวิธีการแต่ง 2 ประการดังนี้

- (1) มุมมองการเล่าเรื่อง
- (2) กลวิธีการดำเนินเรื่อง

มุมมองการเล่าเรื่อง คือ กลวิธีเล่าเรื่องโดยผ่านสายตา หรือพรรณนาของใคร การที่ผู้แต่งให้ใครเป็นผู้เล่าเรื่องย่อมมีความสำคัญและผลกระทบต่อการเสนอเรื่องทั้งในด้านมุมมองและทัศนคติ ผู้เล่าเรื่องต้องทำหน้าที่เป็นตัวกลางระหว่างผู้อ่านกับเรื่องที่เล่า ดังนั้น ผู้เล่าเรื่องเห็นเหตุการณ์อย่างไร มีทัศนคติกับเรื่องที่เกิดขึ้นอย่างไรย่อมต้องเล่าเรื่องไปตามมุมมองของเขาเช่นนั้น ผู้เล่าเรื่องในที่นี้ไม่ใช่ผู้แต่ง วิธีการใช้ผู้เล่าเรื่องแบ่งออกได้ 2 ลักษณะใหญ่

(1) Third Person Point of view คือ ผู้รู้แจ้งผู้เล่าเรื่องรู้ทั้งหมดจึงมองเห็นเหตุการณ์ทุกอย่าง รู้จักตัวละครทุกตัวและสามารถหยั่งรู้ไปถึงความคิด ความรู้สึกเสมือนนั่งอยู่ในจิตใจของตัวละครเหล่านั้นผู้เล่าเรื่องยังสามารถแสดงความคิดเห็นส่วนตัวแทรกเข้ามาในหรือวิพากษ์วิจารณ์ได้อย่างเสรี

(2) first person Point of view คือ ผู้เล่าเรื่องมีสถานะเป็นปุถุชนธรรมดาที่ไม่สามารถรู้ทุกเรื่อง การเล่าจึงอยู่ภายในขอบเขตที่ผู้เล่าเรื่องได้ประสบพบเห็น ได้ยิน ได้ฟังมาหรือมีส่วนร่วมอยู่ใน

เหตุการณ์เท่านั้น รวมทั้งการถ่ายทอดขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้เล่า ดังนั้นข้อมูล ความคิด ความเข้าใจ และทัศนคติของผู้เล่าเรื่องจึงอาจไม่ถูกเสมอไปอาจจะมอดดิแอบแฝง (ยูพาส์ ชัยศิลป์วัฒนา , 2544 : 131-134)

กลวิธีการดำเนินเรื่อง คือ การถ่ายทอดเนื้อเรื่องให้ผู้อ่านได้รับทราบและในการสร้างความรู้สึกคล้อยตามเนื้อเรื่องนั้น ผู้ประพันธ์แต่ละคนอาจมีกลวิธีในการถ่ายทอดเรื่องราวให้ดำเนินไปได้ตั้งแต่ต้นจนจบเรื่องตามความพึงพอใจของผู้ประพันธ์และตามความเหมาะสมของเนื้อหา ดังนี้

(1) การลำดับเรื่อง คือ การถ่ายทอดเรื่องราวที่มีความสัมพันธ์กับเวลาที่เกิดเหตุการณ์ในเรื่อง ผู้ประพันธ์อาจทำได้ 2 ลักษณะใหญ่คือ

1.1 ลำดับเรื่องตามเวลา คือ มีการเรียงโดยให้เหตุการณ์ต่างๆตามเวลาจากอดีตปัจจุบันและอนาคตการลำดับเรื่องลักษณะนี้จะเป็นการนำเสนอเรื่องราวที่มีพัฒนาการอย่างต่อเนื่อง

1.2 ลำดับเรื่องแบบเล่าย้อนหลังกลับไปมา การลำดับเรื่องแบบนี้ผู้ประพันธ์อาจเริ่มเรื่องจากจุดสำคัญที่เป็นปัญหาหลักหรืออาจเริ่มเรื่องจากตอนจบของเรื่อง หลังจากนั้นผู้ประพันธ์จะค่อยๆย้อนอดีตให้ผู้อ่านได้ทราบว่าปัญหาหรือเหตุการณ์มีที่มาอย่างไรและจะแก้ปัญหาคืออย่างไร

(2) การจบเรื่อง คือ การที่ผู้ประพันธ์มักมุ่งให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกประทับใจ คือ ทราบคำตอบของปัญหาต่างๆในเรื่องที่ยังสื่อให้ผู้อ่านตระหนักในเรื่องความเป็นไปได้ของสังคมหรือหลักธรรมที่เป็นธรรมดาโลก การจบเรื่องนี้ผู้ประพันธ์อาจใช้กลวิธีที่ให้อ่านรู้สึกผิดความคาดฝันหรือพลิกความคาดหมายผู้อ่าน การจบในลักษณะนี้จะช่วยยั่วให้ผู้อ่านเกิดการวิพากษ์วิจารณ์สืบเนื่องและจะนำไปสู่การค้นพบปัญญาในการแก้ไขปัญหาต่างๆต่อไป (องอาจ โอ้โลม, 2555 : 91-92)

การศึกษากลวิธีการแต่งของ เรื่อง *พระนางชูลี จักรพรรดินีผู้บัลลังก์* จะศึกษากลวิธีการแต่งโดยจะแบ่งการวิเคราะห์เป็น มุมมองการเล่าเรื่องและกลวิธีการดำเนินเรื่อง ดังที่อธิบายมาข้างต้น ผลการศึกษามีดังนี้

2.1 มุมมองการเล่าเรื่อง

ในนวนิยายเรื่อง *พระนางชูลี จักรพรรดินีผู้บัลลังก์* ผู้เล่าเรื่องใช้มุมมองการเล่าโดยใช้บุรุษที่ 1 คือ ใช้การเล่าเรื่องผ่านสายตาตัวละครเอกอย่างพระนางชูลีไทเฮา ซึ่งผู้แปลใช้คำว่า ฉัน เพื่อเล่าเรื่อง ทำให้อ่าน

ได้เห็นทรศนะต่าง ๆ นิสัย ใจคอ ลักษณะรูปร่างหน้า ของตัวละครต่าง ๆ ผ่านการเล่าจากตัวละครเอก และ จะได้เห็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงตามช่วงในสมัยนั้น ดังที่ผู้ศึกษาจะยกตัวอย่างพอสังเขปดังนี้

ในตอนที่พระนางชูลีไทเฮาวางแผนร่วมกับพระนางนุฮารุเลือกพระมเหสีให้กับ พระจักรพรรดิองค์จื่อเพราะเมื่อถึงวัยอันควรพระจักรพรรดิองค์จื่อจำเป็นต้องมีพระมเหสี พระนางนุฮารุคัดสรร ผู้หญิงมาให้พระจักรพรรดิองค์จื่อเลือกมากมาย หญิงสาวเหล่านั้นต้องผ่านด่านการสัมภาษณ์จาก พระนางนุฮารุและพระนางชูลีไทเฮา ผู้หญิงคนหนึ่งมีชื่อว่า อาลูท ถูกตาต้องใจพระจักรพรรดิองค์จื่อมากและ ถูกใจพระนางนุฮารุมากเช่นกันแต่พระนางชูลีไทเฮากลับชอบผู้หญิงที่ชื่อ โฟวจา ผู้มีความอ่อนหวานและ มั่นใจ ผู้เล่าเล่าผ่านสายตาพระนางชูลีไทเฮาซึ่งเล่าในเชิงวิจารณ์ลักษณะของตัวโฟวจาทำให้ผู้อ่านรู้สึก ว่าโฟวจามีลักษณะอ่อนหวานแต่มีความมั่นใจ

แต่ฉันชอบสาวน้อยนี้ตาสดใสอายุสิบเจ็ดปีที่มีนามว่าโฟวจามากกว่า อาจจะดู น่าสนใจน้อยกว่าอาลูท แต่โฟวจามีคุณสมบัติที่ดีกว่านางมีใบหูรูปไข่ นัยน์ตารูปพระจันทร์เสี้ยว ผิวสีน้ำตาลทอง เป็นลูกสาวของผู้ว่า การมณฑล ได้รับการศึกษาทางด้านวรรณคดีและกวีนิพนธ์ซึ่งไม่ธรรมดาเลย โฟวจาดูอ่อนหวานแต่ทว่าองอาจ

(พระนางชูลี จักรพรรดินีคู่บัลลังก์ , 2554 : 78)

หรือในตอนประเทศอังกฤษบังคับให้ประเทศจีนมอบสนธิสัญญาฉบับใหม่ พระนางชูลีไทเฮาจึงหลีหงางเป็นผู้รับผิดชอบเรื่องนี้ โดยไปเจรจากับประเทศอังกฤษ หลีหงางจึงเดินทาง มาพบพระนางชูลีไทเฮาเพื่อมาบอกความคืบหน้าเกี่ยวกับการร่างสนธิสัญญา ผู้เล่าเล่าผ่านสายตาพระนาง ชูลีไทเฮาเล่าในเชิงวิจารณ์ลักษณะของตัวละครหลีหงางทำให้ผู้อ่านรู้สึกว่าการหลีหงางมีลักษณะปราดเปรียว และฉลาดแต่ก็มีความจริงจังด้วยเช่นกัน

หลีหงางที่อยู่ในวัยห้าสิบห้าปี ไว้ผมเปียถักเรียบไว้ด้านหลังเข้ามาขอโทษฉันเขาอยู่ในชุดแต่งกายสี ดำถักกลดลวยของสัญลักษณ์แห่งความกล้าและ โชคดีที่มีทั้งสีแดงและน้ำตาลแม้ว่าจะเป็นคนที่มีรูปร่างพอม แต่ ทำทางก็ดูแข็ง ตัวตั้งตรง มีผิวแบบคนใต้ และดวงตาสีฟ้าเข้มเดี่ยวของก็เปล่งประกายด้วยแววเฉลียวฉลาด จมูกดู ยาวบนใบหน้าเล็กเรียวของเขา หนวดคัตเล็มมาอย่างเรียบร้อยปิดบังริมฝีปากของเขาไว้

(พระนางชูลี จักรพรรดินีคู่บัลลังก์ , 2554 : 151-152)

นอกจากนี้ ในตอนที่องค์ชายเจิงและองค์ชายจุนเดินทางมาเข้าเฝ้าพระนางชูลีไทเฮาเพื่อ บอกว่าตนนั้นได้เข้าร่วมกับกลุ่มนักมวย¹และต้องการให้พระนางชูลีไทเฮาสับสนุนกลุ่มนักมวย ผู้เล่าเล่า

¹ กลุ่มของชาวนาที่ออกเคลื่อนไหวเพื่อต่อต้านชาวต่างชาติ

ผ่านสายตาพระนางชูลีไทเฮาเล่าในเชิงวิจารณ์ลักษณะของตัวละครเจิงและองค์ชายจุนทำให้ผู้อ่านรู้สึกว่าเขา
มีลักษณะเลวทรามต่ำช้าดูไม่น่าคบหาถึงแม้หน้าตาจะดีแต่การพูดจาไม่น่าคบหาเช่นกัน

ฉันมองหน้าองค์ชายเจิง ที่มีรอยแผลเป็นอันเกิดจากฝีตาย ดวงตาที่เหมือนพังพอนคู่ นั้นแสดง ให้
เห็นถึงความชั่วร้ายเลวทราม เจิงยังคงมองดูองค์ชายจุนพระญาติผู้มีความหล่อเหลาและดูดี หน้าตาละม้ายคล้าย
บรรพบุรุษนักรบกองธงของพวกเขา แม้ว่าองค์ชายจุนจะมีรูปลักษณะที่หล่อเหลาแต่ก็มีตำหนิที่เป็นคนปากเสีย
ทั้งสองเป็นผู้ก่อกองไคลในคดีพจน์เป็นอย่างมาก จุนจะเกิดความซาบซึ้งจนต้องหลั่งน้ำตาเมื่อได้บรรยายถึงความ
รักและยอมแม้จะต้องเสียชีวิตของเขา “เพื่อช่วยพวงความยิ่งใหญ่ไว้ให้กับแมนจู”

(พระนางชูลี จักรพรรดินีกู้บัลลังก์ , 2554 : 358)

ผู้เขียนกำหนดให้พระนางชูลีไทเฮาเล่าในเชิงอธิบายลักษณะสถานการณ์ ที่เกิดขึ้น
ว่าในช่วงเวลานั้นเกิดเหตุการณ์ความวุ่นวายจากการที่ประชาชนต่อต้านมิชชันนารีที่เข้ามาประเทศ
กลุ่มนักมวยเข้าโจมตีเผาสถานีรถไฟและสะพานรวมทั้งสายโทรเลข สถานทูต ทุกสถานที่ที่ชาวต่างชาติใช้
ทำกิจกรรม กลุ่มนักมวยทำลายทั้งหมด จึงทำให้เกิดเป็นจลาจลกลางเมืองบ้านเมืองระส่ำระสายทั้งศึกจาก
ภายนอกประเทศที่ตะวันตกเข้ามารุกรานอย่างต่อเนื่องและศึกจากภายในประเทศที่เกิดจากชาวบ้านต่อต้าน
ชาวต่างชาติ การเล่าเรื่องเชิงอธิบายทำให้ผู้อ่านรับรู้สถานการณ์ได้อย่างชัดเจนและสามารถเข้าใจเนื้อเรื่องได้
เป็นอย่างดี

ความยุ่งเหยิงอันเกิดจากการเคลื่อนไหวเพื่อการปฏิรูปที่ล้มเหลวกลายเป็นแหล่งเพาะความรุนแรง
และการจลาจล กลุ่มก่อความวุ่นวายทางการเมืองมีมากขึ้น หนึ่งในนั้นก็คือชนชั้นคนผู้มีความคิดจะทำให้
ประเทศเป็นสาธารณรัฐประชาชนจีนดึงดูดความสนใจของคนหนุ่มสาวได้ทั้งประเทศชนชั้นคนร่วมมือกับ
ผู้ปฏิวัติวางแผนลอบสังหารและทำลาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถาบันทางการเงินของฝ่ายผู้บริหารประเทศ

(พระนางชูลี จักรพรรดินีกู้บัลลังก์ , 2554 : 361)

จากการศึกษามุมมองการเล่าเรื่องของผู้เขียน เรื่อง พระนางชูลี จักรพรรดินีกู้บัลลังก์ ผู้
ศึกษาพบว่าผู้เล่าสามารถบรรยายสถานการณ์ของบ้านเมืองและลักษณะทั้งนิสัยและรูปลักษณะภายนอกของ
ตัวละครได้ชัดเจน ทำให้ผู้อ่านสามารถเข้าถึงและเข้าใจเรื่องราวได้โดยง่ายทั้งยังสามารถเพิ่มความ
สนุกสนานให้กับเรื่องราวได้อย่างมาก นอกจากจะมีการเล่าเรื่องโดยใช้การเล่าผ่านสายตาของตัวละครเอก

อย่างพระนางชูลีไทเฮาแล้วในตอนปิดเรื่องผู้เขียนเปลี่ยนการเล่าเรื่องจากบุรุษที่ 1 เป็นการเล่าเรื่องผ่านบุรุษที่ 3 คือเล่าจากผู้เล่าเรื่องเองอีกด้วย ดังจะเห็นตัวอย่างดังต่อไปนี้

ในปี 2467 ญี่ปุ่นตั้งบูยีเป็นจักรพรรดิหุ่นเชิดของแมนจูเรีย และผลักดันให้เขา “ยึดจักรวรรดิจีนกลับคืนมา”

นักปฏิรูปคังโหว่เหวยยังคงพำนักอยู่ที่ประเทศญี่ปุ่น เขาแตกคอกับลูกน้องคือเหลียงฉีเซา ผู้ซึ่งเข้าร่วมกับซุนยัตเซนในตอนแรก และต่อมาก็แปรพรรคมาเข้ากับหยวนซื่อไช่ ในที่สุดเขาก็หันหลังให้กับทั้งสองฝ่ายแล้วผันตัวมาเป็นสามัญชนคนธรรมดา

หลี่เหลียนหิงออกจากนครต้องห้ามหลังพิธีศพของพระนางชูลีไทเฮา เขาไปอยู่ที่วัดใกล้ๆ สุสานของอดีตพระจักรพรรดิที่เขารักจนถึงวาระสุดท้าย

(พระนางชูลี จักรพรรดินีผู้บัลลังก์ , 2554 : 431)

จากข้อความข้างต้นผู้เล่าเรื่อง ได้มีการเปลี่ยนมุมมองการเล่าเรื่องในตอนปิดเรื่องจากมีการเล่าผ่านสายตาของตัวละครเอกอย่างพระนางชูลีไทเฮาที่เล่าเรื่องจากบุรุษที่ 1 มาเปลี่ยนเป็นการเล่าเรื่องผ่านบุรุษที่ 3 คือเล่าจากผู้เล่าเอง เนื่องจากผู้เล่าเรื่องให้ในตอนสุดท้ายของเรื่องนั้นพระนางชูลีไทเฮาสิ้นพระชนม์ซึ่งพระนางชูลีไทเฮาเป็นตัวละครเอกและเป็นผู้เล่าเรื่องราวที่เกิดขึ้นทั้งหมดในนวนิยายเล่มนี้ ทำให้ผู้เล่าต้องเปลี่ยนผู้เล่าเรื่องมาเป็นผู้เล่าเองที่สรุปเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทั้งหมดหลังจากที่พระนางชูลีไทเฮาสิ้นพระชนม์

2.2 กลวิธีการดำเนินเรื่อง

2.2.1 การเปิดเรื่อง

เรื่อง พระนางชูลี จักรพรรดินีผู้บัลลังก์ เปิดเรื่องด้วยเหตุการณ์ที่มารดาของพระนางชูลีไทเฮาสิ้นใจทำให้พระนางชูลีไทเฮาได้หวนนึกถึงคำสอนของแม่ที่เคยสอนไว้ นั่นคือ “อย่าทำความลำบากให้กับประชาชน” (อันฉี หมิน , 2554 : 11) ซึ่งการเปิดเรื่องเช่นนี้แสดงถึงผู้เขียนพยายามเสนอมุมมองภาพลักษณ์ของพระนางชูลีไทเฮา ที่ทำให้ผู้อ่านเห็นถึงความพยายามของพระนางชูลีไทเฮาที่จะทำเพื่อประชาชนและความพยายามที่ทำให้บ้านเมืองสงบสุขปราศจากสงครามและได้ทำให้ผู้อ่านได้เข้าพระนางชูลีไทเฮาได้ง่ายขึ้น

เมื่อแรกที่แม่สิ้นใจนั้นดวงตาทั้งสองของท่านปิดสนิท แต่แล้วมันก็กลับเบิกโพลงและค้างอยู่เช่นนั้น “ขอพระนางได้ทรงโปรดพยายามกอดเปลือกพระเนตรของพระมารดาหลงให้สนิทด้วยพะยะค่ะ” หมอซุนเปาเทียน

แนะนำ เมื่อฉันสิ้นทงขณะที่ยายมทำตาม หรง น้องสาวของฉันทบกว่า แม่แก่อยากจะหลับเพื่อพักสายดาเท่านั้น แม่ฝัารอคอยฉันทนานมาก แม่ไม่ต้องการที่จะขัดจ้งหะการบริหารงานราชการของฉันท “อย่าทำความลำบากให้กับประชาชน” เป็นปรัชญาของแม่ แม่คงรู้สึกผิดหวังหากรู้ว่าต้องให้คนมาช่วยปิดนัยต์ดาแม่ยามที่แม่ลาลับจากโลกนี้ไป ฉันทอยากจะขัดพระบัญชาของพรนางนุสธาณัก แล้วนำตัวฉันทจ้อมมารบลาแม่เป็นครั้งสุดท้าย “มันไม่น่าจะเกี่ยวกันเลยกับการที่ฉันทจ้อพระจักรพรรดิของประเทศจีน” ฉันทน่าจะโต้แย้งไปเช่นฉันท “เขาเป็นหลานชายคนแรกของแม่ต่างหาก”

(พระนางซุตี จักรพรรดินีผู้บัลลังก์ , 2554 : 11)

2.2.2 การลำดับเรื่อง

เรื่อง พระนางซุตี จักรพรรดินีผู้บัลลังก์ มีกลวิธีการเรียงลำดับเหตุการณ์แบบตามปฏิทิน เพื่อให้ผู้อ่านมาสามารถรับรู้และเข้าใจเรื่องราวในประวัติศาสตร์อย่างถูกต้องและชัดเจน เช่น

(1) ในปี พ.ศ. 2414 ความขัดแย้งระหว่างประเทศจีนและประเทศญี่ปุ่นที่เกิดจากความเข้าใจผิดที่ว่าประเทศญี่ปุ่นคิดว่าประเทศจีนฆ่าคนบนเกาะริวกิวทำให้เกิดรุกรานจากประเทศญี่ปุ่นที่อ้างว่าเป็นการแก้แค้นเพื่อคนบนเกาะริวกิว ในที่สุดประเทศจีนจึงถูกยึดพื้นที่บนเกาะริวกิวจากประเทศญี่ปุ่นและยังเสียอาณาเขตปกครองให้กับประเทศญี่ปุ่นไปเป็นระยะทางมากกว่า 250 ไมล์นอกจากนั้นประเทศจีนยังต้องเสียเงินชดใช้ให้กับประเทศญี่ปุ่นถึง 500,000 ตำลึง (พระนางซุตี จักรพรรดินีผู้บัลลังก์ , 2554 : 150-151)

(2) ในปี พ.ศ. 2428 เกิดความขัดแย้งของประเทศฝรั่งเศสกับประเทศจีนฝรั่งเศสเปิดการโจมตีโดยเผาเรือเล็กจำนวนมากของประเทศจีน พระนางซุตีไทเฮาจึงส่งหัตถ์หงจางไปเจรจาเพื่อแสดงว่าประเทศจีนเป็นมิตรแม้กับประเทศฝรั่งเศส แต่ในที่สุดประเทศก็เสียเวียดนามให้กับฝรั่งเศส (พระนางซุตี จักรพรรดินีผู้บัลลังก์ , 2554 : 184)

(3) ในปี พ.ศ. 2436 ประเทศจีนและประเทศญี่ปุ่นทำสงครามกันเนื่องจากข้อพิพาทของประเทศเกาหลี หลังจากพระราชินีของประเทศเกาหลีถูกฆ่าตายอย่างทารุณ โดยสายลับของประเทศญี่ปุ่นทำให้ประเทศจีนและประเทศญี่ปุ่นทำสงครามในที่สุดประเทศญี่ปุ่นทำสนธิสัญญาชิโมโนเซกิ กับประเทศจีนเพื่อเรียกร้องทรัพยากร และค่าเสียหายจากประเทศจีน (พระนางซุตี พระจักรพรรดินีผู้บัลลังก์ , 2554 : 217-263)

(4) ในปี พ.ศ. 2443 เกิดจลาจลจากกลุ่มนักมวยที่ต่อต้านชาวต่างชาติ กลุ่มนักมวยต่างเข้าไปทำลายสถานทูต ผ่านักการทูต เผาทำลายสถานที่เป็นที่ชาวต่างนิยมาชุมนุมกันอย่างสนามแข่งม้า (พระนางซุตี พระจักรพรรดินีผู้บัลลังก์ , 2554 : 367 - 375)

(5) วันที่ 14 สิงหาคม พ.ศ. 2443 กองทัพจำนวนหนึ่งหมื่นสี่พันนายทั้งอังกฤษ ฝรั่งเศส ญี่ปุ่น รัสเซีย เยอรมัน อิตาลี ดัตช์ ออสเตรีย ฮังการี เบลเยียม และอเมริกาบุกเข้ามานครปักกิ่งพร้อมระเบิดสงครามกับประเทศจีนเพราะการทำทารุณกับต่างชาติในประเทศจีนทำให้หลายๆประเทศไม่พอใจจึงเกิดสงครามขึ้น วันที่ 7 กันยายน พ.ศ. 2444 ประเทศจีนพ่ายแพ้พันธมิตร จึงมีนามในข้อตกลงสันติภาพ ประเทศจีนถูกบังคับให้จ่ายเงินค่าชดเชยจำนวนมหาศาลและยอมมอบทรัพยากรทางธรรม ถูกบังคับให้ทำลายระบบป้องกันประเทศและต้องยอมให้กองทัพต่างชาติมาประจำการที่กรุงปักกิ่งอย่างถาวรและในเดือนตุลาคมฝ่ายพันธมิตรเริ่มถอยกำลังออกจากกรุงปักกิ่ง (พระนางซูสี จักรพรรดินีกุ้ยบัตลังก์, 2554 : 383-401)

(6) วันที่ 14 พฤศจิกายน พ.ศ. 2451 พระจักรพรรดิถวิสันพระชนม์ม (พระนางซูสี พระจักรพรรดินีกุ้ยบัตลังก์, 2554 : 426)

(7) วันที่ 15 พฤศจิกายน พ.ศ. 2451 พระนางซูสีไทเฮาสิ้นพระชนม์ม หลังจากแต่งตั้งพระจักรพรรดิองค์ใหม่เพียง 1 วัน (พระนางซูสี พระจักรพรรดินีกุ้ยบัตลังก์, 2554 : 430)

จากตัวอย่างข้างต้นเนื่องจากแต่ละเหตุการณ์นั้นผู้เขียนได้เขียนไว้ตามประวัติศาสตร์ทำให้ผู้อ่านสามารถรับรู้เหตุการณ์ได้เข้าใจอย่างชัดเจนและถูกต้อง

ผู้เขียนต้องการลำดับเรื่องตามปฏิทินและเพื่อให้ตรงตามประวัติศาสตร์ผู้เขียนใช้การเขียน พ.ศ. เจาะจงเพื่อให้ลำดับเหตุการณ์ได้ถูกต้องตามประวัติศาสตร์และเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจถึงสถานการณ์เนื้อเรื่องในขณะนั้นซึ่งจะทำให้ส่งผลต่อไปถึงอนาคต ดังจะเห็นจาก ตัวอย่าง 2 ตัวอย่างดังต่อไปนี้

ในปี 2418 ที่ประเทศอังกฤษเข้ามาล่าอาณานิคมในทวีปเอเชียทำให้คนในประเทศจีนไม่พอใจจึงเกิดการลอบฆ่าล้ามของชาวต่างชาติขึ้น

อังกฤษเองก็ตั้งใจที่จะรีดทุกอย่างเท่าที่พวกเขาจะทำได้จากทุกสถานการณ์ด้วยเช่นกัน ในปี พ.ศ. 2418 ล้ามอังกฤษชื่อ เอ.อาร์. มาร์การีถูกฆาตกรรมที่มณฑลยูนนานทางตะวันตกเฉียงใต้ของเรา เขากำลังติดตามการสำรวจเพื่อลาดตระเวนเส้นทางการค้าจากพม่าไปยังเทือกเขาของมณฑลยูนนาน กุ้ยโจว และเสฉวนมณฑลที่อุดมไปด้วยถ่านหินและสินแร่ ชาวต่างชาติไม่สนใจต่อคำเตือนเรื่องอันตรายจากพวกก่อกบฏชาวมุสลิม ล้ามคนนั้นถูกฆ่าตายโดยพวกโจรหรือไม่ก็พวกก่อกบฏชาวมุสลิม

(พระนางซูสี จักรพรรดินีกุ้ยบัตลังก์, 2554 : 151)

ในปี 2442 เกิดความวุ่นวายทางการเมืองทำให้ขุนนางต่างๆละเลยในการบริหารน้ำเพื่อป้องกันน้ำท่วมประเทศจีนจึงเกิดน้ำท่วมครั้งใหญ่หลวง ผลิตภัณท์การเกษตรเสียหายอย่างหนักจึงเกิดความอดอยาก และภัยแล้งทำให้พวกเขาบ้านมีความเชื่อว่าเพราะชาวต่างชาติทำให้ฝนไม่ตกบ้านเมืองแห้งแล้ง

เพราะความขัดแย้งทางการเมือง ผู้ปกครองตามหมู่บ้านตลอดแนวฝั่งแม่น้ำเหลืองจึงละเลยปัญหาเรื่องการควบคุมน้ำท่วมที่เกิดขึ้นเป็นประจำในฤดูร้อนปี พ.ศ. 2442 ความหายนะอย่างใหญ่หลวงก็เกิดขึ้น น้ำท่วมกินเนื้อที่นับพันตารางไมล์ทางตอนเหนือของจีน พิษผลได้รับความเสียหายอย่างหนัก ตามมาด้วยความอดอยาก ต่อมาเจอกับปัญหาภัยแล้งยังมีผลให้ครอบครัวของชาวนานับล้านครัวเรือนต้องกลายเป็นคนไร้ที่อยู่อาศัย มีคนเข้าร่วมกลุ่มนักมวยมากขึ้น คนจนที่สิ้นหวังต่างก็เชื่อว่า “จนกว่าพวกต่างชาติจะถูกขจัดออกไปจนสิ้นนั่นแหละ ฝนถึงจะมาเยือนแผ่นดินของเรา”

(พระนางซูสี จักรพรรดินีผู้บัลลังก์ , 2554 : 363)

2.3 การปิดเรื่อง

มีการปิดเรื่องเป็นเล่าเหตุการณ์เชิงสรุปชีวิตของพระนางซูสีไทเฮา คือ พระนางซูสีไทเฮาได้สิ้นพระชนม์ผู้เขียนได้เล่าเรื่องการสิ้นพระชนม์ของพระนางซูสีไทเฮาว่าพระนางซูสีไทเฮารู้สึกมีความสุขและอยากจะได้พักผ่อนจริงๆสักทีซึ่งผู้เขียนแสดงถึงความรักสงบและความเหน็ดเหนื่อยที่ต้องต่อสู้แย่งชิงอำนาจและต้องปกป้องประเทศให้พ้นจากการรุกรานของต่างชาติในคราวเดียวกันของพระนางซูสีไทเฮา โดยในการปิดเรื่องผู้เขียนได้เปลี่ยนมุมมองจากการเล่าเรื่องผ่านทรศนะของตัวละครเอกอย่างพระนางซูสีไทเฮาเป็นการเล่าเรื่องเชิงสรุปเหตุการณ์ผ่านตัวผู้เขียนเอง โดยอิงจากประวัติศาสตร์ ผู้เขียนสะท้อนให้เห็นว่าเหตุการณ์หลังจากที่พระนางซูสีไทเฮาสิ้นพระชนม์ทำให้ประเทศต้องระส่ำระสายขุนนางต่างแย่งชิงอำนาจกัน บ้านเมืองไม่มีที่ให้อึดเหนี่ยวดังเช่นตอนนี้พระนางซูสีไทเฮายังมีชีวิตอยู่ซึ่งหนังสือเล่มนี้ทำให้ผู้อ่านเปลี่ยนมุมมองภาพลักษณ์ของพระนางซูสีไทเฮาใหม่จากหนังสือประวัติศาสตร์ได้เคยกล่าวว่าพระนางซูสีไทเฮาโหดเหี้ยม บ้าอำนาจ กลายเป็นมองพระนางซูสีไทเฮาในมุมมองของผู้หญิงธรรมดาที่ต้องอยู่ภายใต้การกดขี่และยังคงปกครองประเทศที่ถูกรุกรานไว้ได้

กล้วยไม้-พระนางเยโฮนารา จักรพรรดินีซูสี สิ้นพระชนม์ด้วยวัย 73 พรรษาจีนเริ่ม แดกสลาย หลังจากพิธีศพของพระนาง ประเทศจีนเข้าสู่ยุคมืดแห่งสงครามและความไม่มีชื่อเสียง ขณะนี้ประเทศมหาอำนาจตะวันตกเข้ายึดครองชายฝั่งของจีนและทำเป็นเขตสัมปทาน ญี่ปุ่นแทรกแซงเข้ามาทางเหนือและสร้างอาณาจักรที่เรียกว่าแมนจูเรีย

ในปีพ.ศ. 2454 ชุนยัดเซนขึ้นบกที่เซี่ยงไฮ้ เขาสามารถปลูกบั้นให้เกิดการปฏิวัติทางทหารจนสำเร็จ และสถาปนาตัวเองเป็นประธานาธิบดีแห่งสาธารณรัฐจีน

วันที่ 12 กุมภาพันธ์ ปี พ.ศ. 2455 พระจักรพรรดิปูยีมอบอำนาจให้หยวนซื่อไช่ ผู้สถาปนาตนเองเป็นประธานาธิบดีแห่งสาธารณรัฐหลังจากยึดอำนาจมาจากชุนยัดเซนและก่อตั้งราชวงศ์ของตนเองขึ้นทันทีไม่นาน เขาก็ตายด้วยโรคเส้นเลือดในสมองแตก และถูกเขียนหน้าว่า “เป็นจักรพรรดิได้เพียงแปดสิบสามวัน”

ในปีพ.ศ. 2462 ผู้นำทางทหารนามเจียงไคเช็คประกาศตัวเป็นสาวกของชุนยัดเซน หลังจากชุนยัดเซนตาย

ในปีพ.ศ. 2468 เจียงไคเช็คกลายเป็นประธานาธิบดีคนใหม่ในระบอบสาธารณรัฐ เขาพึ่งพาเงินทุนและการสนับสนุนทางทหารจากอเมริกา และสัญญาว่าจะสร้างจีนให้เป็นประชาธิปไตย

ในปีพ.ศ. 2464 ภายใต้อาณัติการสนับสนุนของคอมมิวนิสต์โซเวียต เหมาเจ๋อตง ผู้นำนักศึกษาและกองกำลังคิดอาวุธจากมณฑลหูหนานกับสหಾಯอีก 12 คนร่วมกันก่อตั้งพรรคคอมมิวนิสต์จีน

ในปี 2467 ญี่ปุ่นตั้งปูยีเป็นจักรพรรดิหุ่นเชิดของแมนจูเรีย และผลักดันให้เขา “ยึดจักรวรรดิจีนกลับคืนมา”

นักปฏิรูปคังโหว่หวายยังคงพำนักอยู่ที่ประเทศญี่ปุ่น เขาแตกคอกับลูกน้องคือเหลียงฉีเซา ผู้ซึ่งเข้าร่วมกับชุนยัดเซนในตอนแรก และต่อมาก็แปรพรรคมาเข้ากับหยวนซื่อไช่ ในที่สุดเขาก็หันหลังให้กับทั้งสองฝ่ายแล้วผันตัวมาเป็นสามัญชนคนธรรมดา

หลี่เหลียนหยิงออกจากนครต้องห้ามหลังพิธีศพของพระนางซูสีไทเฮา เขาไปอยู่ที่วัดใกล้ๆ สุสานของอดีตพระจักรพรรดิที่เขารักจนถึงวาระสุดท้าย

(พระนางซูสี จักรพรรดินีกู้บัลลังก์ , 2554 : 431)

จากการศึกษากลวิธีการดำเนินเรื่อง ผู้ศึกษาพบว่าผู้เขียนมีกลวิธีการเขียนเปิดเรื่องด้วยการสร้างภาพลักษณ์ใหม่ให้พระนางซูสีไทเฮาที่ทำเพื่อประชาชน รักประเทศ ผ่านคำสอนของมารดาของพระนางซูสีไทเฮาและยังมีการลำดับเรื่องตามแบบปฏิทินให้ผู้อ่านสามารถรับรู้เข้าใจประวัติศาสตร์ได้อย่างง่าย สนุก และถูกต้อง ทำให้เพิ่มอรรถรสให้กับผู้อ่าน นอกจากนี้ผู้ยังคงมีการปิดเรื่องด้วยการเปลี่ยนมุมมองการเล่าเรื่องให้ตัวผู้เขียนเองเป็นคนเล่าโดยเชิงสรุปเหตุการณ์หลังจากพระนางซูสีไทเฮาได้สิ้นพระชนม์ และยังนำเสนอภาพลักษณ์ใหม่ของพระนางซูสีไทเฮา เปลี่ยนมุมมองของผู้อ่านให้มองพระนางซูสีไทเฮาในแง่ดี

3 การศึกษาจาก เรื่อง พระนางซูสี จักรพรรดินีผู้บัลลังก์

ฉาก คือ เวลาและสถานที่ของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในเรื่อง ซึ่งรวมทั้งสภาพแวดล้อมต่างๆที่เกี่ยวข้อง โดยภาพรวมแล้วฉากประกอบด้วยส่วนต่างๆ 4 อย่างได้แก่

- (1) ภูมิประเทศ สภาพท้องที่ ทิวทัศน์ การจัดแบ่งสถานที่ เช่น ที่ตั้งของประตูหน้าต่าง ในห้อง
- (2) อาชีพ สถานภาพทางการงานและความเป็นอยู่ประจำวันของตัวละคร
- (3) เวลา ยุคสมัย ที่เกิดของเหตุการณ์ในเรื่อง เช่น ยุคทางประวัติศาสตร์ หรือฤดูกาลของปี
- (4) สภาพแวดล้อมโดยทั่วไปของตัวละคร เช่น สภาวะเงื่อนไขทางศาสนา จิตใจ ศีลธรรม สังคม หรือสภาวะอารมณ์ (ยูวาศส์ ชัยศิลป์วัฒนา , 2544 : 141 อ้างถึงใน Holman 1981 : 413)

ในการศึกษาฉาก เรื่อง พระนางซูสี จักรพรรดินีผู้บัลลังก์ ผู้ศึกษาพบว่า ฉากในเรื่อง พระนางซูสี จักรพรรดินีผู้บัลลังก์ แสดงให้เห็นถึงลักษณะวิถีชีวิตของตัวละคร ที่ประกอบไปด้วยลักษณะทางภูมิศาสตร์ เช่น จะเห็นดอกการ์ดิเนียปลูกในทางตอนใต้ของประเทศจีน การเปลี่ยนแปลงของฤดูกาล และการเกิดอุทกภัย นอกจากนั้นยังจะพบฉากที่เป็นสิ่งปลูกสร้าง เช่น พระราชวัง ห้องทำงานของพระนางซูสีไทเฮา อีกทั้งยังสามารถพบฉากสภาพแวดล้อม ที่ประกอบการใช้ชีวิตของตัวละคร เช่น สภาพเศรษฐกิจ การเมือง เป็นต้น สิ่งเหล่านี้สามารถสะท้อนลักษณะของตัวละครและเน้นย้ำให้เห็นเหตุการณ์ของนวนิยายได้เป็นอย่างดี

ผู้ศึกษาจะศึกษาตามองค์ประกอบของฉากทั้ง 4 ส่วนด้วยกันคือ

- (1) ฉากที่แสดงให้เห็นภูมิประเทศ สภาพท้องที่ ทิวทัศน์ การจัดแบ่งสถานที่ เช่น ที่ตั้งของประตู
- (2) ฉากที่แสดงให้เห็นสถานภาพทางการงานและความเป็นอยู่ประจำวันของตัวละคร
- (3) ฉากที่แสดงให้เห็นเวลา ยุคสมัย ที่เกิดของเหตุการณ์ในเรื่อง
- (4) ฉากที่แสดงให้เห็นสภาพแวดล้อมโดยทั่วไปของประเทศจีนในสมัยนั้น

3.1 ฉากที่แสดงให้เห็นภูมิประเทศ สภาพท้องที่ ทิวทัศน์ การจัดแบ่งสถานที่ เช่น ที่ตั้ง ของประตูหน้าต่างในห้อง

นวนิยายเรื่อง พระนางชูสี จักรพรรดินีผู้บัลลังก์ ฉากส่วนใหญ่จะอยู่ภายในวังหลวงซึ่งทำให้
ผู้อ่านได้เห็นภาพของความหรูหราและสวยงามของพระราชวังซึ่งฉากเหล่านี้สะท้อนการดำรงชีวิตของตัว
ละครได้เป็นอย่างดีดังจะเห็นจากตัวอย่างดังต่อไปนี้

ดังจะเห็นจากการบรรยายฉากและบรรยากาศพระราชวังฤดูร้อนในสมัยของพระจักรพรรดิ
เสียนเฟิงซึ่งในตอนนั้นประเทศบ้านเมืองสงบสุขพระตำหนักในพระราชวังฤดูร้อน ซึ่งผู้เขียนสะท้อนให้เห็น
ภาพความสงบสุขและความเจริญทางด้านศิลปะของพระตำหนักและบริเวณ โดยรอบ อีกทั้งยังสะท้อน
วัฒนธรรมการอยู่อาศัยที่จะเน้นความกลมกลืนของธรรมชาติ ความร่มรื่นเป็นหลัก การที่พระราชวังฤดูร้อน
ที่สวยงามได้รับการดูแลซ่อมแซมและปรับปรุงหมายถึงบ้านเมืองสงบไม่เกิดสงคราม จึงทำให้มีเวลาดูแล
พระราชวังให้สวยงามอยู่เสมอ

ฉันเคยอยู่กับพระสวามีของฉันที่พระราชวังฤดูร้อน มีทะเลสาบกว้างขวางชื่อว่า ทะเลเหนือ ทะเลใต้
และทะเลกลาง ซึ่งต่างจากหยวนหมิงหยวนทะเลสาบอันเป็นสิ่งมหัศจรรย์ที่คนสร้างขึ้นมา พระราชวังฤดูร้อน
นั้นถูกออกแบบให้กลมกลืนกับวิถีทางของธรรมชาติ อุทยานแห่งระลอกน้ำใสสะอาดที่ล้อมรอบตัวพระราชวัง
นั้นเป็นเพียงส่วนเล็กๆของบริเวณอุทยานอันกว้างใหญ่ไพศาลมากกว่า ทว่าบริเวณอันใหญ่โตโอฬารนั้นมีปลับ
ปลาโลงโปร่งตั้งอยู่ท่ามกลางทิวทัศน์เขียวชอุ่มพุ่มไม้อ และมียะเลสาบใหญ่สามแห่งส่องแสงแวววาวสะท้อน
ออกมาระหว่างเนินเขาเตี้ยๆ ความทรงจำในสถานที่นั้นของฉันมีมากกว่าเพียงแต่ความชอบพอดิดอกคิดใจ
เท่านั้น

(พระนางชูสี จักรพรรดินีผู้บัลลังก์ , 2554 : 214)

ส่วนการบรรยายฉากในห้องของพระนางชูสีไทเฮาเต็มไปด้วยงานทำให้สะท้อนให้เห็นว่า
เพราะว่าบ้านเมืองไม่สงบสุขยังคงมีความระส่ำระสายต่างแย่งชิงอำนาจ ทำให้พระนางชูสีไทเฮายังคงต้อง
ทำงานหนักเพื่อรักษาความสงบในวังหลวงไว้ถึงแม้จะเป็นห้องนอนก็ยังคงต้องมีที่ไว้สำหรับทำงานยัง
สะท้อนให้เห็นถึงความทุ่มเทในการทำงานของพระนางชูสีไทเฮาอีกด้วย

ห้องนอนของฉันมีแต่กระดาษเต็มไปหมด ทั้งพู่กัน สี หินฝนหมึก และตรา ประทับลายเซ็นวาง
เกลื่อนอยู่ทั่วไป ตามกำแพงนั้นมีแต่ภาพวาดที่วาดค้างไว้ ฉันยังคงวาดภาพดอกไม้และภาพทิวทัศน์เป็นส่วน
ใหญ่ แต่ลายเส้นที่วาดนั้นกลับเผยให้เห็นถึงความกังวลใจของตัวฉันที่มีมากขึ้น

(พระนางชูสี จักรพรรดินีผู้บัลลังก์ , 2554 :193)

3.2 ฉากที่แสดงให้เห็น สถานภาพและความเป็นอยู่ประจำวันของตัวละคร

ในเรื่อง พระนางซุสึ จักรพรรดินีผู้บัลลังก์ ตัวละครมีศักดิ์เป็นกษัตริย์จึงไม่ได้ประกอบอาชีพและมีการดำรงชีวิตที่แตกต่างกับประชาชนทั่วไป เช่น การปกครองบ้านเมือง ดูแลบ้านเมืองให้สงบสุข จะเห็นได้จากตัวอย่างดังต่อไปนี้

ในช่วงเวลาที่กลุ่มนักมวยออกมาต่อต้านชาวตะวันตก กลุ่มผู้ต่อต้านออกเฆมาทำลายสถานทูตฆ่าและทำร้ายทูตที่ประจำอยู่ในประเทศจีนจนเป็นเหตุให้เกิดสงครามในที่สุดประเทศจีนแพ้สงครามส่งผลให้ชาวต่างชาติพากันเรียกร้องการลงโทษอย่างหนักจากทางประเทศจีนทำให้พระนางซุสึไทเฮาจึงต้องสั่งประหารกลุ่มนักมวยเพื่อไม่ให้ชาวต่างชาติมีข้ออ้างในการทำสงครามกับประเทศจีนอีกครั้ง ซึ่งการตัดสินใจ ตัดสินคดีความยังเป็นหน้าที่ของกษัตริย์เพื่อให้บ้านเมืองมีความสงบสุข

ตามที่ฝ่ายพันธมิตรร้องขอ ฉันสั่งประหารหัวหน้ากลุ่มนักมวยเพิ่มอีกสิบคน ฉันสั่งประหารด้วยการตัดคอในที่สาธารณะเพียงสองคนเท่านั้น นอกนั้นฉันให้เกียรติเขาฆ่าตัวตายเอง คนในครอบครัวต่างมาอ้อนวอนขอให้ไว้ชีวิตคนที่เขารัก “ฝ่าพระบาทให้การสนับสนุนกลุ่มนักมวย” พวกส่งเสียงร้องและมารวมตัวกันอยู่นอกพระราชวัง และใช้เลือดเขียนคำร้องนั้น ฉันแอบอยู่หลังประตู แอบดูเหมือนเป็นคนฉลาด ฉันให้หลิ่เหลียนหยิงเอาเงินไปมอบให้กับภรรยาและลูกของเขาบ้าง เพื่อเอาไปไว้ใช้สำหรับฤดูหนาว ไม่มีทางที่ฉันจะให้ภัยตัวเองได้เลย

(พระนางซุสึ จักรพรรดินีผู้บัลลังก์ , 2554 : 399)

พระนางซุสึไทเฮามักมีสิ่งที่จะต้องทำในหน้าที่การเป็นกษัตริย์ คือ การพบปะกับผู้นำต่างๆของต่างประเทศเพื่อผูกสัมพันธ์ไมตรี ฉากจากตัวอย่างข้างล่างบรรยายถึงการพบปะของพระนางซุสึไทเฮากับโอกาสพบกับอิตโต อิโรบุมิ นายกรัฐมนตรีของประเทศญี่ปุ่นเพื่อผูกสัมพันธ์ไมตรีและพูดคุยเกี่ยวกับการปฏิรูปประเทศของประเทศญี่ปุ่นที่ประสบผลสำเร็จอย่างมากซึ่งการพูดคุยครั้งนี้ก็เพื่อให้ประเทศจีนได้ศึกษาแนวทางการปฏิรูปประเทศจากญี่ปุ่นนั่นเอง ซึ่งการบรรยายฉากนี้สะท้อนให้เห็นว่าประเทศจีนนั้นมีธรรมเนียมในการห้ามผู้หญิงพูดคุยกับผู้ชายได้โดยตรงจึงจำเป็นต้องมีม่านบางๆเพื่อกันไว้

ฉันเฝ้าอิตโต อิโรบุมิผ่านทางม่านใสบางใส ฉันกำลังนั่งอยู่ด้านข้างพระที่นั่งใหญ่ ที่ที่ฉันสามารถเห็นผู้ที่มาเยือนได้หมด แต่เขาหาได้เห็นฉันไม่ อิตโตนั่งข้างหน้าลูกแต่งกายด้วยชุดแบบชาวญี่ปุ่นสีฟ้าเรียบ ซึ่งสะท้อนให้เห็นท่าทางของเขาตามที่หลิ่บรรยายเอาไว้ “พลเรือนคนหนึ่งที่ทำตัวตามสบาย” มือของอิตโตวางไว้ที่เข่า หลังตรงแต่กางไม่เชิด

(พระนางซุสึ จักรพรรดินีผู้บัลลังก์ , 2554 : 303)

หากเราพิจารณาจากบรรยากาศข้างต้นจะพบว่าในพระราชวังของประเทศจีนมีวัฒนธรรมให้มีความมานบางไสข้ระหว่างผู้หญิงและผู้ชายในตอนพูดคุยกัน ซึ่งบรรยากาศเช่นนี้ยังสะท้อนวิถีชีวิตของพระนางซูสีไทเฮาในพระราชวังได้เป็นอย่างดีนอกจากนั้นยังสนับสนุนลักษณะนิสัยของตัวละครที่เป็นคนมีความสามารถจึงส่งผลให้เป็นคนช่างสังเกตและพิจารณาลักษณะและท่าทีของคนได้อย่างลึกซึ้งอีกด้วย

3.3 ฉากที่แสดงให้เห็นเวลา ยุคสมัย ที่เกิดของเหตุการณ์ในเรื่อง

ในเรื่อง พระนางซูสี จักรพรรดินีกู้บัลลังก์ มักกล่าวถึงฤดูกาลที่เปลี่ยนไปทำให้ผู้อ่านได้เห็นภาพอย่างชัดเจนของเหตุการณ์ต่างๆว่าช่วงเวลาที่เกิดเหตุการณ์ดังกล่าวมีระยะเวลาเพียงใดและการเปลี่ยนไปของฤดูกาลยังทำให้ผู้อ่านได้รู้ว่าการเปลี่ยนแปลงของฤดูมีผลกระทบต่อการอยู่อาศัยของตัวละคร ดังจะเห็นได้จากตัวอย่างต่อไปนี้

เมื่ออากาศเปลี่ยนย่างเข้าฤดูร้อนทำให้เห็นว่าหญิงและชายในวังหลวงมีวัฒนธรรมการแต่งกายที่ไม่จำเป็นต้องแต่งกายด้วยเสื้อแขนยาว ใส่เพียงก็เพ้าที่เบาสบายเพื่อให้เหมาะสมกับฤดูร้อน

อากาศในฤดูวสันต์นั้นเต็มไปด้วยฝุ่นทรายที่ถูกพัดพามาโดยลมทะเลที่รุนแรง จนถึงเดือนเมษายนลมจึงได้อ่อนกำลังลง ภายใต้แสงอาทิตย์อันอบอุ่นนั้นเอง เหล่าขันทีจึงไม่ได้ใส่เสื้อกันหนาวสีน้ำตาลที่ทำให้พวกเขาตัวใหญ่เหมือนกับหมี พวกนางสนมที่อยู่ในพระราชฐานต่างใส่ชุดก็เพ้ายาวถึงข้อเท้า ซึ่งเป็นเครื่องแต่งกายแบบแมนจูเรียที่ออกแบบเน้นให้เห็นรูปร่างอันงดงามของสตรีเพศได้อย่างชาญฉลาด

(พระนางซูสี จักรพรรดินีกู้บัลลังก์ , 2554 : 183)

ในช่วงที่พระนางซูสีไทเฮาและพระจักรพรรดิวงซวีได้ย้ายมาพำนักที่พลับพลาชั้นมหาสมุทรเพื่อหาสมาธิในการทำงานบริเวณรอบๆมีดอกบัวที่เปลี่ยนแปลงไปตามฤดูกาลสะท้อนให้เห็นถึงระยะเวลาที่พระนางซูสีไทเฮาและพระจักรพรรดิวงซวีได้ย้ายเข้ามาอยู่ที่เป็นเวลานานจนดอกบัวเปลี่ยนสีไปตามฤดูกาล

ในหน้าร้อนทิวทัศน์รอบๆทะเลสาบจะมีแต่ดอกบัวลอยเป็นแพแลเห็นเป็นสีเขียวอยู่เต็มไปหมด พอถึงเดือนสิงหาคมดอกบัวสีชมพูออกใหญ่ก็จะชูช่อออกมาจากพื้นพรมที่เป็นสีเขียวของใบบัว ทิวทัศน์นั้นช่างงามน่าทึ่งนัก เมื่อการซ่อมแซมเริ่มขึ้น ฉันได้รับการร้องขอให้ตั้งชื่อสถานที่แห่งนั้นใหม่ ฉันจึงเลือกใช้ชื่อว่า พระตำหนักแห่งความสว่างามที่สร้างได้ หอแห่งที่พักผ่อนสงบเงียบ หอแห่งการเรียนรู้ภาพสะท้อนของเรื่องราวอันแสนยาวนานและหอแห่งหัวใจเดียวดาย

(พระนางซูสี จักรพรรดินีกู้บัลลังก์ , 2554 :256)

ฉากในฤดูร้อนในนครต้องห้ามทำให้ผู้อ่านเห็นถึงวัฒนธรรมการแต่งกายที่มักใส่เสื้อผ้าหลายชั้น และมีการข้อมลิเสื้อผ้าและลักษณะของพระนครต้องห้ามที่ไม่มีต้นไม้ใหญ่พอที่จะบดบังแดดได้ในบริเวณ โดยรอบนั้นปูด้วยหินนอกจากนั้นยังได้รู้วิธีการดับร้อนของในพระราชวังโดยให้ขุนนางนั่งออกว่าราชการ อยู่บนก้อนน้ำแข็ง

ปลายฤดูร้อนของปี พ.ศ. 2412 อากาศทั้งร้อนและชื้น ฉันต้องเปลี่ยนเสื้อข้างในถึงวันละสองครั้ง ถ้าไม่ทำอย่างนั้นเหงื่อจะทำให้สีย้อมผ้าตกใส่ชุดฉันได้ เพราะที่นครต้องห้ามนั้นมีต้นไม้ร่มใต้น้อยจึงยากที่จะ หลีกเลียจจากความร้อน แสงแดดแผดเผาถนนที่ปูด้วยหิน ทุกครั้งที่พวกขุนนางตักน้ำราดพื้น เราจะยินเสียง เตือกฟูและเห็นไอสีขาวลอยพุ่งขึ้นมา ทางสภาพพยายามที่จะข่นย่อการว่าราชการ มีการนำก้อนน้ำแข็งมาใช้ และช่างไม้ได้ทำเก้าอี้ชั่วคราวเพื่อไว้ยัดก้อนน้ำแข็ง พวกที่มาเข้าเฝ้าซึ่งใส่เสื้อผ้าหนาๆจะนั่งอยู่บนก้อนน้ำแข็ง นั้น พอตอนเที่ยงวันน้ำแข็งก็จะละลายเป็นน้ำกระจายออกมาจากข้างใต้กล่อง คุณแล้วเหมือนว่าเหล่าเสนาพวก นั้นปล่อยปีศาจออกมาละอะเทอะ

(พระนางซูสี จักรพรรดินีผู้บัลลังก์ , 2554 :65)

3.4 ฉากที่แสดงให้เห็น สภาพแวดล้อมโดยทั่วไปของตัวละคร

ในเรื่อง พระนางซูสี จักรพรรดินีผู้บัลลังก์ ได้กล่าวถึงพิธีต่างๆนอกจากนั้นยังกล่าวถึงความเชื่อ เรื่องเทวดา เชื่อว่าหากเทวดาพอใจจะทำให้เกิดผลผลิตที่ดีซึ่งเหล่านี้สะท้อนวิถีชีวิตของตัวละครได้เป็นอย่างดี ดังจะเห็นได้จากตัวอย่างดังต่อไปนี้

พระจักรพรรดิลงจ้อสิ้นพระชนม์ในวันที่ 12 มกราคม พ.ศ. 2418 ด้วยโรคกามโรค ฉากการ ประกอบงานพระบรมศพทำให้เห็นถึงการตกแต่งทั้งตัวงานและพระโกศทำให้ได้รู้ว่าลักษณะประเพณีในการจัดงานนั้นมักใส่ความชอบของผู้ตายลงไปด้วยเพื่อเป็นความสุขครั้งสุดท้ายและลดทอนความทุกข์ของพระโกศที่ สวยงามซึ่งลดทอนนี้ต้องเป็นของกษัตริย์เท่านั้นนอกจากนั้นทำให้รู้ว่าประเพณีของกษัตริย์ในประเทศจีน ห้ามแตะเนื้อต้องตัวกันแม้จะสิ้นพระชนม์แล้วก็ตาม

เช้าของวันที่ 12 มกราคม พ.ศ. 2418 ลูกของฉันก็สิ้นใจ ท้องพระโรงแห่งการบำรุงจริงใจประดับ ประดาด้วยดอกเหมยแห่งฤดูหนาวที่เพิ่งตัดมาสดๆ กลีบดอกแข็งและก้านดอกเปล่าเปลือยปักเด่นเป็นสง่าอยู่ในแจกัน ถึงจ้อโปรดปรานดอกเหมยมากเป็นพิเศษ เขาเคยฝันว่าได้เก็บดอกของวันท่ามกลางหิมะ สิ่งที่เขาไม่เคยได้รับอนุญาตให้ทำได้เลย ฉันสวมชุดไว้ทุกข์ซึ่งปักลดทอนดอกเหมยแห่งฤดูหนาวที่ฉันปักมันด้วยตัวเอง จนตึกตื่น ดวงหน้าของจ้อหันไปทางทิศใต้ อยู่ในชุดปักลดทอนอันเป็นสัญลักษณ์ของการมีอายุยืนยาว เขามีอายุสิบเก้าปีได้เป็นพระจักรพรรดิตั้งแต่ปี พ.ศ. 2404 ขึ้นปกครองประเทศยังไม่ทันถึงสองปี

ฉันนั่งอยู่ข้างๆหีบศพของเขา ในขณะที่จิตรกรเสร็จงานด้านข้างเหล็กแล้ว ช่างสีต้องเอื้อมตัวข้ามหีบพระศพเพื่อที่จะลงสีเป็นครั้งสุดท้ายทั่วทั้งหีบพระศพสลักเสลาและลงสีด้วยลายมังกร

ฉันใช้นิ้วมือลูบไล่แก้มเนียนที่เย็นเยือกของลูก ตามประเพณีแล้วฉันจะกอดจะจูบลาเขาไม่ได้ ดงจื้อตายด้วยแผลพุพองยาวเป็นแนวรอบริมฝีปากของเขา ช่วงสองอาทิตย์สุดท้ายนั้นเขามีแผลพุพองขึ้นทั่วร่างกายมันเกิดการเน่าเปื่อยจากภายใน ความเจ็บปวดทรมานลูกกลามาที่ลิ้นและเหงือกมากจนกระทั่งเขากลิ่นอะไรไม่ได้ ตามเนื้อตัวไม่เหลือที่ว่างที่ไม่มีแผลติดเชื้ออยู่เลย ตุ่มหนองขยายลูกกลมตามง่ามมือง่ามเท้า น้ำหนองไหลเยิ้ม ยาคำที่หมอซุนเปาเทียนทาให้มันทำให้ตัวเขาดูพิลึกกึกก็มากขึ้น

(พระนางซูสี จักรพรรดินีผู้บัลลังก์ , 2554 :103-104)

ในขณะที่มิชชันนารีที่เข้ามาเผยแพร่ความเชื่อในประเทศจีน เข้ามาสร้างโบสถ์ทับที่ดินของชาวบ้านและยังเข้ามาเผยแพร่ศาสนาคริสต์ชักจูงชาวบ้านให้เชื่อคริสตศาสนา ทำให้ชาวบ้านต่างพากันต่อต้านมิชชันนารีและชาวต่างชาติที่เข้ามาอยู่ในประเทศจีนซึ่งการต่อต้านครั้งนี้ส่วนหนึ่งมาจากความเชื่อของชาวบ้านที่เชื่อวิญญาณของบรรพบุรุษของเขา โกรธที่มิชชันนารีเข้ามาสร้างโบสถ์บนพื้นที่และเข้ามารุกรานประเทศทำให้ผลผลิตทางการเกษตรลดน้อยลง

มีรายงานเพิ่มเติมถึงเรื่องชาวบ้านในท้องถิ่นกล่าวโทษชาวต่างชาติว่าเป็นสาเหตุทำให้พวกเขาได้รับความยากลำบากการตกงานของคนขายเรือรับจ้างจำนวนมากในคลองซุดขนาดใหญ่ มีสาเหตุจากการใช้เรือกลไฟและทางรถไฟแทนการเดินทางสัญจรแบบเดิม ปัญหาดูเกือบเกี่ยวไม่ได้ผลหลายปีติดต่อกันเป็นเครื่องยืนยันว่าดวงวิญญาณของบรรพบุรุษของพวกเขาโกรธเคือง ผู้ว่าขอร้องให้ทางราชบัลลังก์ “สั่งให้พวกอารยชนเอาพวกมิชชันนารีออกไป พร้อมทั้งจัดการขนฝืนออกไปด้วย ”

(พระนางซูสี จักรพรรดินีผู้บัลลังก์ , 2554 :360)

เมื่อประเทศจีนเกิดความหายนะในช่วงที่เยอรมันเข้ามายึดท่าเรือของประเทศจีน กลายเป็นฐานทัพของเยอรมัน และมิชชันนารีเข้ามาเผยแพร่ศาสนาเป็นช่วงเวลาเดียวกับที่ประเทศเกิดความแห้งแล้งจึงเป็นบ่อเกิดของความเชื่อของประชาชนว่าเพราะชาติตะวันตกทำให้ประเทศต้องเจอกับความแห้งแล้ง

เพราะความขัดแย้งทางการเมือง ผู้ปกครองตามหมู่บ้านตลอดแนวฝั่งแม่น้ำเหลืองจึงละเลยปัญหา เรื่องการควบคุมน้ำท่วมที่เกิดขึ้นเป็นประจำในฤดูร้อนปี พ.ศ. 2442 ความหายนะอย่างใหญ่หลวงก็เกิดขึ้น น้ำท่วมเกินเนื้อที่นับพันตารางไมล์ทางตอนเหนือของจีน พิษผลได้รับความเสียหายอย่างหนัก ตามมาด้วยความอดอยาก ต่อมาก็เจอปัญหาภัยแล้ง ยังส่งผลให้ครอบครัวชาวนานับล้านครัวเรือนต้องกลายเป็นคนไร้ที่อยู่อาศัย มีคนเข้าร่วมกลุ่มกับนักมวยมากขึ้น คนจนที่สิ้นหวังต่างก็เชื่อว่า “จนกว่าพวกต่างชาติจะถูกขจัดออกไปจนสิ้น นั่นแหละ ฝนถึงจะมาเยือนแผ่นดินของเรา”

(พระนางซูสี จักรพรรดินีผู้บัลลังก์ , 2554 : 363)

จากการศึกษาฉาก ในเรื่อง *พระนางซูสี จักรพรรดินีผู้บัลลังก์* ผู้ศึกษาได้ศึกษาฉากและบรรยากาศ ใน 4 ส่วนด้วยกัน แบ่งได้ 2 ฉาก คือ ฉากในวังหลวง และฉากนอกวังหลวง ฉากในวังหลวงมักบรรยายถึง ลักษณะพระตำหนักต่างๆที่มีความสวยงาม สง่างาม อยู่กับธรรมชาติ ซึ่งแสดงถึงการชอบอยู่กับธรรมชาติ ของประเทศจีนและความสวยงามความละเอียดลออในการจัดบรรยากาศของนักเขียนอีกด้วย นอกจากนั้น ฉากในวังหลวงยังแสดงถึงการทุ่มเทการทำงานอย่างหนักของพระนางซูสีไทเฮากับพระจักรพรรดิและยัง แสดงถึงความวุ่นวายของสภาที่มักถกเถียงกันเรื่องต่างๆอยู่เสมอ ฉากนอกวังหลวงมักจะแสดงถึงการก่อ จลาจลของพวกต่อต้านชาวตะวันตกซึ่งส่งผลให้ประชาชนเดือดร้อน บ้านเมืองระส่ำระสาย ซึ่งสะท้อนถึง ความวุ่นวายของบ้านเมืองในสมัยนั้นได้เป็นอย่างดี

สรุปผลการวิจัย

การศึกษานวนิยายแปลจีน เรื่อง *พระนางซูสี จักรพรรดินีผู้บัลลังก์* ของอันฉี หมิน เป็นนวนิยายที่ บอกเล่าเกี่ยวกับประวัติของพระนางซูสีไทเฮาในช่วงที่พระนางซูสีไทเฮามีบทบาทในการบริหารบ้านเมือง และมีบทบาทการออกว่าราชการ ซึ่งนักเขียน อันฉี หมิน ได้สร้างพระนางซูสีไทเฮาให้มีภาพลักษณ์ใหม่ที่ แตกต่างกับภาพลักษณ์ในประวัติศาสตร์ กล่าวคือ อันฉี หมิน สร้างนวนิยายเพื่อพยายามเปลี่ยนทัศนคติของ ผู้อ่านที่เคยมีต่อพระนางซูสีไทเฮาในทางลบ เช่น ความโหดร้าย เห็นแก่ตัว และบ้าอำนาจ เป็นการมอง พระนางซูสีไทเฮาในภาพลักษณ์ใหม่ ที่มีความเด็ดขาดในการตัดสินใจ มีความรักลูก และมีความรักประเทศ ทำให้ผู้ศึกษาสนใจจะศึกษากลวิธีในการสร้างนวนิยายของ อันฉี หมิน ว่าจะสามารถสร้างภาพลักษณ์ใหม่ให้ พระนางซูสีไทเฮา ในรูปแบบนวนิยายว่าจะมีลักษณะเช่นใด

การศึกษานวนิยายแปลจีน เรื่อง *พระนางซูสี จักรพรรดินีผู้บัลลังก์* ผู้ศึกษาได้ศึกษา กลวิธีการสร้างตัวละคร กลวิธีการแต่งและกลวิธีการสร้างฉาก เพื่อให้เข้าใจนวนิยายเรื่องนี้ได้อย่างถ่องถ้วน

ผลการศึกษาด้านกลวิธีการสร้างตัวละคร ในการสร้างตัวละคร ผู้เขียนอันฉี หมิน สร้างตัวละครเอกทั้งหมดแบบ *Round Character* คือเป็นตัวละครที่มีการเปลี่ยนแปลงตามสถานการณ์ต่างๆ มีลักษณะนิสัยเหมือนกับมนุษย์จริง คือ มีความรู้สึก มีความทุกข์ มีความสุข มีความเกลียดและความรัก เป็นต้น ผู้ศึกษาได้ศึกษาตัวละครเอก ทั้งหมด 3 ตัว คือ พระนางซูสีไทเฮา พระจักรพรรดิฉางจื่อ และอุปราชหลี่หงาง ตัวละครที่จะกล่าวถึงเป็นตัวแรกคือ พระนางซูสีไทเฮา ตัวละครเอกที่ผู้เขียนสร้างลักษณะนิสัยให้มีความกล้าตัดสินใจแต่ในขณะเดียวกันยังเป็นคนขี้ขลาดเมื่อตัดสินใจไปแล้วบางครั้งยังกลัวกับผลที่ตามมาออกจากรุนั้น ยังมีความรักให้กับสหายและบุตรเมื่อสหายตายอย่างไม่เป็นธรรมพระนางซูสีไทเฮาพยายามปกป้องและรักษาความเป็นธรรมให้กับสหายโดยพิสูจน์ด้วยการสืบหาข้อเท็จจริงในการตายของสหายผู้นั้น และความรักบุตรพระนางซูสีไทเฮารักบุตรและพยายามหาสิ่งที่ดีที่สุดให้กับบุตร เช่น การศึกษา เพื่อให้บุตรเป็นจักรพรรดิที่ดีมีความรู้ตัวเอง ตัวละครที่ 2 คือ พระจักรพรรดิฉางจื่อผู้เขียนได้สร้างให้ตัวละครพระจักรพรรดิฉางจื่อเป็นคนที่มีเมตตาและอ่อนแอเนื่องจากขาดแคลนจากอดีตที่เคยถูกแม่ของตนทำร้ายถึงส่งผลให้พระจักรพรรดิฉางจื่อเป็นคนอ่อนโยนนอกจากนั้นความอ่อนโยนของพระจักรพรรดิฉางจื่อส่งผลให้พระจักรพรรดิฉางจื่อขาดความเป็นผู้นำแต่ถึงพระจักรพรรดิฉางจื่อจะขาดความเป็นผู้นำแต่ถึงอย่างไรก็ตามผู้เขียนยังเสนออีกมุมมองหนึ่งคือความพยายามของพระจักรพรรดิฉางจื่อที่พยายามจะทำงานเพื่อประเทศ พยายามพัฒนาประเทศให้มีความเจริญ ส่วนตัวละครที่ 3 คือ อุปราชหลี่หงางผู้เขียนสร้างตัวละครหลี่หงางให้เป็นคนมีความสามารถ เฉลียวฉลาดในด้านการเจรจาเนื่องจากหลี่หงางเป็นนักธุรกิจและมักเจรจาเพื่อผลประโยชน์ของตนแต่ในหลายครั้งที่ประเทศจีนประสบกับปัญหาด้านความขัดแย้งกับต่างชาติทำให้พระนางซูสีไทเฮาต้องให้หลี่หงางไปเจรจาเพื่อยุติความขัดแย้งระหว่างประเทศซึ่งแสดงถึงความสามารถของหลี่หงางได้เป็นอย่างมาก ซึ่งการสร้างตัวละครในแบบ *Round Character* ให้ตัวละครมีหลากหลายลักษณะทำให้ผู้อ่านสามารถเข้าถึงและเข้าใจตัวละครมากขึ้น

กลวิธีการแต่งเรื่องผู้เล่าเรื่องใช้การเล่าเรื่องโดยใช้มุมมองการเล่าโดยใช้บุรุษที่ 1 คือใช้การเล่าเรื่องผ่านสายตาตัวละครเอกอย่างพระนางซูสีไทเฮา ซึ่งผู้แปลใช้คำว่า ฉัน เพื่อเล่าเรื่อง ทำให้ผู้อ่านได้เห็นทรรศนะต่าง ๆ นิสัย ใจคอ ลักษณะรูปร่างหน้า ของตัวละครต่างๆผ่านการวิจารณ์และการอธิบายจากตัวละครเอก คือ พระนางซูสีไทเฮา นอกจากนี้ยังทำให้เข้าใจการกระทำและความรู้สึกของพระนางซูสีไทเฮาได้อย่างลึกซึ้ง ส่วนการดำเนินเรื่องนวนิยายเรื่องนี้มีการเปิดเรื่องด้วยเหตุการณ์ที่มารดาของพระนางซูสีไทเฮา

สิ้นใจและทำให้พระนางซุสีไทเฮาได้หวนนึกถึงคำของมารดาเมื่อมีชีวิตอยู่ คือ การไม่ทำความลำบากให้กับประชาชน ซึ่งการเปิดเรื่องเช่นนี้แสดงถึงความตั้งใจในการบริหารบ้านเมือง ความปรารถนาที่จะทำให้บ้านเมืองสงบสุขประชาชนกินดีอยู่ดีไม่เดือดร้อนของพระนางซุสีไทเฮา มีการลำดับเรื่องเป็นไปตามปฏิทินโดยใช้พ.ศ.ในการเจาะจงเพื่อทำให้ผู้อ่านสามารถรู้ถึงเหตุการณ์ตามประวัติศาสตร์ได้อย่างชัดเจนและถูกต้อง มีการปิดเรื่องหลังจากพระนางซุสีไทเฮาสิ้นพระชนม์ผู้เล่าได้เปลี่ยนมุมมองการเล่าเรื่องจากใช้การเล่าเรื่องแบบบุรุษที่ 1 เป็นบุรุษที่ 3 คือเล่าผ่านมุมมองของผู้เล่าเป็นตัวเล่าเรื่องเองซึ่งเล่าเหตุการณ์ตามประวัติศาสตร์จริงว่าหลังจากพระนางซุสีไทเฮาสิ้นพระชนม์ประเทศจีนเกิดความวุ่นวายระส่ำระสาย บ้านเมืองไม่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ยังเป็นการสนับสนุนความตั้งใจของอันฉี หมินที่ต้องการให้ผู้อ่านเปลี่ยนมุมมองในการมองพระนางซุสีไทเฮาใหม่

กลวิธีการสร้างฉากในเรื่อง *พระนางซุสี จักรพรรดินีผู้บัลลังก์* ผู้ศึกษาได้ศึกษาฉากและบรรยากาศใน 4 ส่วนด้วยกัน ซึ่งผลการศึกษานี้ได้นำเสนอฉากและบรรยากาศอยู่ 2 สถานที่ คือ ฉากในวังหลวง และฉากนอกวังหลวง ซึ่งฉากในวังหลวงผู้เขียนจะบรรยายบรรยากาศความสวยงามและความสง่างามของพระตำหนักต่างๆนอกจากนั้นฉากในวังยังแสดงถึงวิถีชีวิตประจำวันของพระนางซุสีไทเฮาและพระจักรพรรดิทงชวีที่ต้องทำงานอย่างหนักทุกวัน การบรรยายบรรยากาศจึงมักจะแสดงถึงการทุ่มเทการทำงานของพระนางซุสีไทเฮากับพระจักรพรรดิ และยังแสดงถึงบรรยากาศความวุ่นวายของการตกเถียงกันในสภา ส่วนฉากนอกวังหลวงผู้เขียนมักจะบรรยายถึงการเกิดจลาจลกลางเมืองโดยมีขบไต่ชาวต่างชาติที่เข้ามารุกรานให้ออกไปส่งผลให้ความเป็นอยู่ของประชาชนทั่วไปต้องตกอยู่ในสภาวะที่บ้านเมืองไม่สงบสุข มีแต่ความอดอยาก ไร่นาแห้งแล้ง ประชาชนไม่มีความสุข

จากการศึกษานวนิยายเรื่อง *พระนางซุสี จักรพรรดินีผู้บัลลังก์* ผู้ศึกษาได้พบว่าความพยายามของอันฉี หมิน ในการเปลี่ยนทัศนคติมุมมองให้กับผู้อ่านใหม่มองพระนางซุสีไทเฮาในมุมใหม่ผ่านทางการอ่านนวนิยายเล่มนี้นั้นประสบผลสำเร็จทั้งกลวิธีการสร้างตัวละคร อันฉี หมิน ได้ทำให้ผู้อ่านรู้สึกที่พระนางซุสีไทเฮาเป็นผู้หญิงธรรมดาคนหนึ่งที่มีจิตใจอ่อนโยนและเข้มแข็งในเวลาเดียวกันและยังแสดงถึงความสามารถของพระนางซุสีไทเฮาในการบริหารบ้านเมืองและออกว่าราชการ นอกจากนั้น อันฉี หมิน มีการใช้มุมมองการเล่าเรื่องโดยตัวละครเอกนั้นคือพระนางซุสีไทเฮาเป็นผู้เล่าเรื่องซึ่งยังทำให้ผู้อ่านสามารถรับรู้และเข้าใจทัศนคติต่างๆของพระนางซุสีไทเฮาได้เป็นอย่างดี ทั้งการบรรยายฉากของ อันฉี หมิน ที่แสดงถึงความทุ่มเทในการทำงานของพระนางซุสีไทเฮา สิ่งเหล่านี้ทำให้ทัศนคติของผู้ศึกษาที่มีต่อพระนางซุสีไทเฮาดีขึ้นและมองว่าพระนางซุสีไทเฮาแท้จริงแล้วเป็นเพียงหญิงคนหนึ่งทุ่มเทให้กับงาน มีความ

รักให้กับลูกและสหาย อ่อนโยนแต่ก็มีความเข้มแข็งเพราะเหตุการณ์ต่างๆเป็นตัวกดดันให้พระนางซูสีไทเฮา ต้องเข้มแข็งนั่นเองและการสอดแทรกเหตุการณ์ประวัติศาสตร์ยังทำให้เห็นถึงสภาพสังคม วิถีชีวิตของคน ในประเทศจีนได้อย่างชัดเจน

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษานวนิยายเรื่อง *พระนางซูสี จักรพรรดินีผู้บัลลังก์* ทำให้ผู้ศึกษาพบว่าการศึกษานบุคคล ในประวัติศาสตร์ เช่น พระนางซูสีไทเฮาเป็นเรื่องที่น่าสนใจอย่างยิ่งทำให้ผู้ศึกษาเข้าใจธรรมชาติของ พระนางซูสีไทเฮาว่าคิดอย่างไร มีความคิดเห็นแบบไหนและทำให้ผู้ศึกษาเข้าใจประวัติศาสตร์ในช่วงนั้น มากขึ้น ผู้ศึกษาจึงใคร่จะเสนอแนะให้ผู้ศึกษาคนใดที่สนใจในเรื่องประวัติศาสตร์มาศึกษานบุคคลที่มีอยู่จริง ในประวัติศาสตร์ เช่น บุเช็กเทียนหรืออาจจะเป็นบุคคลในประเทศอื่นๆ เพื่อจะได้รับความรู้เกี่ยวกับ ประวัติศาสตร์และได้รับรู้ธรรมชาติในการบริหารบ้านเมืองหรือธรรมชาติในการดำเนินชีวิตของบุคคล เหล่านั้น เป็นต้น

บรรณานุกรม

ชญา ปิยะชาติ. เรื่องบันทึกไว้ในประวัติศาสตร์ สตรีทรงอำนาจของโลก. กรุงเทพฯ : เอส.เค.อินเตอร์พรีนต์, 2556

ยุพาส์ ชัยศิลป์วัฒนา . ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับวรรณคดี. กรุงเทพฯ :มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2544

สุพรรณณี โกศลฉนน์. วรรณกรรม : หลักวิธีการ (Literary Principle and Techniques). พิมพ์ครั้งที่ 1. เชียงใหม่ : ภาควิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2530

องอาจ ไอ้โลม. วรรณคดีศึกษา. กรุงเทพฯ : ทริปเพ็ด กรุ๊ป, 2555

อันฉี หมิน. พระนางซุฉี จักรพรรดินีผู้บัลลังก์. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มติชน, 2554